

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020 - 2021

28 Aralık - 03 Ocak Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
28 ARALIK 2020 – 03 OCAK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
ESNAFA KİRA DESTEĞİ ÇÖZÜM OLMAKTAN UZAK	11
PARA VE KUR POLİTİKASINDA ZORUNLU İSTİKAMET!	12
SAVUNMA SANAYİİ SATIŞLARINA YAPTIRIM!	13
ASGARİ ÜCRET SON 11 YILIN EN DÜŞÜĞÜ	14
ERDOĞAN 1 AYDA 31 ASGARİ ÜCRET ALACAK	15
SARAY YENİ YILDA İŞÇİLERE “KURU EKMEK” HEDİYE ETTİ!	15
BİR YANDA SARAYLAR, DİĞER YANDA İŞSİZLER, YOKSULLAR VE ASGARİ ÜCRETLE YAŞAM SAVAŞI VERENLER!	17
“AKIL ÖLDÜ, AHLAK ÖLDÜ, ADALET ÖLDÜ”	18
TÜİK İKTİDAR İŞBİRLİĞİ ASGARİ ÜCRETİYİ AÇLIĞA MAHKÛM ETME PEŞİNDE	22
TÜİK'TEN ‘KURU EKMEK’ ÖNERİSİ!	24
ASGARİ ÜCRETİN YARISI BEBEĞİN BEZİ VE MAMASINA GİDİYOR	25
CHP'DEN ASGARİ ÜCRET İÇİN 27 MADDELIK KANUN TEKLİFİ	26
GELECEĞİN İPOTEĞİ; ÇOCUK İŞÇİLİĞİ	27
ÇOCUK ADALET SİSTEMİNDE KARIŞILAN TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	29
ALIM GÜCÜ DE YÜZDE 40 DÜŞEN EMEKLİ DAHA ZOR BİR KİŞİ GEÇİRECEK	33
DERİN YOKSULLUK ÇOCUKLARA MİRAS KALİYOR	34
İKTİDARIN DERNEK ‘FIRSATÇILIĞI’	35
KALKINMA AJANSLARI KİMİ KALKINDIRIYOR?	36
MUHTEŞEM 5'LİYE VERGİ KIYAĞI	38
KAMU İHALELERİYLE ZENGİN OLANLAR	38
TÜGVA VE TÜRGEV'E YİNE KIYAK	39
KREDİLER MİLYONERLERİN KASASINDA TOPLANDI	39
SOSYAL YARDIM İÇİN YOKSULLUK YETERLİ DEĞİL!	41
'KAFANA GÖRE ALIM USULÜ'	41
BAŞKANLIK DENGİ BIRAKMADI	42
“BİRİLERİ ZENGİN Mİ EDİLİYOR?”	42
HER ŞEYİN ÜSTÜ KAPALI	44
İKİ HESAP ARASINDA 369 BİN TL FARK	44
KAPA AÇ KAPA AÇ KAPA AÇ KAPA AÇ ...	44
TALANDA SIRA KIYILARA GELDİ!	45
SIR FONU	45
SINAVSIZ MEMUR YAPMIŞLAR	46
'KİŞİYE ÖZEL İLAN'	46
'BAKANLIK SEKRETERYALARI' DA DÖKÜLÜYOR: 100 METRELİK İŞ 6 KM OLDU	47
SARAY, FİLMİ GERİ SARDI	49
TARIM, HAYVANCILIK VE HIZLI TRENDE YARATACAĞI RİSKLER MADENE ENGEL DEĞİL	51
AR DAMARLARI OLSA ÇATLAR!	52
AKP'Lİ BELEDİYEDEN 'İHALESİZ' KİRALAMA	55
ANKARA'DA RANT ZİNCİRİ	55
AKP'Lİ BELEDİYE, LÜKS OTOMOBİLİ 'ZORLU COĞRAFİ KOŞULLAR' NEDENİYLE ALMIŞ	56
TEMSİL VE AĞIRLAMA İÇİN 21 MİLYON 844 BİN TL HARCAMIŞLAR	56
AKP'Lİ BELEDİYE “İŞGALCİLERE” GÖZ YUMMUŞ	57
'MEDYA FENOMENLERİNE' KASADAN 700 BİN TL ÖDEME	58
AKP'Lİ BELEDİYEDEN 'MODELLİK' HİZMETİ ALIMI	58
EL KONULAN BELEDİYELERDE MİLYONLUK KAYIT HATALARI	59
AKP'Lİ BELEDİYE YANDAŞ VAKIFLARA ÇALIŞMIŞ: 6 MİLYON TL'LİK YURT, 21 BİN TL'LİK KAHVALTI VE YEMEK	60

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

EN BORÇLU BELEDİYE, AKP'Lİ BELEDİYELERE BORÇ VERMİŞ!	60
AKP DÖNEMİNDE ÖDENMEYEN 269 MİLYON LİRALIK BORÇ İMAMOĞLU YÖNETİMİNE KALDI	61
1 MİLYON TL HARCAYIP DERNEĞE TESLİM ETMİŞLER	61
USULSÜZLÜĞE 'BİLDİK' SAVUNMA	62
'MEB ASGARİ ÜCRETİN ALTINDA ÖĞRETMEN ÇALIŞTIRIYOR'	62
PLANSIZ PROGRAM	62
EĞİTİM HARCAMALARI	64
2019 SAYIŞTAY RAPORUNDA MEB	66
BOŞ BİR TABELAYA DÖNÜŞTÜRÜLEN YÜKSEKÖĞRETİM (YÖK VE ÜNİVERSİTELER) KURUMLARI BÜTÇESİ	67
İÇİ BOŞALTILAN VAKIF YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	68
OKULLAŞAMAMA!	70
DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARININ EĞİTİMDE SEBEP OLDUĞU SORUNLAR	71
ÖZGÜRLÜKTE YİNE SINIFTA KALDIK!	72
CEZAEVLERİNDE İHLALLER SIRADANLAŞTI!	73
OHAL KOMİSYONU GECİKMEKSİZİN LAĞVEDİLMELİDİR.	75
İZLEME, GÖZETLEME, FİŞLEME...	77
"AŞIRI YOKSULLUĞU SIFIRLADIK" YAKLAŞIMI SORUNLUDUR!	78
BAKANLIK'TAN İZİN ÇIKTI; BİN 500 AĞACI KESEBİLİRSİNİZ!	78
CHP YAYINLARI ULUSLARARASI ALANDA ERİŞİME AÇILDI	78
CHP'DEN DÜNYAYA "HALKLARIN AŞISI" ÇAĞRISI	79

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyاسilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyاسilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemektediriz, demokrasimiz açısından gözlemektediriz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğru olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

28 ARALIK 2020 – 03 OCAK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***28 Aralık 2011 - Uludere olayı;** Şırnak'ın Uludere ilçesi yakınlarındaki Irak topraklarında, Türk Hava Kuvvetlerinin F-16 savaş uçaklarıyla yaptığı bombardıman sonucunda, Kürt kökenli vatandaşların oluşturduğu bir kaçakçı kafilesinden, 34 kişi hayatını kaybetti.

***31 Aralık 'Dünya Azerbaycanlılar Dayanışma Günü'** Azerbaycan genelinde çeşitli etkinliklerle kutlanıyor.

***1 Ocak 1929 Millet Mektepleri Açıldı** Millet Mektepleri, Türkiye'de 1 Kasım 1928'de yeni harflerin kabulünden sonra halkı okuryazar kılmak amacıyla gerçekleşen eğitim seferberliği için kurulmuş dört ay süreli eğitim veren halk eğitimi kurumlarıdır.

***1 Ocak 2017 - İstanbul'da, Reina gece kulübüne saldırı yapıldı.** 2017 İstanbul gece kulübü saldırısı ya da Reina Katliamı, 1 Ocak 2017'de yerel saatle 01:15'te İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Ortaköy semtinde bulunan Reina adlı gece kulübüne yeni yıl kutlamaları sırasında düzenlenen silahlı saldırı. Saldırı sonucunda 39 kişi hayatını kaybetti, 70 kişi ise yaralandı. Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD) bir gün sonra saldırının sorumluluğunu üstlendiğini açıkladı.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

Sanayi Üretimi

- Sanayi sektörünün üretimi ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10,2 oranında arttı. Üretim geçen yılın aynı ayında ise yüzde 3,9 oranında artmıştı.
- Ekimde madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün üretimi geçen yıl ekim ayına göre yüzde 0,4, imalat sanayi üretimi yüzde 11 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörünün üretimi de yüzde 5,5 artış kaydetti.
- Sanayi üretimi ekimde bu yıl eylül ayındaki düzeyine göre ise yüzde 1,1 oranında artış gösterdi.
- **Üretimde son aylarda yaşanan bu artışlara rağmen, bu yılın ilk 10 aylık dönemindeki sanayi üretimi ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,3 oranında azaldı. 2019 yılının aynı döneminde de yüzde 2 oranında azalma yaşanmıştı.**
- Ocak-Ekim 2020 döneminde madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün üretimi yüzde 2,9, imalat sanayi üretimi yüzde 0,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörünün üretimi de yüzde 0,9 oranında azaldı.
- Ocak-ekim döneminde, aramalı üretiminde yüzde 2,1 oranında artış yaşanırken, dayanıklı tüketim malı üretimi yüzde 4,8, dayanıksız tüketim malı üretimi yüzde 1,3, enerji üretimi yüzde 2,8 ve sermaye malı üretimi yüzde 2,4 oranında azaldı.

Kısa Vadeli Dış Borç 133 Milyar Dolar

- Döviz rezervini eriten Merkez Bankasının borçlanmaları, Türkiye'nin kısa vadeli dış borçları (orijinal vadesi bir yıl ve daha kısa olan borçlar) artırdı. Kamu ve özel sektöre ait kısa vadeli dış borçları bu yılın ilk 10 aylık döneminde 6,9 milyar dolar artarak ekim ayı sonunda 132,8 milyar dolara kadar yükseldi.
- Kısa vadeli dış borçların 25,8 milyar dolarlık kısmı kamu bankalarına, 21,1 milyar doları Merkez Bankasına, 85,8 milyar doları ise özel sektöre ait bulunuyor. Özel sektörün kısa vadeyi dış borcununun 30,5 milyar doları özel bankalar ve diğer finansman kuruluşlarına, 55,3 milyar doları ise reel sektöre ait bulunuyor.
- Ocak-Ekim 2020 döneminde kamu bankalarının kısa vadeli dış borçları 831 milyon dolar, Merkez Bankasının borcu 12,7 milyar dolar artarken, özel sektörün borcu ise 3,9 milyar dolar azaldı.

Gelecek 12 Ayda Ödenecek Dış Borç 181 Milyar Dolar

- Türkiye'nin ekim sonu itibarıyla gelecek 12 aylık dönemde geri ödemesini yapması gereken dış borç anapara tutarı 181 milyar dolar olarak hesaplandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Bu geri ödemenin 5,4 milyar dolarlık kısmını Hazine, 396 milyon dolarını yerel yönetimler, 34,1 milyar dolarını kamu bankaları, 1,2 milyar dolarını bankalar dışındaki kamuya finansal kuruluşlar, 157 milyon dolarını da KİT'ler gerçekleştirecek.
- Özel sektörün yapması gereken 118,7 milyar dolarlık ödemenin ise 48,9 milyar dolarını özel bankalar, 3,2 milyar dolarını bankalar dışındaki özel finansal kuruluşlar, 66 milyar dolarlık kısmını da reel sektör gerçekleştirmek zorunda bulunuyor.

Türkiye'nin Uluslararası Yatırım Açığı 351,2 Milyar Dolar

- Türkiye'nin yurt dışından alacaklarıyla, yurt dışına borçlarının net farkın işaret eden uluslararası yatırım pozisyonundaki açık ekim ayında 351,2 milyar dolara yükseldi.
- Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, 2019 yılsonuna göre yüzde 10,4 oranında azalarak 227,1 milyar dolara, yükümlülükleri ise yüzde 3,5 oranında azalışla 578,3 milyar dolara geriledi.
- Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan ve 2019 yılı sonunda net 345,9 milyar dolar olan uluslararası yatırım pozisyonundaki açık ekim sonunda 351,2 milyar dolar seviyesine yükseldi.

Merkez Bankası Rezervi Arttı

- Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 4 – 11 Aralık haftasında 1 milyar 528 milyon dolar artarak 88 milyar 176 milyon dolara yükseldi.
- Merkez Bankasının brüt rezervinde yıl başından bu yana ise toplam 17,5 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 1 milyar 18 milyon dolar artarak 47 milyar 411 milyon dolara** çıkarken, **altın varlıkları ise 510 milyon dolar artarak 40 milyar 765 milyon dolar** yükseldi. Yıl başından bu yana döviz rezervinde 31,2 milyar dolarlık azalma, altın varlıklarında ise 13,7 milyar dolarlık artış yaşandı.

Net Rezerv

- Merkez Bankası'nın swap borçları hariç **normal analitik bilançodan** hesaplanan net rezervi ise 97 milyon dolar artarak 5 milyar 299 milyon dolara geriledi. Ekim 2020 sonundaki düzeyini bildiğimiz swap borçlarını yükümlülüklerle dahil ettiğimizde ise net rezervin eksi -61,5 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor. (**Ancak net rezervde son bir ayda yaşanan 4,7 milyar dolarlık sert düşüş çok büyük swap borçlarının azaltılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir. Eğer bu olasılık doğru ise swap dahil net rezerv -57 milyar dolar olabilir**)
- Merkez Bankasının yine swap borçları hariç ancak IMF ile 2002 yılında imzalanan Niyet Mektubu ile Belirlenmiş bilançodan hesaplanan net rezerv ise geçen hafta 17 milyon dolar artarak 15 milyar 602 milyon dolar oldu. (Bu hesaplamada Hazinenin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı Merkez Bankasının borcu olarak kabul edilmediği için döviz varlıklarından döviz borçlarının düşülmesiyle hesaplanan net rezerv, diğer analitik bilançoya göre daha yüksek gözüküyor) **Bu hesaplama swap borçları dahil edilerek yapılan hesaplamada ise Merkez Bankasının net rezervi (eksi) -51,3 milyar doları buluyor.**
- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.

Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı Azalıyor

- Merkez Bankasının brüt rezervinin (döviz + altın) kısa vadeli dış borçları ve gelecek 12 ayda vadesi dolacak dış borcu karşılama oranı ise küçülmeye devam ediyor.
- Geçen yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı geçen hafta yüzde 66,4'e geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8'den yüzde 48,7'ye indi.

Sıcak Para Yeni Faiz Artışı Bekliyor

- Yabancı yatırımcıların Türkiye'de Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 11 Aralık itibariyle 61,7 milyar dolar oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yabancı yatırımcılar 4 - 11 Aralık haftasında Borsa İstanbul'daki hisse senetlerini net olarak 41 milyon dolar, Devlet iç borçlanma kağıtları portföylerini net 99 milyon dolar artırdılar. Özel şirketlerin borçlanma senetlerine yaptıkları yatırımları da 4,5 milyon dolar küçülttüler. Yabancı yatırımcıların geçen ay faiz artırımını beklentisi ve faiz artırımından sonra Türkiye'ye yaptıkları yatırımlardaki hızlı artış son iki haftada hız kesti. Bu durum da Merkez Bankası yeni bir faiz artırımına zorlayan önemli bir etken oluşturuyor. Para Politikası Kurulu'nun 24 Aralık'ta yapacağı toplantıda yeniden faiz artırması bekleniyor.
- Türkiye'deki hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini geçen hafta net olarak 135 milyon dolar artıran yabancı yatırımcılar, ekonomi yönetiminin değiştiği 6 Kasım'dan bu yana Türkiye'den net 2 milyar dolarlık menkul kıymet satın aldılar.
- Türkiye'deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, son bir aydaki girişlere rağmen hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini yıl başından 11 Aralık'a kadar olan sürede net 11,5 milyar dolar azalttılar.
- Yabancı yatırımcıların Türkiye'de 11 Aralık itibarıyla 25,2 milyar dolarlık hisse senedi, 6,5 milyar dolarlık iç borçlanma kâğıdı ve 30,1 milyar dolarlık da döviz ve TL mevduatı bulunuyor.

Bütçe 11 Ayda 132 Milyar Lira Açık Verdi

- Merkezi yönetim bütçesi, Kovid-19 salgınından etkilendiği için mücbir sebep kapsamına alınan alınarak ertelenen nisan-mayıs ve haziran aylarına ilişkin vergilerin ödenmeye başlanması nedeniyle kasım ayında 13,4 milyar lira fazla verdi.
- Bütçenin ekimde fazla vermesinde, harcamaların geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27,5 oranında arttığı kasım ayında gelirlerdeki artışın yüzde 31,8 olarak gerçekleşmesi belirleyici oldu. Gelir artışındaki en önemli etken ise vergi gelirlerinin yüzde 35,3 oranında artarak 99,2 milyar lira ya çıkması oldu.
- Ocak-kasım döneminde ise bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,8 oranında artarak 1 trilyon 63 milyar liraya çıkarken, bütçe gelirleri ise yüzde 16,1 oranında artarak 931,9 milyar lira oldu.
- Dolayısıyla bütçe açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 42,1 oranında artarak 132,1 milyar liraya yükseldi.
- **Faiz Ödemeleri:** 2020 yılında bütçenin ana harcama kalemleri içerisinde en yüksek artış faiz ödemelerinde oldu. Faiz ödemeleri bu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 34,8 oranında artarak 129,1 milyar lira olarak gerçekleşti.
- **Faiz ödemelerinin** bütçe harcamaları içerisindeki payı yüzde 10,7'den yüzde 12,1'e yükselirken, vergi gelirlerine oranı ise yüzde 15,6'dan yüzde 17,1'e kadar çıktı.
- Faiz ödemelerinin bütçe harcamaları içerisindeki payı 2017 yılında yüzde 8,4 olmuştu, vergi gelirlerine oranı da yüzde 10,6 olarak gerçekleşmişti. Son iki yılda faiz ödemelerinin bütçe harcamaları içerisindeki payında 3,8 puan, vergi gelirlerine oranında da 6,5 puanlık artış yaşandı.
- 129,1 milyar liralık faiz ödemesinin 98,5 milyar liralık kısmı Hazinesin iç borçları, 30,5 milyar lirası da dış borçlar için yapıldı. Bu dönemde iç borç faiz ödemeleri yüzde 36,5, dış borç faizi ödemeleri ise yüzde 29,5 oranında artış kaydetti.

AKP Döneminde Bütçeden Ödenen Faiz 1.1 Trilyon Lira

- Bu yıl ocak-kasım döneminde geçen yıla göre yüzde 34,8 oranında artarak 129,1 milyar liraya kadar yükselen iç ve dış borç faiz ödemeleriyle birlikte AKP döneminde bütçeden yapılan toplam faiz ödemesi 1 trilyon 61 milyar lirayı buldu. ***Bu arada bu tutara dışarıdan ve içerden yapılan döviz ve altın cinsinden borçlanmalardan kaynaklanan kur artışları için üstlenilen ek maliyetler ise dahil bulunmuyor.***
- Bu ödemenin 871,3 milyar liralık kısmı iç borçlar için, 189,8 milyar liralık kısmı ise dış borçlar için yapıldı. Dış borçlar için yapılan ödeme her yılın ortalama dolar kuruyla hesaplandığında ise toplam 75,1 milyar dolarlık bir büyüklük oluşturuyor.
- Son aylarda faiz oranlarında yaşanan artışlar Ekim 2020 sonunda 1 trilyon 934 milyar liralı bulan Devletin borçlarının gelecek yıllara yönelik faiz yükünü önemli ölçüde artırıyor.

Sosyal Güvenlik Finansman Açığı

- Merkezi yönetim bütçe açığının yanı sıra 2020 yılında hızla yükselen bir başka açık ise **sosyal güvenlik sisteminin finansman açığı** oldu. Merkezi yönetim bütçesinden karşılanan sistemin finansman açığı ocak-kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 75,6 oranında artarak 70,2 milyar liraya çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Sosyal güvenlik sistemine, açığının finansmanı için verilen 70,2 milyar lirayla birlikte, sosyal güvenliğe devlet katkısı, faturalı ödemeler, işveren sigorta priminde yapılan 5 puan indirimin karşılığı, sosyal güvenliği olmayanlar için ödenen sağlık primleri, emeklilere yapılan ek ödemeler ve ek karşılıklar için toplam 228,4 milyar lira aktarıldı. Aktarılan tutar geçen yıla göre yüzde 24,6 arttı.

Kredi ve Mevduat Gelişmeleri: Yüksek Faize Rağmen Vatandaş Türk Lirasına Dönmüyor

Mevduat

8 -15 Aralık 2020 günleri arasında; Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, 28,8 milyar lira artarak 3 trilyon 547 milyar liraya yükseldi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 980 milyar lira (yüzde 38,2 oranında) arttı. Bu artışın da önemli bir kısmı (reel anlamda tasarruf artışından değil) döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı.

Dolarizasyon

- 8-15 Aralık günleri arasında TL cinsinden mevduatlar 20 milyar lira artarak 1 trilyon 552 milyar liraya yükselirken, döviz cinsinden mevduatlar, dolar cinsinden bakıldığında 354 milyon dolar artarak **255,2 milyar dolarla rekor bir seviyeye çıktı. Döviz mevduatları yıl başından bu yana ise 34,2 milyar dolar arttı.**
- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise yüzde 56,2'ye yükseldi. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**
- **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle **vatandaşların mevduatı** söz konusu günler arasında 13,5 milyar lira artarak 2 trilyon 136 milyar liraya çıktı. 8 -15 Aralık arasında vatandaşların TL mevduatları 9,9 milyar lira artıp 841,5 milyar liraya yükseldi, döviz mevduatları ise 2 değişmedi ve **165,6 milyar dolarda kaldı.**
- **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 60,6'ya kadar yükseldi.**
- **TL'ye güvenmeyen vatandaşlar** Merkez Bankasının **faiz artırımına rağmen** ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih etmeye devam ediyor. Vatandaşlar ekonomi politikalarına ve iktidara güvenmediği için faiz artırımıyla döviz kurunda yaşanan düşüşü döviz alım fırsatı olarak değerlendiriyor.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 8 - 15 Aralık günleri arasında 3,3 milyar lira artarak 3 trilyon 628 milyar liraya çıktı.
- Bu dönemde TL kredilerde 1,3 milyar liralık azalış döviz kredilerinde 49 milyon dolarlık artış oldu. Bankaların kullandığı döviz cinsinden krediler 165,8 milyar dolara çıktı.
- Banka kredilerinde **yıl başından bu yana** ise 976 milyar liralık artış oldu. Bu artışın 694 milyar liralık kısmı TL kredilerinden, 282 milyar liralık kısmı ise döviz kredilerinden (kur artışından) kaynaklandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise geçen yılın sonuna göre 5,5 milyar dolar azaldı.
- 2019 yılı sonunda yüzde 103,3 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 102,3'e geriledi.
- **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları aktif rasyosu ve benzeri yöntemlerle kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar. BDDK'nın bankaları kredi vermeye zorlamak için uyguladığı aktif rasyosunu yıl başından itibaren kaldıracak olması ve Merkez Bankasının da zorunlu karşılıkları kredi artışına bağlı olmaktan çıkarması nedeniyle önümüzdeki dönemde kredilerinin hem daha pahalı hale gelmesi hem de artış hızının azalması beleniyor.**

Batık Krediler

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 8 – 15 Aralık arasında 712 milyon lira azalarak 150,9 milyar lira oldu. (*Not: Bu tutara söz konusu krediler için işletilmiş olan faizler dahil bulunmuyor*) Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 1,3 milyar liralık azalış yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,2'ye geriledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ancak batık kredi oranındaki gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması, taksit öteleme ve yeniden yapılandırma uygulamaları yatıyor.*

Bankaların Döviz Pozisyonu

- Bankacılık sektörünün 4 Aralık'ta 3,2 milyar dolar olan döviz pozisyonundaki fazla ise 11 Aralık itibariyle de yine 3,2 milyar dolar düzeyinde seyretti.
- Sektörün döviz pozisyonunun toplamda döviz fazlası vermesine rağmen kamu bankalarının döviz açığı ise sürüyor. İktidarın döviz satarak kurları ve faiz oranlarını kontrol etmeye çalışması yüzünden döviz açığı veren kamu bankalarının **döviz pozisyonlarındaki açık** geçen hafta 120 milyon dolar daha azalarak 15 Aralık itibariyle 2 milyar 646 milyon dolar oldu.
- Özel ve yabancı bankaların döviz pozisyonlarındaki fazla ise 5 milyar 803 milyon dolar oldu.
- Kamu bankalarının döviz açığının büyük bir kısmı geçtiğimiz aylarda, döviz cinsinden tahvil ihraç ederek iç borçlanmaya giden Hazine tarafından dolaylı olarak üstlenilmişti. Ayrıca Türkiye Varlık Fonu aracılığıyla da Hazine Kamu Bankalarına döviz cinsinden iç borçlanma kağıtları vererek sermayelerini güçlendirmeye çalışmıştı.

KOBİ'lerin Banka Borcu 860 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 15 Aralık itibariyle 860 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 4 -11 Aralık haftasında 1 milyar lira azalarak 861 milyar liradan 860 milyar liraya geriledi.
- KOBİ kredilerinin 17,2 milyar dolarlık (135 milyar liralık) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor.
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 245,3 milyar liralık (yüzde 40 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 57,4 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 830 Milyara

- **Vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu** 4 - 11 Aralık haftasında 145 milyon lira artarak 830,6 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 688,3 milyar lirası tüketici kredilerinden, 142,2 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 1,1 milyar lira artarken kartı borçları ise 961 milyon lira azaldı.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 240 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 213,8 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 26,3 milyar lira oldu.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunu bu yıl yüzde 40,7 oranında büyümesine yol açtı.**

Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 11 Aralık itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,02 puan artarak yüzde 16,02'ye yükselirken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,69 puan azalarak yüzde 17,90 oldu

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi de **18 Aralık itibariyle** yüzde 15 oldu.
- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 7,66 puan arttı. (TCMERKEZ BANKASI ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştu.)

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 18 Aralık günü yüzde 14,69 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 13,14'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 12,89'a indi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Devlet tahvili faizleri, geçen hafta sonuna göre, iki yıl vadeli (gösterge faiz) değişmedi, beş yıl vadeli 0,53 puan, on yıl vadeli ise 0,42 puan azaldı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta yüzde 7,84 oranında azalarak 18 Aralık itibarıyla 350,68 olarak gerçekleşti. Bu düşüşlere rağmen Türkiye bu oranla en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor. **Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 146,6 da bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 10,03'le Avusturya.**
- Türkiye'nin risk primi son bir ayda yüzde 13,62 son altı ayda yüzde 25,3 oranında azaldı. Bu azalışlara rağmen risk primi hala bir yıl öncesinin yüzde 24,9 oranında üzerinde bulunuyor.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

Türk Lirasına Huzur Yok

- Dolar kuru (*Merkez Bankasının 18 Aralık 2020 günü açıkladığı kurlar üzerinden*) yıl başından bu yana yüzde 29,5, Euro kuru ise yüzde 41,7 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle Türk lirası yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 25,1, Euro'ya karşı ise yüzde 30,9 oranında değer kaybetti.
- AKP'nin iktidara geldiği , tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edildiği tarihler ve bunları izleyen bazı gelişmelerden sonra TL'nin değerinde yaşanan değişimler şöyle:

TL'NİN DEĞERİ (Merkez Bankası Döviz Alış Kurları)		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	1,6391	1,7670
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	2,1489	2,8779
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	5,9402	6,6502
Damat Albayrak'ın görevdeki son günü	8,4613	10,0279
18 Aralık 2020	7,6898	9,4230

(Not: Merkez Bankası döviz alış kurları esas alındı)

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	360,5	467,2
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	369,1	433,3
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	257,8	227,4
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	109,0	141,1
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	87,6	85,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana	61,7	71,4
8 Kasım 2020 Albayrak'ın istifasından bu yana	-9,1	-6,0
31 Aralık 2019 (bu yıl başından bu yana)	29,5	41,7

O GÜNDEN BUGÜNE TL'İN DEĞERİNDEKİ DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	-78,3	-82,4
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	-78,7	-81,2
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	-72,1	-69,5
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	-52,1	-58,5
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	-46,7	-46,1
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana.	-38,2	-41,7
8 Kasım 2020 Albayrak'ın istifasından bu yana	10,0	6,4
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	-22,8	-29,4

İcra Dairelerinde Bekleyen Dosya Sayısı 22,6 Milyon

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 941 bin adet artarak 18 Aralık itibariyle 22 milyon 617 bin oldu.
- Bu yıl 6 milyon 73 bin yeni icra dosyası gelirken, 5 milyon 563 bin dosya ise sonuçlandırıldı. Geçen yıldan devredenlerle birlikte halen derdest olan dosya sayısı 1 milyon 941 bin adet artarak 22 milyon 617 bine yükseldi. Geçen yıl 18 Aralık itibariyle 20 milyon 676 bin dosya derdest bulunuyordu.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 32,2 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında geçen yıla göre artış sürüyor.

Faizler Yükseldi Konut Satışları Azalıyor

- Faiz oranlarının baskıyla düşük tutulduğu ve bankaların kredi vermeye zorlandığı bu yılın ikinci çeyreğinde yaşanan konut satışlarındaki yükseliş, son aylarda yerini düşüşe bıraktı.
- Ekim ayından sonra bu yıl kasım ayında satılan konut sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,7 oranında azalarak 112 bin 438'e indi. Kasımda ipotekli (kredili) konut satışları yüzde 44,3 oranında azalarak 24 bin 450'ye geriledi Diğer yöntemlerle yapılan satışlar ise yüzde 6,8 oranında azalarak 88 bin 33'e indi.
- Ocak-kasım döneminde ise satılan konut sayısı yüzde 21,5 oranında arttı ve 1 milyon 393 bin 335'e kadar yükseldi. Bu satışların 558 bin 706'sını oluşturan ipotekli satışlar yüzde 98 artarken, yüzde 3,4 oranında azalan diğer yöntemlerle satılan konut sayısı ise 834 bin 629'a indi.
- **Konut Fiyatları Yüzde 29,2 Arttı:** Konut kredi faizleri düşürülerek konuta yaratılan talep konut fiyatlarında son bir yılda üçte bire yakın oranda artışa yol açtı.
- Merkez Bankasının belirlemelerine göre Ekim 2020 sonu itibariyle son bir yıllık dönemde Türkiye'deki konut fiyatları yüzde 29,2 oranında artış gösterdi. Fiyat artışı yeni konutlarda yüzde 30,4, yeni olmayan konutlarda ise yüzde 28,5 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Türkiye genelinde konutların ortalama metrekare birim fiyatı 3 bin 713 lira olarak hesaplandı. Bu tutar İstanbul için 6 bin 192 lira, Ankara için 2 bin 810 lira ve İzmir için 4 bin 253 lira olarak gerçekleşti.

Konut satışlarında Temmuz ayından bu yana, sert düşüşler yaşanıyor!

Konut satışlarında temmuzdan bu yana, konut kredisi faizlerinin hızla yükselmesi yanında yükselen enflasyonla artan konut fiyatlarının etkisiyle sert düşüşler yaşanıyor. Temmuz'da aylık yüzde 0,68'le konut kredisi dağıtan kamu bankalarının kampanyasına karşın, şu anda aylık faiz 1,45! Yabancılara yapılan konut satışlarının artmasında ise yükselen kurlarla TL'nin değer kaybı ardından yabancılar için konutun ucuzlaşmasının etkisi görülmektedir!

Türkiye genelinde konut satışları kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 18,7 azalarak 112 bin 483 oldu. Ekim ayında da yüzde 16,3 gerileyen konut satışları, temmuz ayında kamu bankalarının ucuz faizli kredi kampanyalarıyla yükselişinin ardından üst üste 4 aydır geriliyor.

Temmuz ayında 229 bin ile tüm zamanların en yüksek aylık satış rakamına ulaşan konut sektörü, kredi faizlerindeki artışın etkisiyle, 2020 Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,7 azalarak 112 bin 483 oldu. Açıklanan rakamlara göre, kasım ayında ipotekli (banka kredili) konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 44,3 azaldı ve 24 bin 450'de kaldı. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı yüzde 21,7 olarak gerçekleşti. Hatırlacağı gibi kamu bankalarının Haziran-Temmuz'da başlattığı aylık yüzde 0,68, yıllık yüzde 8,16 faizli konut kredisi kampanyasının fazla sürdürülemez olduğunu ifade etmiştim. Kamu bankaları o dönemde yüzde 8,25 olan Merkez Bankası politika faiziyle aynı düzeyde ve Temmuz'da yüzde 11,76 olan enflasyon karşısında yaklaşık 4 puan eksi faizle kredi dağıttılar. Solukları iki ayda kesildi. Nitekim kasım ayında konut kredisi faizleri neredeyse ikiye katlanarak ortalama yıllık yüzde 15,68 düzeyine gelirken sürekli şekilde de artma eğiliminde. Merkez Bankası verilerine göre tüm bankalar ortalaması itibarıyla konut kredisi faizi 27 Kasım'da yüzde 16,10 bir hafta sonra 4 Aralık'ta ise aylık yüzde 1,45 ve yıllık yüzde 17,49'a yükselmiş durumda. Dolayısıyla konut kredisi faizi sert şekilde yükselince, konut satışları da aynı sertlikte düşüşe geçti. Faizin düzeyi ile satışlar arasındaki ters ilişki dikkate alındığında içinde bulunduğumuz dönemde geçen aya göre çok daha az konut satışı gerçekleşmekte olduğunu söylemek pek yanlış olmasa gerek...

Kasım ayında 36 bin 658 konut ilk kez satılırken, bu sayı mevcut yeni konut stokunun eritilmesinin oldukça zora girdiğini, inşaat-konut sektöründe krizin derinleştiğini sergiliyor. **Ocak-Kasım 2020** döneminde 11 ayda, toplam 1 milyon 393 bin 335 konut satışı gerçekleşmişti. Bu sayı 2019 Ocak-Kasım dönemine kıyasla yüzde 21,5 artış iken ucuz faizli kredi kampanyalarının sona ermesiyle 4 aydır geriliyor!

TL'nin değer kaybetmesiyle Kasım ayında yabancılara yapılan konut satışları arttı!

Yabancılara yapılan konut satışlarının artmasında yükselen kurlarla TL'nin değer kaybı ardından yabancılar için konutun ucuzlaşmasının etkisi görülmektedir! Yabancılara yapılan konut satışlarında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24,4 artış görüldü ve yabancılara satılan konut sayısı 4 bin 962 olarak gerçekleşti. Ocak-Kasım döneminde ise 2019 yılının aynı dönemine göre yüzde 9,5 azalarak 36 bin 385 oldu!

Türkiye'de elinde döviz olan yabancı gayrimenkul yatırımcısı açıdan konut almak karlı bir yatırıma dönüştü, döviz üzerinden bakıldığında konut fiyatları ucuzladı. Yabancılara yapılan konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre artış gösterdi. Yabancılara yapılan konut satışlarında, Kasım 2020'de ilk sırayı 2 bin 443 konut satışı ile İstanbul aldı. İstanbul ilini sırasıyla 893 konut satışı ile Antalya, 297 konut satışı ile Ankara, 182 konut satışı ile Yalova ve 174 konut satışı ile Bursa izledi. Kasım ayında her zamanki gibi ilk sırada yer alan Irak vatandaşları Türkiye'den 876 konut satın aldı. Irak'ı sırasıyla, 860 konut ile İran, 434 konut ile Rusya Federasyonu, 203 konut ile Afganistan ve 202 konut ile Kuveyt vatandaşları izledi.

Yabancılara yapılan konut satışlarının kasım ayında artış göstermesinde döviz kurlarındaki hızlı yükseliş ve TL'deki değer kaybı önemli etkenlerden birisi. Diğer etken ise TC vatandaşlığı alabilmek için öngörülen gayrimenkul satın alma tutarının 1 milyon dolardan 250 bin dolara düşürülmüş olması!

Merkez Bankası Finansal İstikrar Raporu'nda riskli krediler 360 Milyar TL'ye ulaştı!

Merkez Bankası'nın Kasım 2020 Finansal İstikrar Raporu'nda riskli-yakın izlemedeki kredi tutarının 360 milyar TL'ye ulaştığı görülüyor. Bu ise bankaların dağıttığı krediler içinde riskli ve batık olasılığı bulunanların oranının yüzde 10'a yaklaştığını gösteriyor. BDDK'nın takipteki kredilerin intikal süresini 180 güne çıkartmasıyla üstü örtülen riskli kredilerin vahim bir noktaya ilerlediği Merkez Bankası raporuna yansıyor!

Merkez Bankası'nın Kasım 2020 Finansal İstikrar Raporu'nda yer alan Tahsili Gecikmiş Alacaklar (TGA) yani yasal takibe intikal edilen verilerin yanı sıra riskli kredi tasnifinde yer alan ve yakın izlemede olduğu belirtilen kredi

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

tutarının 360 milyar TL düzeyine ulaşması, batık kredi sorununun ağırlaştığını gösteriyor. Önceki değerlendirmelerimde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) aldığı bir kararla TGA'ların yasal takibe intikal süresini 90 günden 180 güne çıkartan düzenlemeyi 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzattığına dikkat çekerek bunun riskli-batık kredilerin gerçek boyutunun görünmesini ertelediğini ifade etmiştim.

Nitekim BDDK'nın 4 Aralık'ta Haftalık Bankacılık Verileri Bülteni'nde 151 milyar TL olan takipteki alacaklar tutarı, 11 Aralık bülteninde de yine 151 milyar TL olarak yer alıyor. Takibe dönüşüm oranı yüzde 4,2. Oysa 2019 sonunda takibe dönüşüm oranı yüzde 5,4 idi.

* Alınan erteleme kararlarına, yapılandırmalara ve dağıtılan 200 milyara yakın yeni krediye rağmen takibe dönüşüm oranının yükselmemesi aksine gerilemesi, söz konusu BDDK kararından kaynaklanıyor.

Ancak MERKEZ BANKASI'nin Kasım ayındaki Finansal İstikrar Raporu'nda ise riskli-sorunlu krediler için iki farklı tanımlama yapılıyor.

Bu çerçevede TGA tutarı BDDK'nın berilerindeki gibi 151 milyar TL olarak yer alırken, bir diğer riskli kredi grubu ise 'Yakın İzlemedekiler' şeklinde tanımlanıyor.

* Bu tanıma giren, yani her an batığa dönüşebilecek kredilerin tutarı 360 milyar TL.

* 11 Aralık verileriyle, bankaların dağıttığı toplam kredi tutarı 3 trilyon 635 milyar lira düzeyinde.

Merkez Bankası raporundaki veriler toplam kredilerin yüzde 10'luk bölümünün yakın izlemede-sorunlu-riskli olduğunu ortaya koyuyor. Toplam kredi içinde yüzde 10'luk bu pay oranı bankacılık kriterleri açısından oldukça yüksek bir tutar.

* Parasal tutar olarak ise 360 milyarlık yakın izlemedeki sorunlu kredilere BDDK verilerine 151 milyar TL olarak yansıyan TGA'yı da ilave ettiğimizde, toplam riskli-batabilecek kredi tutarı 511 milyar TL'ye ulaşıyor.

Dolayısıyla yüzde 4,2'lik takibe dönüşüm oranıyla yüzde 10'a varan yakın izlemedeki kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 14,2'ye yükseliyor. Bu oran riskin büyüklüğünü, olası bankacılık krizi ihtimalini gösteriyor.

30 Haziran 2021'de BDDK kararı uygulamadan kalktığına, muhtemelen TGA tutarının şu andaki 151 milyar TL'nin çok üzerinde olduğu görülecek. Aynı şekilde MERKEZ BANKASI tasnifiyle yakın izlemedeki sorunlu krediler de artmış olacak.

Merkez Bankası raporundaki bu tablo, bankacılık-finans sektörü açısından batık riskinin büyüklüğünün çok vahim olduğunu açık şekilde sergiliyor. Normal sürece geçildiğinde bu riskler için bankaların bilançolarında karşılık ayırmak zorunda kalmasıyla birlikte, çok ciddi özkaynak-sermaye yeterliliği sorununun yaşanacağını öngörmekteyiz.

ESNAFA KİRA DESTEĞİ ÇÖZÜM OLMAKTAN UZAK

Esnafa sağlanacak 3,7 milyar lira hibe desteği, kira desteği ile birlikte toplam 5 milyar TL'yi ancak bulan destek paketi, milyonlarca esnafın sorunlarını çözmeye yeterli değildir!

Nihayet salgın kapsamında esnafa kira, KDV, stopaj vb. destek önlemleri açıklandı. Toplamı 5 milyar TL'yi ancak bulan bu destek paketi, milyonlarca esnafın sorunlarını çözmeye yeterli değildir. Toptan tedarikçileri, market zincirlerini, mahalle esnafından alışverişini teşvik edecek diğer destek önlemleri de acilen devreye sokulmalıdır. Esnafın en maliyetsiz finansman modeli Veresiye Defteri yeniden hayata geçirilmelidir!

Geçtiğimiz hafta esnafa yönelik olarak bir dizi destek önlemleri açıklandı. Salgının başlangıcından itibaren en olumsuz etkilenen kesimlerin başında ücretli-dar gelirliyle birlikte küçük esnaf ve işletmelerin geldiğini sürekli şekilde dile getirdik. Esnafa kira, fatura desteği verilmesi, nakdi hibe desteği sağlanması gerektiğini vurguladık. İktidar bu çağrı ve uyarılarımızı hep duymazlıktan geldi.

Şimdi, kısmi kapanma ve sokağa çıkma yasaklarıyla ağırlaşan ekonomik tabloda nihayet küçük esnafı hatırladı ve **sınırlı bazı destekler** vadetti. [Esnafa sağlanacak hibe desteği 3,7 milyar lira, kira desteği ile birlikte toplam 5 milyar TL]

En azından böyle bir esnaf destek paketinin hazırlanması olumlu, çağrılarımızın doğruluğunu teyit eder nitelikte ancak çok yetersiz! Kira yardımının ne zaman başlayacağı belirsiz, şayet 2021 yılı başından itibaren uygulamaya girecekse, TBMM'de kabul edilen 2021 bütçesinde böyle bir ödeme kalemi ve ayrılan tutar yok!

Kira yardımı esnafın kendisine mi, mal sahibine mi yapılacak? Doğrudan esnafa ödenecekse muhtemelen esnaf bunu ev sahibine vermek yerine kendi ihtiyacı için kullanacaktır. Ödeme mal sahibine yapılırsa o zaman milyonlarca kira kontratının işleme alınması, incelemeye konu olması gerekecektir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

* Bu da kira yardımı ödeme sürecini uzatacak bir durumu ortaya çıkartacaktır!

Yıllardır market zincirlere karşı esnafın korunması, ayakta kalabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri gündeme getirmeyen iktidarın toplumun orta direğini oluşturan esnafın çöküşünde payı ve sorumluluğu büyüktür.

* Market zincirlerinin sokak aralarına kadar yayılması, her semte bir AVM politikası esnafı tükenme aşamasına getirdi!

Şimdi salgın nedeniyle başlatılan bu küçük desteklerin kapsamı genişletilmeli, ilave önlem ve katkılarla esnafın bu dönemi en az hasarla atlattırması sağlanmalıdır.

Bu çerçevede her alanda sıklıkla kampanya başlatan seferberlik ilan eden iktidara önerim, bir **esnaf seferberliği** başlatılmasıdır.

Ankara Büyük Şehir Belediyesi'nin işsiz kalan servis araçlarını kiralama girişimi, 'Esnaftan al' kampanyası, vb. somut ve akılcı örneklerdir.

Açıklanan destek önlemlerine ilave olarak;

* Açıklanan kira desteğinden çok kısıtlı bir kesim yararlanacaktır. Kapsamı genişletilmeli, kira desteği tutarı ve hibe desteği güncel koşullara uygun artırılmalıdır. 500-750 TL arasında önerilen kira yardımı esnafın kirasını karşılamıyor!

* Kamunun araç-servis ihtiyacı şoför esnafı odalarıyla işbirliği halinde işsiz kalan servis esnafından yapılmalıdır.

* Toptan gıda ve temizlik malzemeleri üretici ve tedarikçilerinin, market zincirlerine verdikleri indirimli fiyattan ve 6 aya kadar vadeli olarak küçük esnafa da temin etmeleri sağlanmalıdır.

* Esnaf odaları da üyelerini kooperatifleştirip, toptan üretici ve tedarikçilerden üyeleri için toplu alım yaparak indirim imkânlarını genişletecek yapılanmalara gitmelidir.

* Mahalle bakkalı, manavı, manifaturacısı vb. yapılacak alışverişleri teşvik edecek, özendirip destekleyecek kamu spotları hazırlanarak TV'lerde yayınlanması yoluna gidilmelidir.

* Mahalle esnafından yapılacak perakende alışverişlerde hanelere TC Kimlik No ile aylık 500-1.000 TL olmak kaydıyla 3 aya kadar veresiye olanağı getirilmeli, esnaf odaları ile işbirliği halinde ibraz edilecek alışveriş fişleri üzerinden esnafa ödeme yapılarak hem dar gelirli mahalle halkı hem esnaf desteklenmelidir.

* Mahalle esnafı yıllarca veresiye defteri ile hane halklarını faizsiz, karşılıksız finanse ederek bir yaşam biçimini ayakta tutmuştur. Veresiye Defteri kabaran ailelerin kapısına bankalar gibi icra göndermemiştir. Bu gelenek ve yaşam tarzı yaşatılmalıdır.

* Destek paketleri, "**günü kurtarmak, bir şeyler yaptık demek**" için olmamalıdır. Gerçekten doğal bir afet olan Salgın'ın yaraları sarılmalıdır.

Aylardır çağrılarımızı dikkate almayan ancak şimdi söylediğimiz noktaya gelen iktidara, yukarıda sıraladığım önerileri de esnafa ve hanelere destek kampanyası seferberliğine dahil etmesi, **ortak akıl ve toplumsal dayanışmayla bu katkıların daha da genişletilmesi yollarının aranması çağrımı yineliyorum!** Açıklanan paketin mağdur olan esnaf ve sanatkarların derdine derman olamayacağını, birikmiş borçlarının faizleriyle birlikte hiç ödenemeyecek hale geleceğini söylemek zorundayım!

PARA VE KUR POLİTİKASINDA ZORUNLU İSTİKAMET!

Merkez Bankası 2021 Para ve Kur Politikaları açıklandı. Gelinen kritik aşamada iktidarın önünde fazla seçenek kalmamıştır!

Merkez Bankası (MB) Başkanı Naci Ağbal tarafından açıklanan 2021 Para ve Kur Politikaları; sıkı para, yüksek faiz, talep ve tüketimi sınırlandırma, kredi daralması gibi adımlarla enflasyon ve kurların aşağı çekilmesini, 'tersine dolarizasyon' ile TL'ye geçişin hızlandırılmasını, Merkez Bankası'nın rezerv biriktirmesini öngörüyor. Oldukça radikal bir dönüşümü hedefleyen bu adımlar, beraberinde 'ekonomik büyümenin' yavaşlamasını getirecektir!

Merkez Bankası Başkanı Ağbal Cumhurbaşkanının 'Faiz sebep, enflasyon neticedir' yaklaşımı vurgulanarak, Erdoğan'ın para politikasıyla ilgili tutumu ve siyasi tavrı konusunda ne yapacağı sorularına, Merkez Bankası'nın kurumsal bağımsızlığı yerine 'kendisinin bir kamu görevlisi-memur-bürokrat' olduğu savunmasıyla yanıt verdi. Bu sözleri 'Cumhurbaşkanı ne derse o olur' şeklinde anlamak mümkün!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Merkez Bankası Başkanı, 2021'de enflasyonu tek haneli seviyeye indirmeyi ve yüzde 9,4'e çekmeyi hedeflediklerini açıkladı. Gerekirse parasal sıkılaştırmada daha ileri adımlar atacakları mesajını verdi. Bu ifadeler politika faizinin daha da artırılabilmesinin işareti olarak görülebilir. Aynı zamanda spekülasyon bir hareket gözlenmedikçe kurlara müdahale etmeyeceklerini ilan eden Merkez Bankası Başkanı, 'Tersine Dolarizasyon' hedefi ile uygulanacak yüksek faiz politikası ile kurların yükselmesinin önleneceğini ve dolara talebin düşeceğini öngörüyor. Buna bağlı olarak da bankalarda haftalardır rekor kıran döviz mevduatı artışında çözülme ve TL'ye geçiş hedefleniyor.

Merkez Bankası Başkanı Ağbal, eski Bakan Berat Albayrak ve eski Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal döneminde uygulanan politika faizini düşük tutup, dolaylı faiz artışlarıyla bankaları, piyasaları fonlama yöntemlerinin yanlışlığını gündeme getirerek, bu modelin tamamıyla terk edildiğini, tüm fonlamanın politika faizi üzerinden 'açık-şeffaf' şekilde yapılacağını ifade etti. 2021'de uygulanacak para ve kur politikalarıyla iç talep ve özellikle kredi kanallarının daha ılımlı bir görünüm arz edeceği, cari dengenin sağlanmasına önem verileceği kaydedilirken, bu ifadeler aynı zamanda bugüne kadar uygulanan para-kur-faiz politikalarının reddedilmesi anlamına da geliyor. Kamu bankalarından düşük faizli krediler, bankaların BDDK tarafından kredi vermeye zorlanması vb. politikalarla iç talebin artırılarak kısa süreli ekonomik canlanma ve büyüme sağlanması yönteminin terk edileceği anlaşılıyor. [Uygulanan bu yanlış politikaların enflasyon, kur ve cari açık artışını tetiklediğini sürekli vurguladık. Şimdi Merkez Bankası Başkanı ve yönetiminin aynı noktaya geldiği görülüyor.]

Artık faizlerin yükseldiği, kredilerin pahalı hale geldiği ve kredi hacminin daraldığı, borçlanma yöntemiyle artırılan iç talebin aşağı çekildiği, buna bağlı olarak ithalat ve tüketimin geriletildiği cari açığın azaldığı bir 2021 tablosu çizen Ağbal'ın bu yaklaşımı, büyüme hızının da yavaşlayacağı anlamına geliyor. Tüm bu sıralanan adımların atılabilmesi için öncelikle enflasyon karşısında pozitif faiz uygulamasının sürdürülmesi gerekiyor. Daha önce de dile getirdiğim gibi politika faizinin halen yüzde 14 seviyesindeki enflasyonun en az 2-3 puan üzerinde pozitif olabilmesi için PPK'nın yeni bir faiz artışına gitmesi gerekiyor.

Bu aşamada Merkez Bankası Başkanının açıkladığı para-kur politikası ilkeleri; beraberinde ekonomik durgunluğu, daralmayı, işsizliği, üretim düşüşünü, kredi faizlerinin yükselmesiyle yatırımsızlığı getirecek bu politikalar, **ekonomik toparlanma ve güven ortamının sağlanması için** gerekli olsa da siyasi iktidarın buna ne ölçüde müsamaha edeceği yakında görülecek.

Cumhurbaşkanının geçen hafta yinelediği 'faizleri tek haneye indirme' hedefi anımsandığında açıklanan para-kur-faiz politikalarına siyasi müdahale olasılığı her an gündeme gelebilir. Bu açıdan 24 Aralık PPK'sında faiz değişikliğine gidilmezse siyasi müdahalenin sürdüğü görülecek. Yeni bir faiz artışı kararı ise Merkez Bankası Başkanının bir süre daha Cumhurbaşkanı'dan faiz artışları için izin aldığı şeklinde değerlendirilecek. Piyasalarda beklenti 24 Aralık PPK'sında halen yüzde 15 olan Merkez Bankası politika faizinin yüzde 17-18 düzeyine yükseltilmesi.

* Açıklanan para-kur politikasının en zayıf halkası, tükenmiş durumdaki Merkez Bankası döviz rezervleri! Merkez Bankası Başkanı eksi 45-50 milyar dolar düzeyindeki Merkez Bankası rezervlerinin nasıl toparlanacağı konusuna fazla değinmiyor.

* Almanya'nın 10 Ocak'a kadar topyekün kapanma kararı alması yanında diğer Avrupa ülkelerindeki benzer uygulamalar ihracat pazarının düşüşe geçmesini, döviz gelirlerinde sert düşüşleri beraberinde getirecektir.

* Merkez Bankası'nın kısa sürede, hatta orta vadede rezervlerini pozitif döviz rezervlerine dönüştürmesi, döviz rezervlerini güçlendirmesi oldukça güç görünüyor.

* Turizmde de 2'nci dalga da iyice hızlanan salgın daha ağır kayıpları ortaya çıkartacaktır.

Geriye kalan tek seçenek bankalardaki 250 milyar doları aşan döviz mevduatlarının ve yastık altında tutulan miktarı bilinmeyen dövizlerin bozdurulması, TL'ye geçişin sağlanmasıdır. Bunun için ekonomi yönetiminde güven ve şeffaflık yanında, TL mevduatlarına ve TL yatırım araçlarına yüksek tutarda bir faiz getirisinin temini zorunludur. **Gelinen kritik aşamada iktidarın önünde fazla seçenek kalmamıştır!**

SAVUNMA SANAYİİ SATIŞLARINA YAPTIRIM!

ABD tarafından uygulamaya konulan ve savunma sanayiini hedef alan yaptırımın sektörel ve şirket düzeyinde olumsuz yansımaları olacaktır. Savunma sanayii satışları yaptırımdan etkilenecektir! ABD tarafından uygulamaya konulan ve savunma sanayiini hedef alan yaptırımın sıkıntı yaratmayacağı dile getirilse de, muhtemelen sektörel ve şirket düzeyinde olumsuz yansımalar olacaktır. Geçen yıl 11 milyar dolara yaklaşan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

savunma sanayii satışları yaptırımdan etkilenecektir. Ulusal savunma sanayimizin kendi kendine yeterliliği açısından bu sürece dönük bir teknolojik-stratejik planlama ivedilikle yapılmalıdır!

ABD tarafından iki yıldır gündemde tutulan CAATSA (ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Etme Yasası) kapsamındaki yaptırım tehditlerinde geçtiğimiz hafta adım atan ABD yönetiminin bu kararının savunma sanayimiz üzerinde bazı olumsuz yansımaları olacaktır. Her ne kadar yaptırım kapsamına alınan Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı (CSSB) başkanı ve yöneticileri söz konusu adımın fazla bir etkisinin olmayacağını, savunma projelerini etkilemeyeceğini dile getirseler de kanımca, bu alanda faaliyet gösteren şirketler, yürütülen projeler ve bu projelere yönelik tedarik, parça, üretim gerçekleştiren yan sanayi kuruluşları bu süreçten etkilenecektir. ABD şirketlerinin teknoloji, lisans, üretim ve ihracat lisansı vermelerini yasaklayan yaptırım kararı özellikle Milli Savaş Uçağı ve Milli Saldırı Helikopteri Atak konusunda ilk aşamada negatif yansıma yapacaktır. Geçtiğimiz yıl 11 milyar dolara ulaşan savunma sanayi satışlarının 3 milyar 68 milyon dolarlık bölümünü ihracat, kalan kısmını yurt içinde TSK'ya ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne, diğer kuruluşlara yapılan satışlar oluşturmaktadır. Pakistan'a satılmak üzere anlaşması yapılan ATAK helikopterlerinin motorlarının ABD menşeyli olduğu dile getirilmekte ve bu projede sıkıntı yaşanabileceği ifade edilmektedir.

Bunun yanı sıra F-16'ların modernizasyonu için ABD'li Lockheed Martin ile yürütülen işbirliği bu kapsamda kesintiye uğramış durumdadır. İhracat lisanslarına ve teknoloji transferine getirilen yasaklarla bu kapsam genişleyecektir. ABD Kongresi, 2019 Ekim'inde Kuzey Suriye'de gerçekleştirilen Barış Pınarı Harekâtı nedeniyle, Türkiye'ye silah satışlarına izin vermiyor.

Savunma sanayii ihracatımızda ABD ile ilişkilerinin bozulmamasını isteyen üçüncü ülkelerin Türkiye'den alımlarını durdurmaları da bu yaptırımın dolaylı bir etkisi olarak ekonomiye ve üretici şirketlere yansıyacaktır. Türkiye her koşulda ulusal savunması için gerekli olanları temin etmek için her türlü yol ve yöntemi uygulayacaktır. Ancak yaptırımın hiçbir etkisinin olmayacağı yönündeki yaklaşımın gerçekçi olmadığını söylemek durumundayız!

ASGARİ ÜCRET SON 11 YILIN EN DÜŞÜĞÜ

Asgari ücret, dolar bazında geçen yılın gerisinde kaldı

Asgari ücret yüzde 21,56 artışla 2 bin 825 TL'ye yükseltile de bu miktarın dolar karşılığı, geçen yılın gerisinde kaldı. Belirlenen asgari ücret, dolar bazında son 11 yılın en düşük seviyesi oldu.

2020 yılı Ocak ayında 392 dolar karşılığı 2 bin 324 lira yapılan asgari ücret bu yıl ise 377 dolar olarak belirlendi.

Türkiye'de enflasyon ve dolar kuru, dar gelirli yurttaşların maaşını her geçen gün daha da eritiyor. 2021 yılı için belirlenen asgari ücret, yüzde 21,56 zamlı olarak 2 bin 825 TL'ye çıkarılsa da bu miktar dolar bazında geçen yılın da gerisinde kaldı.

2020 yılı için belirlenen 2 bin 324 TL'lik asgari ücret, o günün kuruna göre 392 dolar ediyordu. Yıl içinde ise ücret dolar bazında büyük bir erime göstererek 270 dolara kadar geriledi. Bugünün kuru ile mevcut asgari ücret 310 dolar ediyor.

2021 için belirlenen asgari ücret ise, bugünün kuruna göre 377 dolara karşılık geliyor.

Ancak bu miktar, belirlendiği tarihin kuru itibarıyla geçen yılın gerisinde kalırken son 11 yılın en düşük seviyesini oluşturdu.

2020'den bu yana yıllara göre asgari ücret ve dolar karşılıkları şöyle:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

YIL	ASGARİ ÜCRET (TL)	DOLAR
2002	184 251 937	126
2003	225 999 000	135
2004	318 233 475	227
2005	350	257
2006	380	281
2007	419	295
2008	503	429
2009	546	359
2010	599	396
2011	658	427
2012	739	386
2013	803	451
2014	891	414
2015	1000	454
2016	1300	448
2017	1404	397
2018	1603	422
2019	2020	382
2020	2324	392
2021	2825	377

ERDOĞAN 1 AYDA 31 ASGARİ ÜCRET ALACAK

Asgari ücrette önümüzdeki yıl 1 Ocak'tan itibaren uygulanacak yüzde 21,56 oranında artış yapılırken, Cumhurbaşkanlığı'nın bütçesi ise 2021 yılı için yüzde 28,1 oranında artırılmıştı. Yeni asgari ücretle kıyaslandığında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın önümüzdeki yıl alacağı aylık 88 bin TL'lik maaş, 31 asgari ücretli işçinin eline geçen toplam para miktarına denk düşecek.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 2021 yılı asgari ücretinin net 2 bin 825 lira 90 kuruş olduğunu açıkladı. Asgari ücretli bir ailenin evine girecek bu miktar ile AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın önümüzdeki yıl alacağı 88 bin liralık maaşı karşılaştırıldığında, Erdoğan'ın 31 asgari ücretli ailenin bir aylık geçinme parasını tek başına alacağı sonucu ortaya çıktı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşına 2021 yılı için aylık olarak yapılan 6 bin 750 liralık zam ise 3,5 asgari ücrete denk geliyor.

Asgari ücrete 2021 yılında yüzde 21,56 oranında artış yapılırken, Cumhurbaşkanlığı'nın bütçesindeki artış ise yüzde 28,1 olarak gerçekleşti.

Belirlenen asgari ücrette göre çalışanın günlük aldığı para 94 lira olacak, bunun bugünkü dolar kuru karşılığı ise 12,5 dolar.

SARAY YENİ YILDA İŞÇİLERE "KURU EKMEK" HEDİYE ETTİ!

Asgari ücretli son bir yılda 14 adet çeyrek altın kaybetmiştir!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2825 lira ücret “asgari geçim değil, azami sefalet ücreti”dir. Açıklanan asgari ücret milyonlarca çalışanın açlığını gidermiyor ve sofrasında bir yılda eksilen ürünleri geri getirmiyor.

Asgari ücrete yapılan zam kuru ekmeğe gelen zamdan daha düşük kaldı

Açıklanan asgari ücret milyonlarca çalışanın açlığını gidermediği gibi sofrasında bir yılda eksilen ürünleri geri getirmemiştir. Son bir yılda; yumurtanın fiyatı yüzde 76, domatesin fiyatı yüzde 68, kuru soğanın fiyatı yüzde 38, mercimeğin fiyatı yüzde 67, 1 litre yağın fiyatı yüzde 43, etin fiyatı yüzde 37, unun ve ekmeğin fiyatı ortalama yüzde 25 artarken, asgari ücrete devletin verdiği zam oranı 2825 olmuştur. Marketlerinde bebek mamasına, peynire ve yağa alarm takılan bir ülkede, asgari ücretli temel gıda maddelerini kiloyla değil, taneyle almaya devam edecektir.

Asgari ücretli son bir yılda en az 14 adet çeyrek altın kaybetmiştir

Asgari ücretli 2019 Aralık ayından 2020 Aralık ayına her ay en az 1,16 adet toplamda en az 14 adet çeyrek altın kaybetmiştir. 2019 yılında yıllık toplam asgari ücret ile ortalama 50 adet çeyrek altın alınabilirken, 2020 yılında yıllık asgari ücret ile toplam 36 adet çeyrek altın alınabiliyor. Son bir yılda her ay asgari ücretli ortalama 1,16 çeyrek altın kaybetmiştir.

2825 TL asgari geçim değil, azami sefalet ücretidir!

Türkiye’de süregelen ekonomik kriz, 2020 yılında salgının yarattığı krizle birlikte daha da derinleşti. Temel gıda maddelerin fiyatlarından faturalara, vergilerden döviz kurlarına kadar her şey katlanarak arttı. Çalışanlar daha da yoksullaştı. Böyle bir ortamda artan enflasyonun da göz önüne alarak asgari ücretin en azından yaşanabilir bir seviyeye çekileceğine dair umutlanan işçiler, açıklanan 2825 TL ile büyük hayal kırıklığına uğramış durumda. Bu ücret, TÜİK’in resmi olarak açıkladığı gıda fiyatlarının artış oranını bile karşılamadığı gibi Türkiye’yi Euro bazında Avrupa’da sondan 2. sıraya sabitlemiş oluyor. Emekçinin cebindeki paranın korunması bir yana her gün cebinden çalındığı bir ülke olarak 2021 yılında da iktidar işçilere ‘asgari geçimi’ değil, ‘azami sefaleti’ yaşatacaktır.

Saray yeni yılda işçilere “kuru ekmeğe” hediye etti!

Asgari ücret belirlenirken sadece işçinin değil, geçindirmekle yükümlü olduğu ailesinin hesaba katılması gerekirken Saray iktidarı bunun tam sürecini işletmektedir. Sendikaların, sivil toplumun ve ilgili örgütlerin talepleri göz ardı edilmiş ve ülkemizde çalışanların üçte birini ilgilendiren bir karar sosyal diyalogdan, adaletten, akıl ve vicdandan yoksun bir şekilde dayatılmıştır. Açıklanan ücret, insan haklarına, Anayasa’ya ve uluslararası sözleşmelerde yer alan Bu ücretle dakikasına üç asgari ücret harcanan Saray’da fasıllarla eğlenceler düzenleyenler, 2021 yılında işçilere, emekçilere açlığa sefalete devam’ demiştir. Saray yeni yılda işçilere ‘kuru ekmeğe’ hediye etmiştir. 10 milyon asgari ücretli daha fazla çalışıp daha az beslenmeye kısaca entübe olmaya devam edecektir.

TÜİK verilerinden derlenen 2020 yılında gıda maddelerindeki artış;

ÜRÜN	2019 Kasım Fiyatı	2020 Kasım Fiyatı	Artış Oranı
Domates	3,89 TL	6,56 TL	%68
Kuru Fasulye	11,59 TL	16,46 TL	%42
Tavuk	10,8 TL	13,75 TL	%27
Yumurta	0,47 Krş.	0,83 Krş.	%76
Biber	4,40 TL	6,75 TL	%53
Mercimek	6,58 TL	11,05 TL	%67
Ayçiçek yağı 1 L	10,55 TL	15,09 TL	%43
Pirinç	9,42 TL	11,95 TL	%26
Makarna	4,70 TL	5,38 TL	%14
Nohut	8,48 TL	9,89 TL	%16

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Patates	2,06 TL	2,50 TL	%21
Margarin	9,52 TL	13,50 TL	%41
Ekmek	5,75 TL	6,99 TL	%21
Sarımsak (kuru)	32,70 TL	35,90 TL	%9
Buğday unu	3,75 TL	4,83 TL	%28
Kırmızı Et	46,40 TL	64,00 TL	%37
Bulgur	4,70 TL	5,49 TL	%16
Süt 1 Litre Paket	4,60 TL	5,14 TL	%11
Beyaz Peynir	27,05 TL	32,50 TL	%20
Bebek Bezi	0,73 Krş.	0,79 Krş.	%8
Bebek Maması	123 TL	142 TL	%15
Kuru Soğan	1,68 TL	2,33 TL	%38

BİR YANDA SARAYLAR, DİĞER YANDA İŞSİZLER, YOKSULLAR VE ASGARI ÜCRETLE YAŞAM SAVAŞI VERENLER!

Bir ekonominin iyi yönetilip yönetilmediği, çalışmak isteyen vatandaşlarına Ne kadar iş yarattığıyla ölçülür.

Bu yılın ilk 9 ayında, bırakın yeni işi, 905 bin çalışmamız işini kaybetti. En ağır darbeyi de tarım ve hizmetler sektörü yedi. Son bir yılda gerçek işsiz sayımız, 2 milyon 266 bin kişi arttı. Eylül ayı itibarıyla 10 milyon 249 bin yurttaşımız işsiz. Bir de bunun yanında, çalışıyor görüldüğü halde iş başında olmayan, 1 milyon 963 bin yurttaşımız var. Topladığımızda 12 milyon 212 bin işsizimiz var. Bu, dünyadaki 118 ülkenin nüfusundan fazla. Ama TÜİK, “işsizlik azalıyor” diyor. Çünkü TÜİK iş bulma ümidini kesip, iş aramayanı işsizden saymıyor.

Bu durumdaki yurttaşlarımızın sayısı bir yılda, iki kattan fazla artarak 1 milyon 400 bine ulaştı. Böyle berbat bir rekorla daha önce hiç karşılaşmadık. **Büyük bir umutsuzluk Tsunamisi**, İnsanlarımızı ezip geçiyor.

Şanlıurfa’da Harran Üniversitesi, hasta bakıcı ve temizlik görevlisi olarak 81 kişiyi işe alacak. 16 bin 848 başvuru geliyor. Ama ülkeyi yönetenlere sorsanız, “**Kimse işsiz değil, iş beğenmiyorlar.**” Ne de olsa vatandaşın çift diplomalı evlatları işsizken, sahte diplomalı Saray sosyetesine, dört ayrı yerden maaş geliyor.

Üstüne üstlük sahte diplomaya, AK Parti Grup başkanvekilleri, Meclis kürsüsünden sahip çıkıyor. Cumhuriyet tarihinde, böyle bir çürüme, kokuşmuşluk ne görülmüş, Ne de duyulmuş şey...

Sadece işsiz değil, çalışan da yoksulluğun pençesinde... Gencecik bir sağlıkçı, Boş cüzdanını kameralara göstererek; “**Artık o kadar sabırım kalmadı Yokluktan, ekonomik sıkıntıdan...O kadar umutsuzum, mutsuzum O kadar önümü göremiyorum ki, Şimdi evime giderken bir araba çarpsa, Gözüm asla arkada kalmaz. Bu hale geldim**” diyor. Uzatılan mikrofon karşısında koskoca bir adam “**Sabah akşam param olursa simit yiyorum, Olmazsa onu da yiyemiyorum. Bu Hükümet nerede?Ben açım diyorum, Suriyeli’ye değil, bana sahip çık.Türk milletiyim ben**” diye gözyaşlarını tutamıyor.

Ama ülkeyi yönetenlere sorsanız, “**Yoksulluk diye bir şey yok.**” “**Kuru ekmek bulabilen aç değil.**” Eve ekmek götüremiyorum diyene, “**Abartma**” diye azarlayıp, kafasına çay paketi atıyorlar. **Millet yoklukla boğuşuyor, Saray’da çalgılı, türkülü eğlenceler, Vur patlasın çal oynasın devam ediyor.** Kendisi de zor durumda olan esnaflarımız, “**Vatandaşa fiyat söylerken utanıyoruz**” diyor.

Sofra, çarşı, pazar yangın yerine dönmüş. Asgari ücret artık ortalama ücret olmuş. Neredeyse herkes asgari ücretle çalışıyor. Böyle bir ortamda asgari ücret pazarlıkları bugün sonuçlandı.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz; “**Asgari ücretten gelir vergisi alınmamalı ve net en az 3 bin 100 TL olmalı**” dedik. Ama saray hükümeti net asgari ücreti 2 bin 825 lira olarak açıkladı. Vergiden de vazgeçmedi. Bu zulümdür. Ülkenin şartlarına uygun değildir. Nitekim işçi kesimi de bu ücreti ret etmiştir.

Bugün bu memlekette dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 2517 lira. Yoksulluk sınırı ise 8 bin 198 lira. Açlık sınırının hemen üzerinde bir asgari ücretle, insanlarımız kirasını, Faturalarını, Eğitim, sağlık, ulaşım masraflarını nasıl ödeyecek?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“Asgari ücret” adı üzerinde, En düşük ücret... Asgari düzeyde geçimini sağlayacak kadar maaş alan bir işçiden,

Nasıl gelir vergisi alırsınız? Bunun teknik boyutu da var. Asgari ücretli gelirine göre en fazla dolaylı vergi yükünü taşıyan kesim. Artık ondan gelir vergisi almayın. 5 müteahhidin milyarlarca liralık vergi borçlarını af ediyorsunuz, Milyarlarca liralık ihaleleri adrese teslim etmeyi biliyorsunuz. Asgari ücretliden neden vergi alıyorsunuz?

Genel başkanımız son Grup Toplantısında, Asgari ücretin gelir vergisinden muaf tutularak, Net 3100 lira olmasını söyledi. Biz alın terine, Hiçbir çocuğun yatağa aç girmemesine odaklanırken; **“Esnafımızın, işverenimizin üzerine de Yük getirmeyecek şekilde gelir vergisi düşsün”** istiyoruz.

Tekrarlıyoruz; **“Asgari ücretten vergi alınmadan, en az net 3 bin 100 TL olmalıdır”**

Sayın Genel Başkanımız Belediye Başkanlarımıza, En az 3 bin 100 lira asgari ücret verilip verilmeyeceğini sordu?

Belediyelerimiz gerekli incelemeleri yaptılar. Bunun verilebilir bir ücret olduğunu tespit ettiler. Şimdi bizim belediyelerimiz, Sayın Genel Başkanımızın da talimatıyla, En az 3100 lira net asgari ücret uygulamasına başlayacaklar Bizim belediyelerimiz devlet kurumu. Biz belediyelerimizde net 3 bin 100 lira asgari ücret verirken, Sarayın bunun altında kalması sadece siyasi tercih olur.

“AKIL ÖLDÜ, AHLAK ÖLDÜ, ADALET ÖLDÜ”

Sahte Diplomalı Saray Beslemeleri

Milletin çift diplomalı evlatları işsiz gezerken, doktoralı gençlerimiz iş bulamazken, Saray sosyetesinin, sahte diploma kullandığı mahkeme kararıyla sabit beslemeleri, kamu bankalarına yönetim kurulu üyesi olarak atanıyor. Peki, tecrübeli bankacıları bir telefonla işten attıran, Genel Müdür Yardımcısı olmalarına imkan vermeyen BDDK yönetimi bu arada ne yapıyor? Hiçbir şey yapmıyor. Kurumlardaki ve kurallardaki çöküş “devlet krizini” derinleştiriyor.

Kulaklarının Üstüne Yattılar

Salgınla ilgili gerçek sayılar, “Hasta sayısıydı, vaka sayısıydı” denerek, aylarca gizlendi, sonra bir gece mızrak çuvala sığmadı. Ülkemizde gerçek vaka sayısının öyle 5-6 bin değil, 30 bin olduğu ortaya çıkıverdi. Biz; “Bu sayı 10 bin, 20 bin, 30 bine çıkarken hangi önlemler alındı? diye sorduk; cevap yok. “Gizlenen sayıların milletimizi rehavete sevk etmesi, yüzlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olmadı mı?” diye sorduk; tık yok. “İnsanlarımızdan bilgiyi gizleyerek hayatlarını yitirmelerinin tek sorumlusu Saray istifa etmeli!” dedik. Ama sarayın kibirlisi kulaklarının üstüne yatmaya devam etti. Saydamlık olmayınca, hesap vermek olmayınca, devlet krizi derinleşiyor.

Savcılığa Yazı Yazıp Zahmet Etmişsiniz

Genel Başkanımız, Saray’ın ufak ortağının çabalarıyla cezaevinden çıkarılan bir mafya bozuntusu tarafından açıkça tehdit edildi. Siyaset üzerine mafyanın gölgesi düştü. Sarayın ufak ortağı bunun karşısına çıkmadı aksine arkasında durdu, sahiplendi. Tam bir hafta önce, burada düzenlediğim basın toplantısında, “Savcılık, bu saldırganın ifadesini aldı mı?” diye sormuştum. Bu belgeye göre, 23 Kasım tarihinde, yani bundan bir ay önce, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın Basın Suçlarını Soruşturma Bürosu, Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığı’na bu yazıyı yazmış.

Yazıda şunları söylüyor; “Hakaret ve tehdit içerikli olduğu iddia edilen yazının yayınlandığı Twitter hesabı, Alaattin Çakıcı’ya ait mi değil mi kendisine sorun” diyor. “Yazının kendisi tarafından yazılıp yazılmadığı, eğer bu yazı kendisi tarafından yazılmış ise bu yazıyı nerede kaleme aldığının sorularak şüpheli sıfatı ile ifade ve delillerin tespitiyle ikmal olunacak...” diye gidiyor. Şimdi güler misin; ağlar mısın? Aslında bu kadar yolda göstermişsiniz ya Ankara’dan Bodrum Savcılığı’na resmi yazı yazıp da niye zahmete girdiniz ki? Şurada sorduğunuz sorular zaten niyetinizi belli ediyor.

Bir de Çay İkram Edin...

Bu ülkenin Ana Muhalefet Partisinin lideri tehdit ediliyor, Savcılar nedense resen soruşturma bile açma cesaretini bulamıyor. Bir de üstüne, tehdit ve hakaret savuran şahsı; “Bir zahmet geliverin de size bir çay ikram edelim” diye ifade vermeye davet ediyorlar. İki üç soru kopyasını da veriyorlar ki cevaplasın... Ama bu memlekette AK Parti Genel Başkanı’na, sosyal medyadan bir eleştiri yapıyorsanız ne oluyor? Savcılık hemen

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

resen soruşturmayı başlatıyor. Sabaha karşı evinizden yaka paça alınıyorsunuz. Öyle savcılığa davet, mavet “Gelin çay içelim” yok. Derdest ediliyorsunuz. Yine sade vatandaşsanız davanız yıllarca yargıda bekliyor, adalete de bir türlü ulaşamıyorsunuz.

Adalet Teşkilatı Bile Adalete Ulaşamıyor

Bıraktık sıradan vatandaşın adalete ulaşmasını, Adalet teşkilatı kendi adalete ulaşamaz hale geldi. Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan alt mahkemelerin bulunduğu adliyenin başsavcısı, şimdi Anayasa Mahkemesine ışınlanıyor. Ülkemizde; hukuka ve demokrasiye ağır hasarlar veren, birçok iddianamenin müellifi, Yargıtay’da daha koltuğuna oturmadan, tek bir dosyanın kapağını dahi açmadan, Yargıçlar tarafından, Yargıtay kontenjanından, Anayasa Mahkemesi’ne kim bilir nerelerden gelen talimatla ilk sıradan aday seçiliyor. Adalet kendine bu adaletsizliği yaparsa, millet hakkını nerede arayacak? Tüm bunlar buhranı derinleştiriyor.

Akıl Öldü, Ahlak Öldü, Adalet Öldü

Ne demiş, Fatih Sultan Mehmet: “Akıl öldürürsen ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadı’yı satın aldığı gün adalet ölür. Adaleti öldürdüğü gün Devlet de ölür.” 18 yılda bu memlekette akıl öldürüldü. Ahlak öldürüldü. Adalet öldürüldü. Temel hak ve hürriyetler öldürüldü. İşte bugün, bu nedenle bu buhranı yaşıyoruz, bu nedenle bu “devlet krizi”ni yaşıyoruz. İşte bugün, bu nedenle memlekette kimse canından, malından emin değil.

İnsani Özgürlük Endeksinde Çakıldık

Bunu sadece biz demiyoruz. Dünyanın itibarlı kurumlarının çalışmaları da böyle söylüyor. Geçtiğimiz günlerde, CATO Enstitüsü’nün İnsani Özgürlük Endeksi yayınlandı. Kişisel ve ekonomik özgürlüklerle ilgili 76 göstergenin kullanıldığı bu endekste 2015 yılında 62. sıradaydık. 2017 yılında 84. sıraya indik. 2020’de 162 ülke arasında 119. sıraya düştük. İnsani Özgürlükler liginde ucube başkanlık projesinin düğmesine basıldıktan sonra 57 sıra, tek adam vesayet rejimine fiilen geçildikten sonrada 35 sıra birden düşmüştük. Aslında düşmemişiz, çakılmışız. Şimdi bizim olduğumuz bu ligde, şimdi bu ligde biz Gambiya’yla, Tanzanya’yla, Vietnam’la, Gabon’la, Togo’yla aynı yerlerde bulunuyoruz.

Önüne Konan Metinleri Okurken Dikkatli Olsun

Bu ucube rejim geldi geleli, ülkemizde ekonomik ve kişisel özgürlükler dip yaptı. Böyle bir ülkeye uluslararası yatırımcı gelir mi? Yatırım yapılır mı? Biz bunları söylüyoruz Cumhuriyet Halk Partisi’ne bulaşmak... Sarayın kibirlisi, önünü konan metinleri okurken daha dikkatli olmalıdır. Bugün parti kapatmaktan bahseden, onların ufak ortağı Sn. Numan Kurtulmuş’a ayar vermeye kalkıyor ama Sarayın kibirlisi sessiz...

Bu ikrardan geliyor herhalde. Bu ülke de mahkeme kararı olmadan, milletin malına mülküne çöken, kayyım atayan da yine onların iktidarı. Yine bu ülkede, “Kuruydu, yaştı” demeden, on binlerce memuru işten atan, aileleriyle beraber “Ağaç kabuğu yesinler” diyen de onlar. Bugün bağımsız medya kuruluşları Halk TV’ye, TELE-1’e yayın durdurma yasağı veren, Cumhuriyet gazetesine, BirGün’e ve Sözcü’ye ilan kesme ve vergi cezaları yağdıranda onlar. Kendi partililerinizi korkutmak için söylediğiniz her şeyi, bugün siz yapıyorsunuz.

CHP İktidarında Kimse Malından ve Canında Şüphe Etmeyecek

AK Parti’ye gönül vermiş, AK Parti’ye oy vermiş yurttaşlarımıza seslenmek istiyoruz: Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bu ülkede namusuyla çalışan, alın teri döken, taş üstüne taş koyan, hiç kimse tekrar söylüyorum hiç kimse, malından, mülkünden, canından şüphe etmeyecek. Herkes canından, malından emin huzur içinde yaşayacak. Ancak bugün ballı ihaleleri kapıp, milletin vergileriyle, kirli ilişki çarklarını yağlayanlar, tabi ki hukukun önünde bunun hesabını verecekler. Yandaşa dolarla avroyla garanti veren astarı yüzünden pahalıya gelen, milletin geleceğine ipotek koyan, Kamu-Özel İşbirliği projelerinin sözleşmeleri iptal edilecek. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında hukuk siyasetin aracı olmayacak. Yargıçlar, talimatla değil; milletimiz adına, yasalara ve vicdanlarına göre karar verecekler. Çünkü hukuk ve adalet, ekmek gibi, aş gibi, su gibi, o partili, bu partili demeden herkese lazım.

Millet Zorda, Saray’da Vur Patlasın Çal Oynasın

Bu ülkede salgın yüzünden, vatandaşlar eşinin, dostunun, akrabasının cenazesine bile gidemiyor. Düğün dernek yapmak yasak. Maskesiz sokağa çıkan cezayı yiyor. Restoranlar, eğlence mekânları kapalı, yüzbinlerce çalışan kapının önünde. Müzisyen bir gencimiz, geçtiğimiz hafta sefaletten cinnet getirip, canına kıydı. Ama bu millette

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yasak olan saraya serbest. Tam da Gaziantep'te, 11 yurttaşımızın hayatına mal olan facia milletimizin yüreğini parçalarken, Beylerin Saraylarında, vur patlasın çal oynasın konuk ağırlama görüntüleri ortaya çıkıyor. Millet canıyla uğraşırken, bu ülkenin esnafı, çiftçisi, emekçisi, emeklisi, genci ıstırap çekerken bu debdebe, bu şaşa, bu eğlence ne anlama geliyor? Biz kaç zamandır söylüyoruz: "Bunlar milletten koptular, Saraylarından millete dürbünün tersiyle bakıyorlar, milleti görmüyorlar. Milletle aralarındaki mesafe o kadar uzak ki, milletin sesini duymuyorlar". Saray kibirlisinde ve masadakilerin çoğunda aslında maske yoktu. O görüntülere bakınca, insan, sosyal mesafe falan kalmamış, çoğu maske takmıyor. "Acaba aşilar milletten önce, saray sosyetesine mi yapıldı?" diye düşünmeden edemiyor.

Ölsen de Kurtuluş Yok, Gasilhanede Kuyruk Var

Beyler bir kuş sütün eksik olduğu sofralarda Saray yemeklerini mideye indirirken, vatandaşlarımız ne yapıyor? Pazar yerinde vatandaşımız, "Daha önce 70 TL'ye gittiğim pazardan, şimdi 150 TL'ye çıkamıyorum" diye feryat ediyor. Esnaf; "Millet artık taneyle alıyor, fiyat söylemeye utanıyoruz" diyor. Mısır Çarşısı'nda bir dükkân sahibi, "TEFE'yi TÜFE'yi nasıl hesaplıyorlar bilmem ama bizde zamlar yüzde 60 yüzde 80 arasında" diyor. Bu ucube vesayet rejimiyle ülkemiz, kuyruklar ülkesi haline geldi. Kış günü soğanda, patateste kuyruk, ucuza ekmek almak için Halk Ekmek sıralarında kuyruk, kömür yardımı almak için mahalleler boyu kuyruklar, bu millet ne zaman gün yüzü görecektir? Öldüm kurtuldum dese, maalesef onda da gasilhanede ve mezar sırasında kuyruk... Uzayıp giden işsiz kuyrukları zaten vakayı adiyeden...

Meseleleri Mesele Etmezsen, Mesele Kalmaz

Daha geçen hafta Şanlıurfa'da gördük. İl Sağlık Müdürlüğü, 100 şoför için ilana çıktı. 6 aylık iş için, 7 binden fazla başvuru yapılmış. Bu ülkenin gençleri "İş olsun, maaşı geçtim, yol ve yemek parasına bile razıyım" diyor. Ama Saray sosyetesine göre her şey güllük gülistanlık. Saray'ın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanına göre; memlekette yoksulluk, milletvekiline göre işsizlik yok. Tarım Bakanına göre çiftçi rekor gelir elde ediyor, bir başka milletvekiline göre, memlekette kuru ekmek bulabilen aç değil... Ne güzel; meseleleri, mesele etmezseniz mesele de kalmıyor zaten.

Onlar Ciğerci Kedisi...

Bunların kibirleri artık arşı alaya çıktı. Milletle yolları ayırmışlar. Ne güzel anlatıyor Orhan Veli:

"Uyuşamayız, yollarımız ayrı; sen ciğercinin kedisi, ben sokak kedisi; senin yiyeceğin kalaylı kapta; benimki aslan ağzında sen aşk rüyası görürsün, ben kemik. Ama seninki de kolay değil kardeşim; kolay değil hani, böyle kuyruk sallamak tanrının günü..." Sarayın beslemelerinin durumu da işte aynen böyle...

İki Yumurta Kırmak Lüks Oldu

Onlar Sarayda bin bir takla ata dursunlar. Millet aslanın ağzından, hatta midesinden kuru ekmeğini çekip çıkarmak için boğuşup duruyor. Asgari ücret açlık sınırının altında, çarşı, pazar yangın yerine dönmüş. Eskiden "Peynir zeytinle karnını doyurmak" diye bir laf vardı...

Peynirin fiyatı etin fiyatını geçmiş. Zeytinin yanına yaklaşılmıyor. Daha dün, "İki yumurta kırar, karnımı doyururum" denirdi. Şimdi otuzlu karton yumurtanın fiyatı 30 liranın üstüne çıkmış. Yumurtanın ederi tavuğu geçmiş, iki yumurta kırmak da artık lüks olmuş. 5 litrelik ay çiçek yağı 80 liraya satılıyor, sofraların bereketi kaçtı. Ama Saray, asgari ücreti 3100 liranın altında tutmak için, bin bir gerekçe üretiyor. Yoksulluk o kadar derinleşti ki vatandaşlarımız bebeğine; mama yerine şekerli su veriyor, bez yerine altına poşet bağlıyor. Bu ülkede insanlar avucuna iş-aş yazıp canına kıyıyor.

Çiftçiyi Ankara'nın Kapsından Kovaladılar

Çiftçi, besici bağıyor, "Yem, saman fiyatı yüksek, beslediğimiz hayvanların etinin de, sütünün de fiyatı düşük" "Hak ettiğimiz destekleri alamıyoruz, aldığımızı da zamanında alamıyoruz", "Üretimde kullandığımız ilaç, gübre, elektrik, tohum, mazot fiyatlarının, Bankalara ve Kooperatif'e olan borçların altında ezildik kaldık". Ülkede ineği, tarlası traktörü haczedilen, sesini duyurmak isteyen çiftçilerimiz, Ankara'nın kapılarında kovalanıyor. Dünyanın en bereketli topraklarında, Çukurova'da, Konya ovasında, Aydın ovasında, Trakya'da tarımı bitirenler, şimdi gidip, Sudan'da Nijer'de tarım yapmanın peşine düşüyorlar. Rusya'nın en çok tahıl sattığı ülkeler listesinde birinciyiz. Ama Ruslar Türkiye'den domates ithalatına kota getiriyorlar. Cevap, Saray gümrüksüz tahıl ithalatının süresini uzatıyor. Rus çiftçisinin yüzünü güldürmeye devam ediyor. Ama bizim domates üreticimizin yüzü yerlerde. Saray, bu kadar kendi çiftçisine düşman... Bu kadar el iyisi...

Vatandaş Yok, Havuzcular ve Faizciler Var

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milletimizden o kadar koştular ki bir bütçe getirdiler, içinde millet yok... Varsa yoksa havuzcu yandaşlar, bir de faiz lobileri... 1993'ten bu yana ilk kez faiz hariç bütçe dengesi açık veriyor. Geçen yıl 25 milyar lira, bu yıl 102 milyar lira "faiz hariç" bütçede açık var. Yani faizleri dışarda bıraktığımızda dahi bütçe açık veriyor. Faiz lobilerine faiz ödemesi için bile, artık faizle borçlanmak zorundayız. Boşuna demiyoruz. Bunlar faiz baronlarının adamı diye. Ne bütçede ne Merkez Bankasında manevra alanı kalmadı. Şimdi faizleri artırarak sıcak paraclara, faiz lobilerine "gel gel" yapıyorlar. Dünyada pandemi azdı herkes faizi düşürüyor, bütçe desteklerini artırıyor. Biz ise tam tersini yapıyoruz. Bu iktidar salgının sıkıştırdığı milletimizin sırtına, bir de faizle, bütçeyle yükleniyor. Neden? Çünkü tüm cephanemizi, 128 milyar dövizimizi, "Faiz enflasyonun nedenidir" safsatası uğruna kaybettik.

510 Milyar TL'lik Sorunlu Kredi

Merkez Bankası Finansal İstikrar Raporu açıklıyor; Bankacılık sisteminde yaklaşık 360 milyar liralık "Yakın izlemeye olan" kredi varmış. Yine 150 milyarlık tahsili gecikmiş alacak varmış. Alt alta toplayın 510 milyar liralık sorunlu kredi eder. BDDK, gelecek yılın ortasına kadar, aktif kalitesindeki bozulmayı saklayacak bir takım kararları sürdürüyor. Peki, bunun sonrasında ne olacak? Hep bir umut var ekonomi canlanacak, ekonomi canlanacak. Nasıl canlanacak? Faizler artarken ödeme gücü zayıflayan KOBİ'ler, esnaflar, aileler o gün geldiğinde ne yapacaklar? 2021'in ilk altı ayı çok çok zorlu geçecek.

Dost Bin İse Az, Düşman Bir İse Çok

Bu arada; ABD ve AB'den gelebilecek olası yaptırımları doğru düzgün konuşmuyoruz bile etkilerini. Saray'ın bu konuda bir planı var mı diye bakıyoruz? Ama görmüyoruz. Laf la peynir gemisi yürütülmeye çalışılıyor. Ucube şahsım devletinde "Dostum Trump, Dostum Putin" diyerek, milli olması gereken dış politikayı şahsileştirdiler. Bu nedenle dünyada ve bölgede bir başına kaldık. Atalarımız ne güzel diyor: "Dostun bin ise azdır. Düşmanın bir ise çoktur."

Dış Politika Tavla Oynamaya Benzemez

Bakın biz bu S-400 meselesiyle ilgili olarak, tam bir yıl önce bugün yaşanacakları bu kitapçıkta anlatmışız. Bunun ortaya çıkarabileceği kayıpları kalem kalem sıralamışız. Peki, bu dönemde bu bir yıl boyunca yönetim ne yapmış? S-400 meselesiyle ilgili bir çözüm bulmuş mu veya bunu dengeleyecek bir şey getirmiş mi? Ortada havuz medyasının fısıldadığı yerli ve milli çözümler var; S-400'ün kumanda odasını Amerikalılarla paylaşacaklarmış, ya da Yunanistan'ın yaptığı gibi tatbikattan tatbikata bu S-400'leri depodan çıkaracaklarmış... Biz bu silah sisteminin kumandasını Amerika ile paylaşacaksak veya tatbikattan tatbikata süs diye kullanacaksak 2,5 milyar doları hem de bu dar günümüzde niye verdik? F-35'leri almak için verdiğimiz 1,5 milyar doların üstüne niye çizik çektik? F-35'lerin tedarik zincirinden kazanacağımız 12 milyar doları neden tehlikeye attık? Diğer silah platformlarının ihracatından gelecek gelirleri saymıyorum bile. "Yerli ve milli" helikopterimiz ATAK'ın, Motorunun İngiliz ve Amerikalı olduğunu öğrendik...

Şimdi Amerika motor ihracatını veto etti diye, Pakistan'a 1,5 milyar dolarlık helikopter satışından da olabileceğimiz anlaşılıyor. Bu dış politika tavla oynamaya benzemiyor. Milli çıkarlarımızı, ülkemizin geleceğini, atılan zara veya şansa emanet etmek mümkün değil. İyi bir satranç oyuncusu gibi beş, altı hamle sonrasında planlamak durumundasınız. Çünkü dış politikada hesapsız atılacak adımların maliyeti ağır oluyor, birkaç kuşak birden ödüyor.

Dış Politika Tekrar Milli Politika Olmalı

Örneğin 2011'den bu yana 4 milyon Suriyeli için 50 milyar dolar harcadık. Ama öyle görünüyor ki daha da harcayacağız. Hezeyanlarla şahsileştirilen ve İhvançı şartlanmalarla malul dış politikanın yükünü maalesef bugün hepimiz ödüyoruz. Maliyet 83 milyonun omzuna yükleniyor. Bu nedenle şahsi dış politikayı, tekrar milli politika haline getirmek zorundayız. Dışişleri Bakanlığı'nı, AK Parti'nin mütekeait vekillerinin, rüşvetten aklanmamış eski Bakanlarının arka bahçesi olmaktan çıkarmalıyız, dışişleri yeniden kariyer kurumu haline getirmeli.

2023 Hedefleri Yok, 2023'e Kadar İktidarda Kalma Hedefi Var

Bu iktidar miadını doldurmuştur. Verdiği sözleri tutmayan yalancı çobana dönmüştür. 2011 seçimlerine giderken, bu milletin önüne "2023 hedefleri"ni koydular. Bunu da temcit pilavı gibi, sürekli ısıtıp millete anlattılar. Sonunda bu hedefler bu yönetimin alameti farikası oldu. Ama bu yıl, 29 Eylül 2020'de imzalanan bir Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, 2023 hedeflerinin çöp olduğunu, Dünya âleme ilan ettiler. Bu imzaladıkları kararlar Cumhurbaşkanının imzaladığı kararlar; "2023 yılında 2 trilyon dolar olacak" dedikleri Milli Gelir hedefini 875 milyar dolara indirdiler. Bu, bundan 5 yıl önce ortaya koydukları hedefin yarısının bile altında... Milletin önüne,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

11 yıl önceki geliri getirmekten utanmıyorlar. Kişi başına düşen gelir hedefi de 25 bin dolardan, 10 bin 33 dolara indirildi. Bu da aynı şekilde hedefin yarısının altında... 2023'te 500 milyar dolar olan ihracat hedefi de, 214 milyar dolara düşürüldü... Bu da hedefin yarısından az... İki katına çıkan bir hedef var. 2023'te işsizlik hedefi yüzde 5 idi. Şimdi, "2023'te bu hedefi yüzde 10,9 olarak belirlediler orta vadeli programda". Yani milli gelir, kişi başına gelir, ihracat gibi hedefler, yüzde 50'den fazla iskonto yerken, milleti yoksullaştıran işsizlik hedefi ikiye katlanıyor. Nereden nereye geldik? Bu, 2023 hedeflerinin iskanması AK Parti'nin miadının dolduğunu, metal yorgunu olduğunu, millete taahhüdünü yerine getireme imkanının kalmadığını gösteriyor. Artık 2023 hedefleri diye bir şey yok. Tek bir hedef var: 2023'ü iktidar koltuğunda görebilmek...

Dünya Mersin'e, Biz Tersine...

Dünya; Refah Devleti 3.0'ı konuşuyor, robot teknolojisinin ve otomasyonun geleceğini, bunun istihdama etkisinin ne olacağını, devletin bu konuda hangi önlemleri alacağını tartışıyor. Yeşil ekonomi, dijital altyapı, dijital eğitim derken, pandemi sonrası oluşacak yeni tedarik zincirlerinde, yeni üretim modellerini, ülkelerin küresel pastadan ne kadar pay alacağını hesaplıyor, bu kifayetsiz muhterislerin elinde ülkemiz yalan dolan gündemle vakit harcıyor.

Umutsuzluğa Gerek Yok, CHP Yapar

Ama milletimizin umutsuzluğa kapılmasına gerek yok. Bu ülke jeostratejik konumuyla, genç nüfusuyla, Dünyanın dört bir yanında tuttuğunu koparan girişimcileri ve iş insanlarıyla, doğru tedbirlere çok hızlı yanıt verebilen ekonomisiyle çok önemli bir potansiyele sahip. CHP de, bu potansiyeli harekete geçirecek, bilgiye ve tecrübeye sahip. Bu kötü gidişi biz değiştireceğiz ortaklarımızla birlikte. Bunu; "Yeni kurallar, yeni kurumlar ve bunları hayata geçirecek liyakatli yeni kadrolarla yapacağız." Güçlendirilmiş Yeni Demokratik Parlamenter Sistemi milletimizle birlikte kuracağız. Hukuk devletini yeniden ayağa kaldıracacağız, yoğun bakımdaki demokrasimizi hayata döndüreceğiz. Üretimi destekleyen politikaları planlı bir şekilde hayata geçireceğiz. Bu ülkede yaratılan refahı hakça paylaşacağız. Tüm bunları yaparken, hem ekonomik hem de çevresel sürdürülebilirliği kendimize nirengi noktası olarak belirleyeceğiz. Biz milletimize güveniyoruz. Milletimiz Sarayın ne yaptığını görüyor. Bu kibir abidelerine notlarını veriyor, önüne gelmesini sabırsızlıkla beklediği sandıkta yerlerini gösterecek, bunları evlerine gönderecek.

TÜİK İKTİDAR İŞBİRLİĞİ ASGARI ÜCRETİ Yİ AÇLIĞA MAHKÛM ETME PEŞİNDE

Asgari ücret net en az 3100 TL olmalı ve yılın 122 günü vergi için çalışan asgari ücretliden vergi kesintisine de son verilmelidir

TÜİK 2021 yılı asgari ücret önerisini ağır işler için 2791 TL orta ağırlıkta işler için 2507 TL olarak açıkladı.

TÜİK tarafından asgari ücrete yapılması önerilen zam oranları %7,8 ile %20 oranı arasındadır. Oysaki TÜİK'in önerdiği bu rakamlar, kendi makyajlı verilerinden dahi daha düşüktür. TÜİK Kasım ayında gıda enflasyon oranını %21,08 olarak açıklamıştı.

İstatistikleri çarpıtarak iktidarın istediği rakamları halka gerçek veri gibiymiş gibi sunan, halkın %80'ninin dahi güvenmediği TÜİK; kendisine yakışanı yapmış, asgari ücrete açlık sınırı altında bir rakamı uygun görmüştür.

TÜİK' in asgari ücret önerisi ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik koşullar ve geçim maliyeti ile alakası yoktur.

Sanırsanız ki TÜİK üzerine düşen görevi icra etmekte ve asgari ücret tiyatrosunda milyonlarca işçiyi yine açlığa ve yoksulluğa mahkûm etme arayışı içindedir.

Sadece bir ayda asgari ücret 523 adet yumurta, 237 adet domates kaybetmişken, TÜİK'in çizdiği pembe tablo milyonlarca asgari ücretlinin nazarında bir değeri yoktur.

Asgari ücret net en az 3100 TL olmalı ve yılın 122 günü vergi için çalışan asgari ücretliden vergi kesintisine de son verilmelidir.

Ocak	9,04
Şubat	10,58
Mart	10,05
Nisan	11,28
Mayıs	12,87

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Haziran	12,93
Temmuz	12,73
Ağustos	13,51
Eylül	14,95
Ekim	16,51
Kasım	21,08

Asgari ücretli sadece bir ayda sofrasında 523 adet yumurta kaybetti

Yılın 122 günü vergi için çalışan asgari ücretlinin sadece Ekim ve Kasım ayında sofrasındaki kayıp;237 Kg domates,520 adet yumurta,61 Kg Biber,14 Kg Nohut,11 Kg pirinç,13 Kg Kuru Soğan.

ÜRÜN	2020 Ekim Fiyatı	2020 Kasım Fiyatı	Artış Oranı Yüzde	Alım gücü değişim (Asgari ücret son 1 ay)
Domates	3,93 TL	6,56 TL	66	-237 kg
Yoğurt 1 Kg	6,50 TL	7,95 TL	22	-65 kg
Tavuk	11,54 TL	13,73 TL	18	-32 paket
Yumurta	0,70 Krş.	0,83 Krş.	18	-520 adet
Biber	5,74 TL	6,75 TL	17	-61 kg
Mercimek	10,29 TL	11,05 TL	7	-16 kg
Ayçiçek yağı 1 L	14,17 TL	15,09 TL	6	-10 lt
Pirinç	11,33 TL	11,95 TL	5	-11 Kg
Salatalık	3,68 TL	3,88 TL	5	-33 kg
Nohut	9,35 TL	9,89 TL	5	-14 kg
Patates	2,06 TL	2,15 TL	4	-47 kg
Margarin	13,03 TL	13,50 TL	3	-6 paket
Ekmek	6,75 TL	6,99 TL	3	12 adet
Sarımsak (kuru)	34,70 TL	35,90 TL	3	-2 kg
Buğday unu	4,67 TL	4,83 TL	3	-16 paket
Et	62,4 TL	63,9 TL	2	-1 kg
Bulgur	5,40 TL	5,49 TL	1	-7 kg
Süt 1 Litre Paket	5,08 TL	5,14 TL	1	-5 litre paket
Salça	10,58 TL	10,67 TL	1	-2 kutu
Çay	33,2 TL	33,7 TL	1	-1 paket
Kesme Şeker	5,86 TL	5,89 TL	1	-2 paket
Kuru Soğan	2,30 TL	2,33 TL	1	-13 kg

TÜİK kendi bu maaşla yaşasın!

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi TÜİK'in asgari ücret önerisini 2 bin 792 lira 10 kuruş olarak açıklamasına sert tepki göstererek, "TÜİK'in önerdiği bir sefalet dayatmasıdır! TÜİK Başkanına çağrıda bulunuyorum: Sizden Türkiye'ye örnek olmanızı bekliyoruz! TÜİK personeliyle birlikte kendi maaşınızı önerdiğiniz ücrete çekin. Bir ay yaşayın da görelim." dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, asgari ücret tespit komisyonunda TÜİK'in asgari ücret için önerdiği 2 bin 792 lira 10 kuruşun asla kabul edilemeyeceğini ifade ederek, "Siyasi iktidarın uydusu olan TÜİK, emekçiye, aklın, mantığın ve vicdanın asla kabul edemeyeceği 2 bin 792 lira 10 kuruşu reva gördü! Bakın asgari ücret bu haliyle bir utanç ücretidir" diye konuştu.

CHP'li Akkuş İlgezdi, TÜİK rakamları ile elektriğin yüzde 32, doğalgazın yüzde 35 oranında zamlandığını aktararak, "TÜİK'in önerdiği bir sefalet dayatmasıdır! Buradan TÜİK Başkanına çağrıda bulunuyorum: Elektrik ve doğalgaz artışı yüzde 30'ün üzerindeyken, Türkiye'nin gerçek enflasyonu buyken, neden emekçiye yüzde 20 zam önerdiniz? Sizden Türkiye'ye örnek olmanızı bekliyoruz. TÜİK personeliyle birlikte kendi maaşınızı önerdiğiniz ücrete çekin. Bir ay yaşayın da görelim. İsyan ediyor musunuz duyalım! Onuruyla ayakta durmaya çalışan milyonlarca kişiyle dalga geçmeye hakkınız yok. Derhal istifa edin" açıklamasında bulundu.

TÜİK'TEN 'KURU EKMEK' ÖNERİSİ!

Bir işçinin ayda 2 bin 792 lirayla geçinebileceğini iddia eden TÜİK'e tepki yağdı. Bu tutarla bir asgari ücretlinin günde 7,14 lirayla karnını doyurması, ayda 872 lirayla barınması ve ısınması, bir buzdolabı için 77 ay çalışması, çocuğunu ayda 12 lirayla okutması gerekiyor.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, önümüzdeki yıl geçerli olacak asgari ücreti belirlemek için üçüncü toplantısı dün Türk-İş'in ev sahipliğinde çevrim içi yaptı. Basına kapalı gerçekleştirilen ve yaklaşık 3 saat süren toplantıda Türk-İş heyeti görüş ve taleplerini sunarken, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) temsilcisi de bekâr bir işçinin asgari geçim tutarını açıkladı. TÜİK, bekâr bir işçinin aylık asgari geçim tutarının ağır işlerde çalışanlar için 2 bin 792 lira 10 kuruş, orta nitelikteki işlerde çalışanlar için 2 bin 507 lira 70 kuruş, hafif işlerde çalışanlar için 2 bin 339 lira 10 kuruş olduğunu iddia etti.

Buna göre, TÜİK'in kasım ayı verilerini temel alarak komisyona sunduğu asgari ücret önerisi 2 bin 792 lira 10 kuruş. Bir diğer ifadeyle TÜİK, asgari ücrete yüzde 20 zam öneriyor. Oysa aynı TÜİK, kasım ayında gıda enflasyon oranını yüzde 21,08 olarak açıklamıştı.

Öğün Başına 2,38 Lira

Komisyonun belirlediği asgari ücret, her yıl TÜİK'in önerisinin bile altında kalıyor. Asgari ücret TÜİK'in önerdiği tutar olsa bile, bu tutarla bir asgari ücretlinin ailesiyle birlikte geçinmesi mümkün değil. BirleşikMetal-İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi'nin (BİSAM) hesaplama yöntemiyle yaptığımız analize göre, ayda net 2 bin 792 TL kazanan, eşi çalışmayan ve 2 çocuklu bir asgari ücretli, günde sadece 28,5 lirayla hem kendisinin hem de ailesinin karnını doyurmak zorunda. Bu da ailenin her ferdi için günde 7,14 liraya, öğün başına ise 2,38 liraya tekabül ediyor.

Kiraya Sadece 558 Lira

Türkiye genelinde ortalama kira bin 113 lira. Ayda 2 bin 792 lira kazanacak bir asgari ücretlinin kiraya ayırabileceği tutar ise yalnızca 558 lira. Bu işçi, konut harcamalarının tümüne (kira, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar) ise sadece 872 lira ayırabiliyor.

TÜİK'in önerisinin asgari ücret olarak belirlenmesi durumunda, asgari ücretlinin çocuk başına eğitim için bir ayda ayırabileceği tutar 12 lira. Buna göre işçiden, 2 çocuğunu ayda 24 lirayla okutması bekleniyor. Öte yandan bu işçinin kasım ayında ortalama fiyatı 3 bin 561 lira olan bir buzdolabını alabilmek için 77 ay çalışması gerekiyor.

'Ülkenin Gerçeklerini Yansıtmıyor'

Türk-İş, TÜİK'in komisyonda paylaştığı aylık 2 bin 792 liralık asgari geçim tutarının ülke gerçeklerini yansıtmadığını vurguladı. Konfederasyondan yapılan yazılı açıklamada şunlar kaydedildi:

"Bir işçinin asgari geçim tutarı, bizim görüşmelerde önem verdiğimiz bir göstergedir. TÜİK'in açıkladığı kasım ayına ait rakamlar, ülke gerçeklerini kesinlikle yansıtmıyor. Aralık ayı ve gelecek yıl enflasyon verisi göz önünde bulundurulduğunda, bu rakamların daha da düşük kalacağı ortada. TÜİK'in açıkladığı rakamın sadece bekâr bir işçi için geçerli olduğuna da dikkat çekeriz..."

Mevcutta aylık 2 bin 324 lira olan asgari ücretle geçinilmediğini işverenler de hükümet de gayet iyi biliyor. Görüşmelerin başından beri dile getirdiğimiz insan onuruna yakışır bir ücret. Bunu savunmaya devam ediyoruz. TÜİK'in bugün açıkladığı rakamlar, maalesef çalışanların beklentilerinin altında kaldı."

'TÜİK Kendisine Yakışanı Yaptı'

TÜİK'in komisyona sunduğu asgari geçim tutarına bir tepki de CHP'den geldi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, TÜİK'in önerdiği asgari ücretin "kendi makyajlı verilerinden bile daha düşük" olduğuna dikkat çekti. Ağbaba, yazılı açıklamasında şunları kaydetti:

"İstatistikleri çarpıtarak iktidarın istediği rakamları halka gerçek veriymiş gibi sunan, halkın yüzde 80'inin güvenmediği TÜİK, kendisine yakışanı yapmıştır. TÜİK'in asgari ücret önerisinin, ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik koşullar ve geçim maliyeti ile alakası yoktur. Sanırsınız ki TÜİK, üzerine düşen görevi icra ederek milyonlarca işçiyi yine açlığa ve yoksulluğa mahkûm etme arayışı içindedir. Sadece bir ayda asgari ücret 523 adet yumurta, 237 adet domates kaybetmişken, TÜİK'in çizdiği pembe tablonun milyonlarca asgari ücretlinin nazarında bir değeri yoktur."

Bu Parayla Siz Bir Ay Geçinin de Görelim!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK'in önerisi sosyal medyada da büyük tepki çekti, Yurttaşlar TÜİK yetkililerine "Siz bir ayda 2 bin 792 lirayla geçenin de görelim!" diye seslendi. Tepkilerden bazıları şöyle:

- ◆ "TÜİK Genel Müdürü, gel de 1 ay geçin 2 bin 792 TL ile. Şaka mısınız? Kira olmuş Sincan'da 850 TL, elektrik desen 125-150 TL, 4 kişilik bir ailenin su faturası 75-100 TL, doğalgaz 350-400 TL, mutfak masrafı bin TL. Nasıl geçinecek asgari ücretli?"
- ◆ "TÜİK kendine yakışan bir rakamı belirtmiş, her şeyi eksik veriyorlar, bu rakamları da aşağıya çekmişler."
- ◆ "Karnabahar bile 10 TL, sen asgari ücrete 2 bin 792 TL öneriyorsun TÜİK. Yine açız, tek maaşlı olanlar yandı."
- ◆ "TÜİK'in asgari ücret önerisi 2 bin 792 TL. Şaka gibi... 2 lira da sakız parası mı?"
- ◆ "Allah aşkına bu fiyatları TÜİK nereden alıyorsa bir liste halinde yayımlasın, kuru ekmeği yiyenler oradan kuru ekmeğe katık alsınlar."
- ◆ "TÜİK yetkilileri, önermiş olduğunuz 2 bin 792 TL ile siz bir ay geçinebilir misiniz? Tabii ki hayır. İnsanların hayatlarını böyle karartamazsınız. Sokakta halk açlıkla boğuşurken saraydakiler müzikli eğlenceli lale devri yaşıyor. Söyleyecek başka söz bulamıyorum."
- ◆ "Merak ettim, kendileri ne kadar maaş alıyor?"
- ◆ "Asgari ücret için 2 bin 792 lira teklifini veren kişiye önerim şudur: Al bu ücret ile bir ay geçin, bir o kadar daha ben ücret vereceğim sana."

ASGARI ÜCRETİN YARISI BEBEĞİN BEZİ VE MAMASINA GİDİYOR

Borç yükünün yanında özellikle gençler içindeki işsizlik baskısı genç anne ve babaların hayatını çileye çevirmiş durumda. Aile hayatına adım atan genç çiftler bir yandan üniversite yıllarından omuzlarına yüklenen KHK kredileri vb. borçlarla yüzleşiyor, bir yandan pandeminin yarattığı işsizlikle boğuşuyor. Çiftlerin bebek sahibi olması durumunda ise hanehalkı bütçesi daha da zorlanıyor. Özellikle bebek bezi ve bebek mamasında fiyatlar genç ebeveynlerin en önemli sorunu.

Yenidoğan bir bebeğin aylık bebek bezi masrafı 250-300 TL'den başlarken, annenin sütünün yetmemesi durumunda kullanılması gereken bebek mamaları ise ateş pahası durumda. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ekim ayından kasım ayına kadar geçen 1 aylık sürede bebek bezi fiyatlarına yüzde 5 oranında zam geldi.

Ekim ayında 75 kuruş olan ortalama bebek bezi adet fiyatı, kasım ayında 78,7 kuruşa yükseldi. Marka değeriyle öne çıkan bazı bebek bezlerinde tane fiyatı 1,5 TL'nin üzerine çıkabiliyor. Bazı bebek bezlerinin ise tanesi 60 kuruşa kadar düşebiliyor. Yenidoğan bir bebeğin günlük 10 ila 12 adet bebek bezine ihtiyaç duyduğu düşünülürse, TÜİK fiyatlarına göre ailenin ortalama günlük maliyeti, 7,8 TL ile 9,4 TL arasında değişiyor. Bu da aylık 234 TL ile 280 TL arasında bir masrafa denk geliyor. Başka bir hesapla asgari ücreti yüzde 10'u.

Mama Maliyeti 1000 TL'yi Bulabilir

Genç ailelerin sorunu bunla da bitmiyor. Anne sütünün kesilmesi vb. sorunlar ebeveynleri püre şeklindeki bebek mamalarına yönlendiriyor. Son dönemde yaşanan tipik sorun bu ürünlerin depolanması. Depolayanlar ise perakende marketler değil bizzat ebeveynlerin kendileri. Bazı ürünleri bulabilmek adına şehir değiştiren aileler dahi var. Söz konusu kıtlık, fiyatları da yukarı yönlü baskılıyor. Püre şeklindeki bu mamalarla beslenmek zorunda kalan bir bebeğin aylık mama masrafı ise 750 ile 1000 TL arasında değişiyor. Böyle bir masrafa katlanabilecek durumda olmayan ailelerin ise anne sütünün kesilmesi durumunda başvurduğu çare pirinç unu lapası gibi daha geleneksel yöntemler. Ancak bu yöntemleri de doktorlar yeterince sağlıklı bulmuyor. Bunun yanında piyasada satılan toz bebek mamasının paketi de 140 TL'ye kadar ulaşıyor. Üstelik yine ekimden kasıma geçen 1 ayda bu ürüne de yüzde 7,7 zam geldi. Ekimde bir paket toz bebek mamasının fiyatı 130 TL'ydi. Başka bir hesapla asgari ücretle geçinen bir ailenin çocuk yapması durumunda, bebeğin aylık sadece bez ve mama masrafları maaşın yarısını götürüyor.

CHP'DEN ASGARİ ÜCRET İÇİN 27 MADDELIK KANUN TEKLİFİ

Ocak 2021'den itibaren geçerli olacak asgari ücret net 3.100 TL osun. Asgari ücret üzerindeki vergi yükü sıfırlansın, ücretliler için gelir vergisi matrah dilimleri yeniden belirlensin, asgari ücret komisyonu yeniden yapılandırılsın.

CHP; asgari ücretin, işçiler ve aileleri için "geçim ücreti"ne dönüştürülmesi yönelik olarak 27 maddelik kanun teklifi verdi. Teklif ile Ocak 2021'den itibaren geçerli olacak asgari ücretin net 3 bin 100 TL'ye çıkarılması, asgari ücret üzerindeki vergi yükünün sıfırlanması, ücretliler için vergi matrah dilimlerinin yeniden düzenlenmesi ve asgari ücret komisyonunun yeniden yapılandırılması öngörülmüyor. Teklifin gerekçesinde; "Türkiye'yi uçuracağı söylenen Cumhurbaşkanlığı sistemi de, çalışanlar için bir çöküş sistemi olmuştur. Bu sistemin yarattığı ekonomik tahribat nedeniyle çalışanlar yoksullaşmış, ücretlilerin satınalma gücü düşmüştür" denildi.

CHP Grup Başkanvekilleri Engin Altay, Özgür Özel ve Engin Özkoç tarafından hazırlanan ve 27 maddeden oluşan "Asgari Ücret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi", TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Kanun teklifi ile;

- Asgari ücretin sadece işçi için değil işçi ve ailesinin geçimini sağlayacak bir ücret olarak tanımlanması,
- 2021 Ocak ayından geçerli olacak asgari ücret net olarak aylık 3,100 TL. olarak belirlenmesi,
- Asgari ücretin yıllık olarak arttırılması,
- Asgari ücret artışlarının pazarlıkla değil, TÜİK tarafından işçi ve ailesi için hazırlanan 'Ücretliler Geçim Endeksi' ve 'Asgari geçim ücreti miktarı' çerçevesinde belirlenerek milli gelir artışlarının da dikkate alınması,
- Asgari ücret tespit komisyonunun daha demokratik hale getirilmesi,
- Asgari ücretin yıllık miktarı kadar olan tutarın ücretli çalışanların ödediği gelir vergisinden muaf tutulması,
- Asgari ücret için vergi ödenmediğinden asgari geçim indiriminin kaldırılması,
- Ücretliler için gelir vergisi matrah dilimlerinin yeniden belirlenmesi öngörülmektedir.

10 Milyon Asgari Ücretli

Türkiye'de asgari ücret ile çalışan sayısının oldukça yüksek olduğuna dikkat çekilen teklifin gerekçesinde, şu görüşlere yer verildi:

"Sosyal Güvenlik Kurumu 2019 yılı İstatistik Yıllığı verilerine göre Türkiye'de asgari ücretle çalışan işçi sayısı 7.423.402 kişidir ve sigortalı işçilerin %51.86'sını oluşturmaktadır. Bu rakamlara kayıtdışı ekonomide çalışan işçiler dahil değildir. Kayıtdışı istihdam oranı TÜİK Eylül 2020 verilerine göre % 32.2'dür. Bu nedenle asgari ücretle çalışan işçi sayısının 10 milyona yakın olduğunu söylemek de mümkündür. Bu çerçevede yaklaşık 10 milyon çalışana ilgilendiren asgari ücretin belirlenmesi süreci ne yazık ki uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'da tanımlanan çalışma hakkına aykırı olduğu gibi hakkaniyetli ve adaletli de değildir.

Asgari Ücret Geçim Ücreti Olmaktan Çok Uzak

Mevcut asgari ücret ne yazık ki, bir geçim ücreti olmaktan çıkmıştır. Uluslararası alanda işçinin ve ailesinin geçimini sağlamaya yönelik olarak belirlenen asgari ücret ülkemizde geçimlik ücret olmaktan çıkmıştır. 2 bin 943 TL brüt asgari ücretten net 2 bin 324.71 TL ele geçmektedir ve asgari ücret 4 kişilik bir ailenin sadece asgari gıda ihtiyacını bile karşılamaktan uzaklaşmıştır. Türk-İş Konfederasyonunun verilerine göre açlık sınırı 2020 Kasım ayı itibarıyla 2,516.67 TL iken yoksulluk sınırı 8,197.62 TL'dir. Bu çerçevede bu ücretin en azından geçimlik ücret seviyesine çıkarılması gerekmektedir.

Yine asgari ücrete ilişkin bir diğer sorun ise asgari ücretin vergilendirilmesi sorunudur. Anayasası'nın Vergi Ödevi başlıklı 73'üncü maddesi ile mükellefin korunması ve ağır vergi yükü altında ezilmemesi için temel prensipler belirlenmiş ve verginin ödeme gücüne göre alınması gerektiğini açıkça vurgulamıştır. Asgari ücret üzerindeki yükler ücretin yüzde 21'ni oluşturmaktadır ve bir taraftan asgari ücretin net değerini azaltırken, diğer taraftan kayıtdışı istihdam gibi bir takım ekonomik sorunlara yol açmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Değil Çalışanlar İçin Çöküş Sistemi

Türkiye'yi uçuracağı söylenen Cumhurbaşkanlığı sistemi de, çalışanlar için bir çöküş sistemi olmuştur. Bu sistemin yarattığı ekonomik tahribat nedeniyle çalışanlar yoksullaşmış, ücretlilerin satınalma gücü düşmüştür.

Dünyada asgari ücret uygulanan ülkelerde asgari ücretliler birçok mekanizma ile ayrıca korunmaktadırlar. Türkiye'de ise asgari ücretlilerin korunduğu herhangi bir sistem bulunmamaktadır. Asgari ücret üzerindeki vergi

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yükü net geliri azaltmakta ve dolaylı olarak da işverenlerin maliyetlerinin artmasına neden olmaktadır. Öncelikle çalışanların aileleriyle birlikte geçim şartlarının dikkate alındığı bir sistemin kanunla kurulma gereksinimi bulunmaktadır. 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesi çerçevesinde bir yönetmelikle bir pazarlık usulü şeklinde tanımlanmış olan asgari ücret sistemi yerine bilimsel ölçütlerle belirlenecek ve çalışanların geçim şartlarının dikkate alındığı ayrı bir kanuni düzenleme ihtiyacı bulunmaktadır.

İnsan Onuruna Yaraşır Bir Yaşam

703 sayılı KHK ile 4857 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun oluşumu ve yapısı 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı teşkilatı bünyesine alınmış ve Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır. Böylece Komisyonun yapısını Cumhurbaşkanı tek başına belirleyebilecek hale getirilmiştir. Anayasanın 104. Maddesine aykırı biçimde yapılan bu düzenleme Kanun teklifi ile kanuni dayanağa kavuşturulmaktadır.

Kanun teklifi ile işçi ve ailesinin asgari geçimini sağlayacak net asgari ücretin 1 Ocak 2021 tarihinden geçerli olmak üzere aylık 3.100 TL olması ve bu ücretin TÜİK tarafından hazırlanarak yayımlanacak Ücretliler Geçinme Endeksindeki artış oranları ile milli gelirdeki artış oranları doğrultusunda artırılması öngörülmüştür.

Yine teklif ile çalışanın insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürebilmesini sağlayacak düzeyde ücret alması ilkesinden hareketle asgari ücret üzerindeki vergi yükünün de kaldırılması amaçlanmaktadır.”

GELECEĞİN İPOTEĞİ; ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

Türkiye’de mevsimlik gezici tarım işçiliğinde çocuğun çalışması durumu, En kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği türlerinden biridir. Bu çalışma biçiminde yaş sınırı 18’dir.

Çocuk işçiliği Türkiye’de kronik bir sosyal sorun olarak uzun yıllardır varlığını sürdürmekte ve ülkedeki çoğu sektörün işleyişi çocuk işçiliğinin devamlılığına dayanmaktadır. Tarımsal üretim çocuk işçiliğinin yaşandığı tek sektör olmasa da en yoğun olan sektörlerdendir. Tarımsal üretimde çocuklar sadece ücretli olarak değil, ücretsiz aile işçisi olarak da çalışmaktadır.

TÜİK, 2019, Çocuk İşgücü Anketi’ne göre; 5-17 yaş arasında 16 Milyon 457 Bin çocuk nüfusunun, %4,4lük bir oran ile yaklaşık 720 bin çalışan çocuk bulunmaktadır. Çalışan çocukların %34,3’ü eğitim alamamaktadır. İş gücünde bulunan çocukların %71 oğlandır. Yaş grubun dağılımına göre; en yüksek oran 15-17 yaşları arasındaki çalışan çocuklara aittir. Bu oran; 12-14 yaş arasında %16 olarak, 5-11 yaş arasında ise %4 olarak tespit edilmiştir. Çocukların çalıştıkları faaliyet kollarına bakıldığında ise oranlar; %48 hizmet, %31 tarım, %21 sanayi olarak belirlenmiştir.

En kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği tarımda, sanayi sektöründe ve sokakta çalışan çocukların yaptıkları işlerde görülmektedir.

Mevsimlik gezici tarım işçiliğinde yaygın olan konaklama biçimi çadır yerleşimleridir. Çadır yerleşimlerinde işçilerin, olukça sağlıksız ve hijyenden uzak koşullarda aylarca yaşamak zorunda kaldığı gözlemlenmiştir. Çocuklar, bu koşullarda çoğunlukla tarımsal üretim faaliyetlerine katılmakta, işçilik yapmasa bile ailesiyle birlikte çadır yerleşimlerinde kalmaktadır. Burada kalan çocukların ailelerin sorumluluğundaki bakım ve korumadan mahrum kaldığı, yeterli beslenemedikleri ve güvenliklerinin sağlanamadığı görülmüştür. Ayrıca, mevsimlik gezici tarım işçiliğinde ücret tarifesi keyfi olmakla birlikte oldukça düşüktür. Kayıt dışı çalıştırılan işçilere verilen ücretler genellikle tarım araçları tarafından belirlenmekte olup, ara vermeden her gün sabahtan akşama kadar tarlada çalışan günlük tarım işçisinin aylık kazancı yaklaşık asgari ücretin yarısına tekabül etmekte ve insan haklarına aykırı bir şekilde sosyal güvencesi olmadan, ucuz işgücü olarak tarımsal üretime katılmaktadır. Çocuklar için ise ücret tarifeleri çok daha düşüktür.

Çözüm Önerileri

Mevsimlik gezici tarım işçisi hanelerin çocuklarının ihtiyaçlarının karşılanması için çocuk dostu hizmet sunum modelleri geliştirilmesi,

Çocuk işçiliğinin önlenmesinde, farkındalık geliştirme çalışmaları ve eğitimler yoluyla, tarım araçlarının sorumlulukları ve hesap verebilirliklerinin artırılması ve kapasitelerinin güçlendirilmesi,

Sahadan elde edilen kanıt ve bulguların, eğitim kitleri, kılavuzlar ve politika önerilerini de içerecek biçimde yerel ve ulusal düzeyde çocuk işçiliğini önleme stratejilerini ve ilgili kurumların operasyonel kapasitelerini desteklemek üzere kullanılması,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Herhangi bir üretim faaliyetine katılan çocukların tespit edilip, eğitim hayatına kazandırılması ve çoğunluğu yoksul ailelerin çocuğu olan bu çocukların eğitim giderlerinin karşılanmasına yönelik, aileye ekonomik destek sağlanması,

Çadır yerleşim yerlerinde kalan mevsimlik gezici tarım işçileri ve aileleri için, mevsimlik tarım faaliyetleri yürütülen bölgelerde sağlıklı ve tarımsal alanlara yakın olan konaklama yerleri inşa etmek,

Çocuk işçi istihdam eden kurum ve kişilere caydırıcı yaptırımlar uygulanması.

Mevzuata Dair Yapılması Gereken Değişiklikler

Eğitim Alanında Çözüm Önerileri

- İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 52. maddesi başta olmak üzere devam maddelerinde yasal düzenleme önerilmiştir. Toplantıda
- Okula devamsızlığının sebeplerinin araştırılması ve ailenin bu sorun ile mücadele etme becerisinin geliştirilmesi için sosyal hizmet müdahalesi,
- Milli Eğitim Temel Kanunu'nda özel bir bölüm olarak düzenleme (gezici okulların kurulması, telafi programlarının uygulanması, öğrenme becerilerini geliştirici alternatif programlar)

Not : 52. madde ve devamında yasal değişiklik önerilse de kanunun denetim ile ilgili maddelerinin olduğu ancak uygulanmadığı bilgisi de paylaşılmıştır.

T.C. Anayasası'nın 55. maddesinde değişiklik

Maddeye eklenecek ek bir fıkra ile "emeğin değerinin korunması ve insan onuruna yaraşır bir gelir güvencesi" amaçlanmalıdır.

"Ücrette Adalet Sağlanması" başlıklı Anayasa'nın 55. maddesi gelir güvencesi ve emek değerinin korunmasını kapsamamaktadır. Genel bir çerçevede düzenlenmiş olan bu maddeye ek bir fıkra ile bu ibarelerin kapsama alınması yerinde olacaktır...

Buna bağlı olarak da;

- İş Kanunu'nun "Asgari Ücret" başlıklı 39. maddesinde;

1. fıkrasında "..Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç iki yılda bir belirlenir." cümlesindeki "en geç iki yılda bir" ibaresi "her yıl yeniden" olarak değiştirilmesi

Asgari ücreti insan onuruna yaraşır asgari geçim standardı düzeyine çıkarmak ve bu değer belirlenmesinde kriterlerin kanuni düzeyde belirlenmesi amacıyla maddeye ek fıkra eklenmesi uygun olacaktır.

Bu değişiklikler ile iki yılda bir belirlenen asgari ücret belirleme süresi 1 yıla düşürülmesi ile 2 yıllık süre içerisinde gelir kaybına uğramakta olan asgari ücretli çalışanların mağdur olmalarının önüne geçilecektir. Ayrıca asgari ücretin belirlenmesi konusu yönetmelik ile belirlenmekte olup bu kriterlerin kanuni bir düzenleme ile belirlenmesi gerekmektedir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın aşağıda sayılan maddelerdeki çekincelerin kaldırılması

"Adil Çalışma Koşullarına Sahip Olma Hakkı" başlıklı 2. maddesi,

"Adil Bir Ücret Hakkı" başlıklı 4. maddesi,

"Örgütlenme Hakkı" başlıklı 5. maddesi,

"Toplu Pazarlık Hakkı" başlıklı 6. maddesi,

"Çocukların ve Gençlerin Korunma Hakkı" başlıklı 7. maddesi,

"Çalışma Koşullarının ve Çalışma Ortamının Düzenlenmesine ve İyileştirilmesine Katılma Hakkı" başlıklı 22. maddesi,

"Yaşlıların Sosyal Korunma Hakkı" başlıklı 23. maddesi,

- Avrupa Sosyal Şartı'na ek olarak "Toplu Şikayet Sistemi Öngören Protokol" 9 Kasım 1995 imzaya açılmış 1 Temmuz 1998 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye Protokol'e taraf olmalıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (International Labour Organization) (ILO)

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- 16 Kasım 1921'de imzalanmış olan 10 No'lu Tarımda İstihdam Edilen Çocuklar İçin Asgari Yaş Sözleşmesi'ne,
- 26 Haziran 1952'de imzalanmış olan 101 No'lu Tarımda Tatil Ücreti Sözleşmesi'ne,
- 25 Haziran 1969'da imzalanmış olan 129 No'lu Tarımda İş Teftişi Sözleşmesi'ne,
- 5 Haziran 2001'de imzalanmış olan 184 No'lu Tarımda Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi'ne taraf olmalıdır.
- İş Kanunu'nun "Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı" başlıklı 71. maddesindeki yaş ibarelerinin hepsinin 18 olarak değiştirilmesi ile çocukların çalıştırılmasının önüne geçilmelidir. Kanunda yapılacak bu düzenleme doğrultusunda "Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"te de düzenlemeler yapılması gerekecektir
- Borçlar Kanunu 393. ve diğer ilgili maddelerinde değişiklikler ile hizmet sözleşmeleri belli bir standarda kavuşturulmalıdır. Sözleşmelerin çalışanı koruyacak şekilde olması ve çocukların çalışmasını engelleyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.
- Özel bir Tarım İş Kanunu yapılmalıdır.
- Tarım işçileri için "Tarım İş Kanunu"nda çalışma süreleri ve izin hakkı, ek ücret ve ikramiye hakları düzenlenmelidir. Hali hazırda yürürlükte olan 4857 sayılı İş Kanunu'nun çalışma süreleri, izin hakkı, ek ücret ve ikramiye ile ilgili maddeleri tarım işçileri için de uygulanacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Tarım İş Kanunu doğrultusunda da

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanların sigortalılığı başlıklı Ek 5. maddesi
- 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'nda yapılacak değişiklikler ile tarım işçilerinin sigortaları konusunda uyarılma yapılmalı.

Tarım İş Kanunu'nun hazırlanması ve yasalaşması zaman alabileceğinden mevcut düzenlemelerde aşağıda sayılan iyileştirmeler yapılabilir;

- Tarım iş kolu için sosyal güvenlik sisteminin güçlendirilmesi gereklidir,
- İşçilerin sosyal güvenlik kapsamına alınabilmesi için tarımsal üretim süreçlerini dikkate alan bir model geliştirilmeli ve bu modelin yasal düzenleme ile güvence altına alınması sağlanması,
- Ücretlerin banka kuponu, ücret çeki gibi yöntemlerle ödenmesi ve ücretlerin sosyal güvenlik ödemelerini de kapsamı.
- İş Kanunu'nun 4. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılarak tarım işlerinde çalışanların da İş Kanunu'na tabi olmalarının yolu açılacaktır.
- 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Çalışma Hayatının Denetimi ve Teftişi" başlıklı 7. bölümündeki ilgili maddeler ile 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Teftiş ve İdari Yaptırımlar" başlıklı 4. bölümündeki ilgili maddelerde yapılacak değişiklikler ile tarım iş kolunun iş müfettişlerinin denetimi kapsamına alınması gerekmektedir.

İş müfettişleri tarafından yapılacak denetimlerin düzenli aralıklarla gerçekleştirilmesi ve şikayete bağlı denetimlerin de önünün açılması gerekmektedir.

- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda yapılacak değişiklik ile tarım işçilerinin örgütlenmesi amacıyla aynı iş kolundaki işçilerin belli bir yüzdesini temsil etme koşulunun kaldırılması gerekmektedir.

ÇOCUK ADALET SİSTEMİNDE KARIŞILAŞILAN TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 yılında kabul edilen, Türkiye'nin de tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, on sekiz yaşın altındaki her insanı çocuk olarak kabul eder.

Çocuk adalet sistemiyle ilgili asgari standartları belirleyen Birleşmiş Milletler Pekin Kuralları'na göre çocuk, mevcut hukuk sistemi içerisinde işleyebileceği bir suçtan ötürü, kendisine büyük insanlardan farklı davranılması gereken kişidir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin temel ilkelerin benimsendiği 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun, 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendine göre çocuk, daha erken yaşta reşit olsa dahi 18 yaşını doldurmamış kişidir. Ayrıca bu hükümde, bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu, korunma ihtiyacı olan çocuk; kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu ise suça sürüklenen çocuk olarak tanımlamaktadır.

Çocuk adalet sisteminin amacı, cezalandırmak değil; çocuğun suç ile kurduğu ilişkinin nedenleri belirlemektir. Ayrıca ihtiyaçlara uygun destek mekanizmalarını saptayarak çocuğa sunmak, çocuğun toplumla kalıcı ve olumlu ilişki kurmasını sağlamak ve suç ile yeniden ilişkilmesini önlemektir.

Ülkemizde 2019 yılında suça sürüklenme nedeni ile güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 168.250'dir. Bu çocukların %31,7'sine yaralama, %25,6'sına hırsızlık, %8,1'ine Pasaport Kanunu'na muhalefet, %6,9'una göçmen kaçakçılığı, %4,6'sına ise uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak suçları isnat edilmiştir. 2015 yılı ve 2019 yılı verileri kıyaslandığında güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısında artış olduğu görülmektedir .

Adli İstatistik verilerine göre 2019 yılı içinde 117.001 çocuk hakkında ceza mahkemelerinde dava açılmıştır . Karar türüne göre suça sürüklenen çocuklara ilişkin 2019 yılında verilen kararlara bakıldığında en yüksek kararın %34,6 ile mahkûmiyet olduğu anlaşılmaktadır . Yıllar içinde çocuklar hakkında açılan dava sayısı ve verilen mahkûmiyet kararları düşmüş olmasına rağmen verilen hapis cezası kararlarının arttığı gözlenmektedir. 2019 yılında, 29.078 çocuk hakkında verilen hapis cezası kararlarının tüm mahkûmiyet kararları içindeki oranı %37,4'tür ve bu son 5 yılın en yüksek oranıdır . Bu veriler, adalet sisteminin çarpıcı bir biçimde çocuklar için daha cezalandırıcı bir hale dönüştüğünün somut göstergesi olmakla birlikte tarafı olduğumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'yla korunan çocuklar hakkında özgürlüğünden yoksun bırakıcı hapis cezası ve tedbir kararı verilmesinin son çare olması ilkesinin açık ihlalidir...

"Çocukların yüksek yararı" ilkesiyle çelişen mevcut çocuk adalet sistemi, çocuk yargılanmasına infaz sisteminde bir standart sağlamadığı gibi tahliye sonrasında uygun destek mekanizmalarına erişemeyen çocukların da yeniden suça sürüklenmesini engelleyememektedir. Hayata zaten mağlup başlayan çocukların yeniden cezaevlerine döndükleri bu kısır döngüden kurtarmak, en başta sosyal devlet olmanın gereğidir.

Bununla birlikte, COVID-19 salgını sürecinde birçok duruşma yapılamamış, infaz kurumlarına ziyaretler kısıtlanmıştır. Cezaevlerinde bulunan çocuk tutuklu ve hükümlüler ile ilgili bilgiler sınırlı tutulmuş, bağımsız izleme ve denetim mekanizmaları çalıştırılmamıştır. Dolayısı ile cezavindeki çocukların koronavirüsten de nasıl etkilendiği tam olarak bilinmemektedir. Özetle zaten kapalı olan kurumlar daha da kapalı hale gelmiş ve içerdeki çocukların seslerini duyurabilmesi mümkün olamamıştır.

Salgın öncesi dönemde çocuk adalet sistemi içinde yaşanan hak ihlalleri ve hukuka uygun olmayan uygulamalar, pek çok kez çocuk hakları savunucuları tarafından gündeme getirilmiştir. Çocuk hapishanelerinde yaşanan, haksız tutukluluk, işkence, istismar gibi hak ihlalleri sıklıkla medyaya yansımıştır. Salgının yeniden tırmanışa geçtiği bu günlerde kapalı kurumlarda tutulan çocukların yaşam ve sağlık hakkının korunması, tekrar aynı hak ihlallerine maruz kalmaması için yapılması gerekenler bulunmaktadır .

Acilen tüm tutuklu ve hükümlü çocukların sağlıklı yaşam hakkının korunması için şu önlemlerin uygulanmasını talep ediyoruz:

-Öncelikle kapalı kurumlara yeni çocuk kabulünün askıya alınması ve güvenle tahliye edilebilecek tüm çocukların tahliye edilmesi ve alıkonulma hali devam eden tüm çocukların sağlık ve esenliklerinin korunması sağlanmalıdır .

-Kapalı kurumlarda tutulan çocuklar; ruh sağlığı hizmetleri, psiko-sosyal destek, sosyal hizmetler ve eğitim hizmetlerine yeterli erişimden yoksundurlar. Kurumlarda tutulan ve tahliye edilen tüm çocuklara nitelikli ruh sağlığı hizmetlerinin sağlanması, kurum kapasitelerinin bu kapsamda güçlendirilmesi gerekmektedir.

-İnfaz kurumundaki çocukların avukatları ve aileleri ile görüşleri sınırlandırılmıştır. Alınan önlemler çerçevesinde, infaz kurumu personeli dahi kurum çalışmaları kapsamında karantina koşullarında tutulmuştur. Dış dünya ile bağlantısı kısıtlanan ve daha da kapalı hale gelen kurumların her zaman olduğundan daha fazla izleme ve raporlamaya tabii tutulması gerekmektedir. Ceza infaz kurumları, bağımsız uzmanlardan ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan kurullar tarafından izlemeye açılmalıdır.

-İnfaz kurumlarındaki çocukların büyük kısmı yoksulluk içindedir. Pandemi öncesinde dahi kurum içerisindeki ihtiyaçlarını karşılamak için ailelerinden harçlık alamayan çocuklar bulunmaktadır. Pandemi sürecinde işsizliğin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ve yoksulluğun artmış olması kapalı kurumlardaki çocukların ailelerinden maddi destek görmelerini güçleştirmiştir. Ailelerinden harçlık alamayan çocuklar infaz kurumlarında temiz içme suyu, ek gıda ve ek hijyen malzemelerine erişemeyebilmektedir. Bu çocuklara aynı nakdi yardım sağlanmalı, hijyen malzemeleri, gıda ürünleri ve temiz içme suyu ücretsiz olarak tedarik edilmelidir.

-Çocuklar, ceza infaz kurumlarında yetişkinler gibi aileleri ile 3 kapalı, 1 açık görüş yapmaktadır. Pandemi öncesi dönemde dahi çocukların dış dünya ve aileleri ile ilişkilerinin bu şekilde sınırlı olması çocuk gelişimini son derece olumsuz etkileyen, adeta çocukları ikinci kez cezalandıran nitelikte bir uygulamadır. Çocukların sahip olduğu ziyaret hakkı bakımından, tüm görüşlerin açık görüş olarak yapılmasına dair yasal değişiklik mutlaka yapılmalıdır. Salgın hastalık devam ederken de aylardır süren ziyaret kısıtlamasının çocuklar üzerinde yarattığı olumsuz etkiler gözetilerek, maske, mesafe, temizlik kurallarına uygun şekilde açık görüş günleri düzenlenmeli; görüş yapılamayan çocukların aileleri ile düzenli bir şekilde görüntülü görüşme yapmaları sağlanmalıdır.

-Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun hükümlerine göre, hükümlü çocuklar, firara karşı engeli bulunmayan, gündüz dışarı çıkarak okula ya da işe gidebildikleri, eğitim, meslek edinme ve toplumla yeniden bütünleşme amaçlarının gözetildiği, aileleri ile daha rahat iletişim ve görüşme imkanlarının bulunduğu örneğin ücretli kurum telefonları ile haberleşebildikleri, açık görüş yapabildikleri, yılda 4 kez izin alabildikleri eğitim evlerinde kalabilmektedir. Sayıca çok daha fazla olan ve cezaları henüz kesinleşmemiş tutuklu ve hüküm özlü çocuklar ise kapalı çocuk ceza infaz kurumlarında, buralarda yer olmaması halinde kapalı ceza infaz kurumlarında, hüküm almış çocuklara göre çok daha zor koşullarda tutulmaktadır. Cezası kesinleşmiş hükümlü bir çocuğun faydalandığı eğitim evinden henüz hakkında karar dahi verilmemiş tutuklu bir çocuğun yararlanamaması hukuken kabul edilemez. Çocuk eğitim evi, çocuğun toplum içinde eğitim ihtiyaçlarına uygun bir şekilde muamele görme hakkını temin etme amacına, kapalı kurumlardan çok daha uygundur. Bu hususta yasal değişikliğe gidilmeli ve tutuklanan çocuklar da eğitim evlerinde tutulmalıdır. Pandemi koşulları bu sürecin hızlandırılması için bir fırsat olarak ele alınmalıdır.

-Türkiye’de ceza infaz kurumlarının çocuk suçluluğunu önlemeye hizmet etmediği, kapatılma deneyimi olan çocuklarda suç işleme davranışının tekrar ettiği bilinmektedir. Kurum içinde çocukların tahliye sonrasında toplum içine dönüşlerinin kalıcı ve olumlu sonuçlarının olması ve çocuğun topluma en iyi şekilde uyum sağlayabilmesi amaçlarına uygun hizmetler sunulmalı; inceleme ve planlama süreçleri kapsamlı olarak ele alınmalıdır. Çocukların tahliye süreci, özellikle eğitim, psikolojik destek ve istihdam ayağında adım adım kurgulanmalıdır. Bu süreç hem tutuklu hem hükümlü çocuğu kapsamalıdır. Denetimli serbestlik hizmetleri, çocuğun sadece yükümlülükleri ile değil hakları ile ilgili de bir program hazırlayıp destek sunmalıdır. İstihdamda tutuklu ve/veya hükümlü çocuk kotası ile eğitim bursu imkanları yasal zemine kavuşturulmalıdır.

-Adli sistemdeki kız çocukların durumu erkek çocuklarına kıyasla daha hassas olabilmektedir. Kız çocuklarının suçla ilişkilene nedenleri, ceza infaz kurumundaki ihtiyaçları ve tahliye sonrasındaki konuları erkek çocuklarına göre farklılık göstermektedir. Aynı şekilde kız çocuklarının adalete erişimlerinin önündeki engeller de toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanan eşitsizliklerden beslenebilmektedir. Bu nedenle, mutlaka adli sürece giren kız çocuklarına özgü politika ve hizmetlerin üretilmesi gerekmektedir. Tahliye olan tüm kız çocuklarının 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında korunma ihtiyacının olup olmadığı değerlendirilmeli, Aile Mahkemeleri ile Aile ve Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığına ihbar ve bildirimde bulunulmalıdır.

Çocukları hapisaneye götüren adli süreç ile ilgili atılması gereken adımlar da bulunmaktadır:

-2019 yılında suça sürüklenen çocuklar hakkındaki davaların çocuk mahkemelerinde ortalama görülme süresi 261 gün, çocuk ağır ceza mahkemelerinde ise 230 gündür . Ceza soruşturmaları, 2019 yılında ortalama 416 günde tamamlanmıştır . Çocuklar bakımından uzun süren bu yargılamalar, Çocuk Koruma Kanunu’nda belirtilen temel ilkelerden biri olan süratli yargılamanın sağlanamadığını göstermektedir. Pandemi sürecinin getirdiği kısıtlamalar, davaların görülme süresini çok daha uzatacaktır. Soruşturma ve kovuşturma aşamalarında çocuk dosyaları öncelikli olarak ele alınmalı, süratli yargılama ilkesi hayata geçirilmelidir.

-Adli İstatistik verileri, suça sürüklenen çocukların yargılamalarının yapıldığı mahkemeler ile ilgili önemli bir bilgiyi de içermektedir. Buna göre 2019 yılında suça sürüklenen çocuklar hakkındaki yargılamaların %45,3’ünün çocuk mahkemesinde, %5,2’sinin çocuk ağır ceza mahkemesinde, %49,5’inin ise yetişkin yargılamalarını yapan ağır ceza ve asliye ceza mahkemesinde görüldüğü anlaşılmaktadır . Her ne kadar asliye ceza ve ağır ceza mahkemeleri çocuklar hakkında çocuk mahkemesi sıfatıyla yargılama yapsalar da esasen yetişkinlere özgü mahkemelerdir ve Çocuk Koruma Kanunu’nda sıralanan çocuk mahkemesi hakimlerinin sahip olması gereken niteliklere sahip değildir. Çocuk mahkemesinin tüm çocuk davalarına cevap verebilecek şekilde tüm ülke genelinde yaygınlaştırılması, tüm çocukların kendilerine özgü mahkemelerde yargılanmalarının önünün açılması gerekmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-Çocuklar hakkındaki tutuklama kararını soruşturma aşamasında sulh ceza hakimliğinin veriyor olması, çocukların tabii olduğu hukuk kurallarının görmezden gelinmesine neden olabilmektedir. Anayasa Mahkemesi ve AİHM tarafından verilen birçok kararda Türkiye’de çocuklar hakkında tutuklama kararı verilirken yaş küçüklüğünün dikkate alınmadığı ve ölçülülük ilkesine uygun davranılmadığı tespitleri yer almıştır. Pandemi sürecinde verilen tutukluluk kararları da çocuklarda telafisi imkânsız zararlar yaratmaktadır. Çocuklar bakımından tutukluluğun son çare olması ilkesinin hayata geçirilmesi ile ilgili somut adımlar atılmalı, uygulama temel ilkeleri hayata geçirmede başarısız olduğundan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Çocuk Koruma Kanunu’nda yasal değişiklikler yapılmalıdır.

-Türkiye’de 12 olan ceza sorumluluğu yaşı çok düşüktür. Çocuk Koruma Kanunu Madde 21’de yer alan tutuklama yasağı ise çocuklar bakımından son derece sınırlıdır. Yasal değişiklikler yapılarak ceza sorumluluğu yaşı Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi’nin işaret ettiği gibi en az 14 yaşa yükseltilmelidir. Tutuklama yasağı da yaş ve ceza üst sınırı bakımından genişletilmelidir.

Adalet Bakanlığı Verileri Açıklamalıdır.

Yukarıda belirtildiği üzere Türkiye İstatistik Kurumu tarafından güvenlik birimine getirilen, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne de hakkında dava açılan ve mahkûmiyet kararı verilen çocuk sayılarının açıklandığı görülmektedir. Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü istatistikleri uzun bir süredir yayınlanmamaktadır. Açıklanan verilerin sınırlılığı, çocuk adalet sistemine ilişkin politikaların geliştirilmesini, verilen kararların etkisinin ölçülmesini, ceza adaleti sistemiyle temasın yarattığı zararlı etkilerini azaltmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesini engellemektedir. Bu nedenle, aşağıda belirtilen soruların infaz düzenlemesinin yapıldığı Nisan 2020 öncesi ve sonrası dikkate alınarak, çocukların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, bölge gibi ayrıştırılmış verileri de kapsayacak şekilde açıklanması ve kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.

- 1- İnfaz kurumlarında kalan kaç çocuğa Covid-19 testi yapılmıştır? Kaç çocuk pozitif çıkmıştır? Kaç çocuk hastanede tedavi görmüştür? İnfaz kurumlarında kalan çocuklar maske teminini nasıl sağlamaktadır? Sosyal mesafe koşullarına ilişkin ne tür önlemler alınmıştır?
- 2- Son 5 yıl içinde kaç çocuk hakkında tutuklama kararı verilmiştir? Bu çocukların cinsiyet, yaş, yargılandıkları suç, bölge, eğitim durumları vb. dağılımları nasıldır?
- 3- Son 5 yılda tutuklanan çocukların tutuklulukta geçirdiği süre ortalama ne kadardır?
- 4- Kaç çocuk şu an ceza infaz kurumlarında tutulmaktadır? Bu çocukların kaç tutuklu, kaç hüküm özlü, kaç hükümlüdür? Kaç çocuk, çocuk kapalı ceza infaz kurumunda kalmaktadır? Kapalı ceza infaz kurumlarında kalan çocukların sayısı kaçtır? Eğitim evlerinde kalan çocukların sayısı kaçtır? Disiplin suçu nedeniyle eğitim evlerinden kapalı kurumlara iade edilen çocukların sayısı kaçtır?
- 5- Tutuklu olup da tahliye kararından sonra salıverilen çocuklar hakkında hangi tedbirler alınmaktadır? Son 5 yılda kaç çocuk hakkında Aile ve Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bildirim yapılmıştır? Hakkında koruyucu destekleyici tedbir kararı alınan çocuk sayısı kaçtır? Nisan 2020’de yapılan yasal düzenlemeler sonrasında kaç çocuk tahliye edilmiştir? Bu çocuklar hakkında alınan tedbirler nelerdir?
- 6- Hükümlü olup da tahliye kararından sonra salıverilen çocuklar hakkında hangi tedbirler alınmaktadır? Son 5 yılda kaç çocuk hakkında Aile ve Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bildirim yapılmıştır ve hakkında koruyucu destekleyici tedbir kararı alınan çocuk sayısı kaçtır?
- 7- Kız çocuklarına özel kaç tane infaz kurumu bulunmaktadır? Kapalı kadın ceza infaz kurumlarında kalan kız çocuğu sayısı kaçtır? Çocuk kapalı ceza infaz kurumlarında kalan kız çocuğu sayısı kaçtır? Eğitim evlerinde kalan kız çocuğu sayısı kaçtır?
- 8- İnfaz kurumunda olup da eğitimine devam eden ve devam etmeyen çocukların sayısı kaçtır?
- 9- İnfaz kurumlarında olup da her hafta düzenli bir şekilde ailesi tarafından ziyaret edilen çocukların sayısı kaçtır? Ailesi tarafından ziyaret edilmeyen çocukların sayısı kaçtır?
- 10- Son 5 yılda infaz kurumlarında olup da hakkında disiplin cezası verilmiş çocukların sayısı kaçtır? Çocuklar hakkında verilen disiplin cezalarının türlerine ve sayılarına göre dağılımı nasıldır? Çocuklar hakkında verilen odaya kapatma cezasının sayısı kaçtır ve toplam kaç gün odaya kapatma cezası verilmiştir?
- 11- Son 5 yılda kaç çocuk hakkında yakalama ve gözaltı kararı verilmiştir?
- 12- Son 5 yılda kaç çocuk hakkında adli kontrol kararı verilmiştir? Bu kararların tutuklama kararlarına oranı nedir? Verilen adli kontrol kararlarının süresi ve niteliği nedir?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- 13- İnfaz kurumlarında kaç çocuk/ergen psikoloğu ve çocuk gelişimcisi görev yapmaktadır? Her bir uzmana düşen mahpus çocuk sayısı kaçtır?
- 14- Son 5 yılda infaz kurumlarında yaşamını kaybeden çocukların sayısı kaçtır? İnfaz kurumlarında öldürülen, intihar eden, hastalık sonucu ölen, kaza ile ölen çocuk sayısı kaçtır? Bu ölümler ile ilgili yürütülen yargılamalarda alınan kararların türleri ve oranları nedir?
- 15- Son 5 yılda kaç infaz kurumu personeli hakkında disiplin ve ceza soruşturması başlatılmıştır? Yapılan yargılamalar sonucu alınan karar tür ve oranları nedir?
- 16- Son 5 yılda tekrar tutuklanarak ya da hapis cezası alarak ceza infaz kurumuna dönen çocuk sayısı kaçtır? Suçun tekrar oranı çocuklarda kaçtır?

ALIM GÜCÜ DE YÜZDE 40 DÜŞEN EMEKLİ DAHA ZOR BİR KIŞ GEÇİRECEK

Türkiye'deki 13 milyon emeklinin sadece yüzde 2-3'ü aldığı emekli aylığıyla geçinebiliyor. İkinci işte çalışan 7 milyon civarında emekli, pandemide işini kaybetti.

Türkiye'de milyonlarca emekli açlık sınırının da altında, 1500 TL'ye hayatta kalma mücadelesi veriyor.

Emekli örgütleri emekli aylıklarının asgari ücrete eşitlenmesi ve intibak yasası çıkarılmasını isterken, SSK ve BAĞ-KUR emekliler ise Ocak 2021'de açıklanacak bu yılın ikinci yarısında gerçekleşen enflasyon oranında yapılacak zam oranına kilitlendi. Haziran ayından bu yana Tüketici Fiyat Endeksi artışı yüzde 7.03 olarak gerçekleşti. Aralık ayı enflasyonuna bağlı olarak emekliler en iyi ihtimalle yüzde 7 zam alacak. Aldığı zamlar ve ücretlerle ayakta kalamayan emeklilerin çalışma kanalları da tıkanıyor ve iş bulma ümitleri tükeniyor. Kasım 2020 itibarıyla İŞKUR kapısında iş bekleyen 55 - 65 yaş üstü kişilerin sayısı 60 bin 877.

İşe Yerleştirilenler Yarıya Düştü

İŞKUR verilerine göre Ocak-Kasım 2019 döneminde 55 - 65 üstü yaş grubunda 32 bin 97 kişi işe yerleştirilirken bu yıl aynı dönemde aynı yaş grubunda işe yerleştirilenlerin sayısı 15 bin 757'ye geriledi.

DİSK'e bağlı Emekliler Sendikası (Emekli-Sen) Genel Başkanı Cengiz Yavuz, sokaktaki enflasyonun yüzde 40-50'lere ulaştığı, pandemi koşullarında giderlerin arttığını vurguladı.

Şu anda Türkiye'de 9 milyonu aşkın emeklinin açlık sınırının altında ücretle geçinmek durumunda kaldığını anlatan Cengiz Yavuz şu değerlendirmeyi yaptı:

İntibak Yasası Çıkarılmalı

- Henüz açıklanmayan aralık ayı enflasyon oranı var. Ocak 2021'de açıklanacak. Ama yüzdelerle gelecek bir zam emeklilere insanca yaşama koşulları sunmaz.
- 1500 TL'nin altında ücret alan ve ancak Hazine yardımıyla 1500 TL'ye çekilen emekli ücretlerine sıfır zam gelecektir.
- Bizim mücadelemiz bir yasa değişikliğinin hayata geçirilmesi ve ondan sonra da toplu pazarlık ve toplu sözleşme masasından temsil edilmemiz üzerine kurulu.
- Talebimiz İntibak Yasasının hayata geçirilmesidir. 2000 yılı öncesi ve 2000-2008 sonrası emekli olanların ücretleri arasında ve farklı kurumlarda emekli olanlar arasında ciddi uçurum var. Aylık bağlanma oranları yeniden güncellenmeli.
- Emeklinin alım gücü yılbaşından bu yana yüzde 40 düştü. En düşük emekli aylığı asgari ücret seviyesine getirilmeli. DİSK asgari ücretin 3.800 TL net olmasını istedi. Bu son derece yerinde bir istek.

İşsiz Kaldılar, Sorunları Arttı

- Pandemi öncesinde 7 milyon civarında emekli ikinci bir işte çalışıyordu. Büyük kısmı bu dönemde işsiz kaldı ve sorunları katlanarak arttı. Kış koşullarını doğalgaz, elektrik ve diğer her şeye gelen zamları da düşünürsek bu kişi emekliler için çok zor geçecek.
- Emeklilerin sadece yüzde 2-3'ü aldığı emeklilik maaşıyla geçinebiliyor. Onlar da yoksulluk sınırında ya da altında ücret alan arkadaşlarımız.
- İkinci bir işte çalışan arkadaşlarımız pandemiden kaynaklı çalıştıkları ek işlerden ayrılmak durumunda kaldı. Gençlerin bile iş umudunun olmadığı bir dönemde yaşlılarımızın iş ümidinin olmaması doğal.

DERİN YOKSULLUK ÇOCUKLARA MİRAS KALİYOR

Ülkedeki açlık ve yoksulluk her geçen gün derinleşiyor. Bir yanda fırından bayat ekmek isteyenler diğer yanda bebeğine tane ile bez alan anneler, çaya şeker atmayı özleyenler ve dahası... Yoksulluğun çocuklara miras bırakıldığını söyleyen Derin Yoksulluk Ağı'ndan Hacer Foggo, acil önlem için çağrıda bulundu.

Ülkenin en can alıcı sorunlarının başında artan yoksulluk geliyor. Salgının hâlâ kontrol altına alınamamış olması yoksulluğun da boyutlarını giderek artırıyor. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, üst üste yaptığı açıklamalarda ülkede yoksulluğun sorun olmaktan çıktığını söylese de sokaktaki durum bunun aksini gösteriyor. Her geçen gün artan işsizlik ve yoksulluk ülkenin en temel sorunu olarak karşımıza çıkıyor.

Bu alanda çalışmaları bulunan Derin Yoksulluk Ağı'nın 'Pandemi'de Derin Yoksullukla Mücadele' raporunda çarpıcı veriler yer alıyor. Raporda görüşülen ailelerin yüzde 82'si düzenli gelire sahip değil, yüzde 64'ü günlük işlerde çalışıyor, yüzde 12'sinin hiçbir geliri yok. Çalışanların geliri ise aylık 800 liraya ulaşmıyor bile. Yıl boyu aynı düzeyde çalışılırsa yıllık geliri yaklaşık 9 bin lirayı buluyor.

Derin Yoksulluk Ağı'nın dayanışma kampanyası ile desteklediği Ataşehir, Beyoğlu, Çekmeköy, Fatih, Şişli, Ümraniye, Avcılar, Esenyurt, Üsküdar, Sancaktepe, Sultangazi ve Sultanbeyli ilçelerinden de toplam 103 katılımcı ile yapılan görüşmeler de araştırmaya dâhil edilmiş.

Derin Yoksulluk Ağı'ndan Hacer Foggo ile ülkedeki yoksulluğu ve pandeminin etkilerini konuştuk. Foggo, saha araştırmaları sırasında tanık olduğu yaşamları anlatırken bir yanda fırından bayat ekmek isteyen aileleri diğer tarafta ise bebeğine tane ile bez alan annelerden bahsediyor.

Foggo'ya öncelikle 'derin yoksulluğun' tanımı soruyoruz. Soruya açıklık getiren Foggo, "Sadece gelirin yetersizliği değil aynı zamanda ruhsal ve psikolojik olarak bir çökme, sosyal hizmetlere erişememe, düzenli bir gelirin olmaması, sosyal hayatın gerisinde olmak. Aslında bütün bunlar derin yoksulluk demektir. Ama en önemlisi de güvencesizlik ve geleceğe yatırım yapılamaması. Çocuklara miras bırakılan bir yoksulluk, derin yoksulluk demektir" diyor.

Böylesi Yaşanmamıştı

Yoksulluk ile ilgili yapılan açıklamalara geliyor konu. Foggo bu konuda tepkili. Zira yapılan açıklamaların yoksul mahallelerde tartışılmadığını düşünüyor: "Yapılan polemikler yoksulluğu değiştirmiyor. Orada olmadığınız sürece hiçbir şey değişmiyor. 10 yıl öncesi veya 5 yıl öncesi gibi değil. Bu derin yokluğu yaşayan insanlar artık birçok şeyin farkında. Bu derece yokluk, açlık noktasında bile olay çok anlaşılabilir gibi değil. Geçen yıl da derin yoksulluk vardı ama bu şekilde bir açlık yoktu. Bir şekilde eve gıda giriyordu. Mart ayında veresiye yazan bakkal şimdi yazmıyor. Ödeyemiyor çünkü."

Ocak-Şubat Ayları Korkutucu

Derin Yoksulluk Ağı'nın araştırmasında ısınamayan, evlerinde elektriği olmayan aileler de var. Kış aylarının çok zorlu olacağını söyleyen Foggo, önlem alınmazsa yoksulluğun korkunç düzeylere çıkacağını söylüyor.

"Isınma problemi var, gıdaya erişememe problemi var. Bizi ocak-şubatta bekleyen en önemli tehlike; evsizlik. Bir sürü aile ev değiştirmek zorunda kalacak. Ancak ev değiştirecek, başka yere taşınacak bütçe yok. Çok fazla elektrik ve su kesintisi olacağını düşünüyorum. Hatta şu anda onlarca yüzlerce evde elektrik kesilmiş durumda. Bu çağda mum ışığında oturmak ne demek?"

Açlık Daha da Artacak

Foggo, günübirlik işlerde çalışan ailelere gıda yardımında bulduklarını ifade ediyor. Bu dönemde açlığın artacağına dikkat çeken Foggo, "Pandemi sonrasında özellikle kazandığım parayla çocuklara yemek mi alayım, elektriği mi ödeyeyim, kiraya mı vereyim kaygısına girdi insanlar" şeklinde konuşuyor.

Araştırma kapsamında görüşülen ailelerin bir kısmının temiz suya erişemediği, çok sayıda evde suyun dahi akmadığı bilgileri var. Bu konuya değinen Foggo, "Evlerinde su akmayan, pahalı olduğu için içme suyu alamayan aileler var. Ya da sadece çocukları için içme suyu satın alan aileler var" diyor.

Çocuk İşçiliği Alarm Veriyor

Araştırmanın çarpıcı bulgularından bir tanesi de çocuk işçilik. Okullar uzaktan eğitime geçtikten sonra çocukların yüzde 57'si dersleri takip edemediğini belirtiyor. Çocukların yüzde 60'ı için tablet, bilgisayar ya da televizyon olmaması derslere katılımda en büyük engel görülüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“Çocukların okulla hiçbir bağımlılığı kalmadı” diyen Foggo, 103 ailenin yüzde altısını sadece çocukların geçindirdiğini vurguluyor.

Ziyaretleri sırasında tanık olduğu bir olayı anlatan Foggo: “Anne babası ayrı olan iki çocuk vardı. Biri 10 diğeri 12 yaşında. Kısıtlamalardan önce biri berberde çırak olarak çalışıyor diğeri de markette getir götür yapıyordu. Kısıtlama olunca mecbur evde kaldılar. Saat 1-4 arası ziyarete gitmişim, anneye sordum ‘nerede’, diye. ‘Adama yalvarmaya gitti, ne olur sokağa çıkma iznim olduğu saatlerde çalışayım diye’ dedi. Sonra eve geldi. Bir şeyler almış eve gelirken, büyümüş yani çocuk öyle geliyor. Bu çocukların okulları terk etmesini izliyorlar. Yeni yoksullar bu çocuklar. Bugünün çocukları yarının kâğıt toplayıcıları. 1 milyon çocuk önümüzdeki yıl çalışmaya başlayacak umarım olmaz ama öyle görünüyor. Oturup izliyorlar.”

Fırından Alınan Bayat Ekmek

63 yaşında bir teyze ile konuşmasını anlatıyor Foggo: “Eşi 65 yaşında kanser hastası, evde torunları var aynı zamanda onlara bakıyor. Fırından gelmiş. Bayat ekmek istemiş fırından. O çocukların önüne çay varsa çayla yoksa sadece onu koyuyor işte. Ondan sonra başka bir anneyle konuştum ‘Hiçbir şey yok’ dedi. Dedim ki nasıl hiç yok, ‘Çaya, şekere hasret kaldım’ dedi. Orada durdum.”

Maske Kolonya Lüks

Konuşurken birden aklıma ‘ama salgın var’ düşüncesi geliyor. Bu insanlar salgınla nasıl mücadele ediyorlar, önlem alabiliyorlar mı diye soruyorum. Foggo, maske ve kolonyanın lüks olduğunu söylüyor: “Çocuğuna tane ile bez almaya çalışan bir insan eline geçenle maske almayı tercih eder mi? Zaten sokakta çalışıyor. Sokakta çalışmadığı zaman para kazanamıyor. İnanılmaz derece kırmızı o yerler. Benim tanıdığım evlerde koronavirüs geçirmeyen yok. Bir oda iki odalı evler, temiz su bile yok.”

Yoksulluğun bir an önce masaya yatırılması gerektiğini vurgulayan Foggo, hükümete ve yerel yönetimlere acil önlem alınması konusunda çağrıda bulundu.

Derin Yoksulluk Ağrısı'nın Acil Önlem Talepleri

- Büyükşehir ve ilçe belediyelerin sosyal kart, gıda kartı vb. haklarından yararlananlara yatırdığı miktarlar yükseltilmelidir.
- Sosyal hizmet mevzuatına uymayan, bürokrasiye takılan fakat aşırı yoksulluk ya da yeni yoksulluk kategorisinde yaşam koşullarına sahip her bireyin ve ailenin başvurusu yerinde incelenerek düzenli gıda desteği ulaştırılmalıdır.
- Ekonomik sıkıntılar, yetersiz beslenme olan ailelere dağıtılan gıda kolileri, evdeki bireyin ihtiyacına göre hazırlanmalıdır.
- Psikososyal destek ihtiyacı olan çocuklar ve yetişkinler için özel eğitim ve psikolojik destek uygulamaları uzaktan erişilebilir formatlarda uygulanmalıdır.
- Evinde yemek yapamayan yaşlı, engelli veya özel ihtiyacı olan bireyler için aşevlerinden günde üç öğün sıcak yemek servisi yapılmalı veya uygun mahallelerde mahalle mutfakları açılarak sıcak yemek dağıtımı yapılmalıdır.
- Aşırı yoksulluk içinde yaşayan mahallelerde günlük temizlik yapılmalıdır.

İKTİDARIN DERNEK ‘FIRSATÇILIĞI’

TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilen ve birçok derneğin kapanmasına yol açabilecek kanun teklifine tepki büyük. Artık faaliyet yapamaz hale gelineceğini söyleyen dernek yöneticileri, BM kararlarına dayanarak fırsatçılık yapıldığına dikkat çekiyor.

Ülkedeki yaklaşık 120 bin derneği ilgilendiren ‘Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi’ne tepkiler giderek büyüyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu kararına dayandırılan düzenlemenin demokratik kitle örgütlerini ortadan kaldıracığına yönelik tepkiler sürerken teklifin yasallaşması durumunda, Cumhurbaşkanı kararıyla yaptırma uğrayan ya da ‘dolaylı olarak yaptırma uğrayan tarafından yönlendirilen’ hesaplar dondurulabilecek, mal varlığına el konulabilecek. İçişleri Bakanı ise çeşitli soruşturmaların açılması durumunda dernek kapatabilecek, kayyum atayabilecek ya da dernek yöneticilerini görevden alabilecek. Yardım toplamaya sınırlama getirecek. Ayrıca avukatların ‘muhbirlik’ yapması da istenecek.

Vesayet Getirecek

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İnsan Hakları Derneği Eş Genel Başkanı Öztürk Türkdöğün, teklifin ülkedeki bütün demokratik kitle örgütlerini etkilediğine dikkat çekti. Bu yasa yapma biçiminin kabul edilemeyeceğini vurgulayan Türkdöğün, AKP'nin iktidara geldiği günden bugüne "Vesayete karşıyım" söylemlerinin tersine tam bir vesayet getirdiğini aktardı.

Teklifin yasalaşması halinde bütün dernek yöneticilerinin zan altında kalacağını altını çizen Türkdöğün, şunları dile getirdi: "Yılda en az 300 bin insan 'terör suçları' soruşturması geçiriyor. Kanun teklifiyle soruşturma geçirdiğiniz anda artık siz İçişleri Bakanlığı nezdinde bu yetkinin kullanılacağı bir noktaya geliyorsunuz. Derneklerin zapturapt altına alınıp kapatılması yoluna gidilerek çok önemli bir işlevi de yok ediliyor. Yurtdışı kaynaklı vakıflar hiçbir şekilde faaliyet yapamaz hale getirilecek. Bazı şeyleri birbirine karıştırmış durumdadır. Şeffaf bir süreç işletilmesi gerekirdi. Bu şeffaf süreç işletilmediği gibi fırsatçılık yapıldı."

Tümüyle İmha

Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şube Başkanı Gökmen Yeşil de teklifin son derece fırsatçı olduğuna vurgu yaptı. Hiç kimsenin açıkçası hukuk güvenliğinin olmadığı anlamına geldiğini belirten Yeşil, yıllardır devam eden hukuksuz 'terör' suçlamaları dikkate alınarak her kuruluşa, derneğe, vakfa, sendikaya hatta barolar ve meslek örgütlerine bu uygulamanın yapılabileceğine dikkat çekti. Ülkede birçok dernek ve yurttaşın çeşitli konularda baskı altına alındığını aktaran Yeşil, şöyle dedi: "İçişleri Bakanı başta olmak üzere kişilerin kendi kararıyla demokratik kitle örgütlerinin tümüyle imha edilmesi sonucunu doğuracaktır. Esasen kitle imha silahlarına değil kitle örgütlerinin yok edilmesi teklifinden bahsediyoruz. Bu tabii ki büyük bir fırsatçılık. BM kararları bu konuyla ilgili değil. BM kararları terör örgütü olarak tanımlanan örgütlenmeler veya doğrudan bağlantısı olan kişileri ilgilendiriyor. Tümüyle fırsatçı bir düzenleme."

Hak İhlalleri Gizlenemez

TBMM Genel Kurulu'nda konuşan CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ise derneklere kayyum düzeni getiren maddelerin tekliften çekilmesi çağrısında bulundu. Çakırözer, "Sivil toplumun faaliyetlerini kısıtlayarak, hak ihlalleri gizlenerek dünyayla ilişkilerimiz düzelmez, dış politikada, diplomaside başarı sağlanmaz. AB ile yeni sayfa derneklere, sivil topluma kayyum atayarak açılmaz" diye konuştu.

KALKINMA AJANSLARI KİMİ KALKINDIRIYOR?

Usulsüzlüğe doymamışlar

Çok büyük bütçeleri kontrol eden Kalkınma Ajansları'ndaki başıboşluk, denetimsizlik Sayıştay denetimlerinde ortaya çıktı. Yönetim kurulu üyelerinin kendi kurumlarının projeleri için oy kullandığı, bir muhasebecinin kendine fazla ödeme yaptığı, milyonluk projelerin çürümeye terk edildiği belirlendi.

Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların 'yerinde ve etkin' kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek için kaynak aktarmakla sorumlu Kalkınma Ajansları'nın, denetimsiz, mevzuatlara aykırı ve "hatalı" desteklemeler gerçekleştirdiği ortaya çıktı.

Sayıştay'ın Kalkınma Ajansları'na ilişkin 2019 yılı Denetim Raporu'na göre, İstanbul, İpekyolu, Doğu Karadeniz ve İzmir Kalkınma Ajansları'nın tümünde iç denetim yeterince uygulanmıyor. Proje sahibi kuruluşun temsilcisi, ajansın yönetim kurulu toplantısında kendi projesi için oy kullandı, on milyonlarca TL'lik kamu desteği aktarılan projeler, çürümeye terk edildi.

Sayıştay'ın Kalkınma Ajansları'nı denetim raporlarındaki tespitlerden bazıları şöyle:

İstanbul Kalkınma Ajansı

Ajansın sahip olduğu malların bir kısmı hiçkimseye zimmetlenmedi. Mal üzerinde sorumluluk sahibi olan kişi bulunmadığından malların herhangi bir sebeple yok olması ya da zarara uğraması durumunda hangi süreçlerin işletileceği belli değil.

Destek Vermiyor

Ajans, 2019 yılında destekleme faaliyetleri için 236 milyon TL kaynak ayırdı. Ancak, destek yıl boyunca 17 milyon TL ile sınırlı kaldı. Yaklaşık 219 milyon TL'lik destek kullanılmadı. Ajansın elde ettiği gelirler, destekleme faaliyetlerinde yeterince etkin kullanılmadığı için 'hazır değerleri' zaman içerisinde artarak ciddi rakamlara ulaştı. 31 Aralık 2019 itibarıyla bu tutar 475 milyon TL oldu.

Eksik Projeye Destek

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ajans tarafından Uluslararası Organ Nakli Ağı Merkezi Projesi'ne destek ödemesi yapıldı. Ancak gerekli belge ve bilgiler ışığında incelenmesi ve proje sahasının yerinde görülmesi neticesinde, projenin hukuki açıdan ve uygulama açısından önemli eksiklikler barındırdığı tespit edildi. 70 ülkeye hizmet veren projenin 14 kişi ile başlayan çalışan sayısı bire düştü. Bir kişi ile bu projenin yürütülmesinin mümkün olmadığı vurgulandı.

Usulsüzlük Oluşturdu

Kaynak aktarılan proje faaliyetlerinde çok önemli aksamalar olmasına rağmen ajansın izleme görevini yeterince etkin yerine getiremediği, erken uyarı ve usulsüzlük halleri oluşmasına rağmen gerekli adımların atılmadığı tespit edildi. Raporda usulsüzlüğün detayı paylaşılmadı.

İpekyolu Kalkınma Ajansı

Ajansla ilgili ilk sorun, muhasebecide tespit edildi. Parasal işlerin ana yürütücüleri arasında yer alan muhasebe sorumlusu, limitlerin üzerinde maaş aldı. Bir yılda yanlış maaş ödemesi nedeniyle fazladan kazandığı tutar, 10 bin 718 TL olarak hesaplandı. Muhasebe yetkilisi, geçmiş yıllara dönük alacaklarını da artırdı ve 11 bin TL daha ek ödeme aldı.

Kurul Yok

Ajansın bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek, ajansı yönlendirmek üzere oluşturulması gereken Kalkınma Kurulu'nun oluşturulmadığı ve bu nedenle 2016 yılından bu yana faaliyet göstermediği tespit edildi.

Denetim Yok

Ajans faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesi ve kamu kaynaklarının korunması gibi amaçları gerçekleştirmek için gerekli olan iç kontrol sisteminin tam olarak kurulmadığı ve bu nedenle etkin şekilde denetlenemediği belirlendi.

Toplanmıyorlar

Yönetim Kurulu'nun her ay toplanması gerekirken bazı aylar bu zorunluluğa uyulmadığı anlaşıldı. Kurulun 2019 yılında 12 kez toplanması gerekirken sekiz toplantı gerçekleştirildiği görüldü.

Kendi Projelerine Oy

Yönetim Kurulu üyelerinin, mevzuata aykırı olduğu halde temsilcisi oldukları kurumların projeleri ile ilgili oylamalara katılıp görüş bildirdikleri ortaya çıktı.

AKP'li Belediyeye Destek

Kalkınma Ajansları destek mevzuatı kapsamında bulunmadığı halde Adıyaman Belediyesi'nin rutin belediyeçilik faaliyetine 1.1 milyon TL destek ödemesi yapıldı.

İzmir Kalkınma Ajansı

Avans yoluyla nakit ödeme yapılarak karşılanması mümkün olmayan harcamaların yapıldığı tespit edildi. Avans üst limiti hatalı ve fazla belirlendi. 2010'da 10 bin TL olması gereken avans kullanım üst limiti, 10 yıldır 25 bin TL olarak belirleniyor. Ödemesi, "avans" bütçesinden yapılmaması gereken, trafik cezası ödemesi, makam aracı için şemsiye alımı, oto yıkama ve kargo gönderim işlemleri, ajansın 'avans bütçesi'nden karşılandı.

Zimmetlenmeyen Mallar

Ajansın zimmetlenmeyen taşınır malları bulunuyor. Taşınır malların satın alımı ve çıkışı sırasında taşınır işlem fişi de düzenlenmiyor. Malların sayımları yapılmıyor.

Ajans tarafından başarılı bulunarak destekleme kararı verilen bazı projeler atıl kaldı. Bunlardan ilki, Camilerde Engelsiz Teknoloji Uygulamaları Projesi. İzmir'de, turistik ve tarihi değeri olan 13 camide engellilerin rahat kullanımı için tadilat yapıldı. Proje kapsamında temin edilen büfeler proje bittiği günden bu yana çalışmıyor. Bu büfelerin artık faaliyet gösteremeyecek kadar zarar gördüğü de belirlendi. Ortopedik engelli bireylerin tekerlekli sandalye şarj istasyonuna ulaşmaları için var olması gereken rampaların hiç yapılmadığı da tespit edildi.

Çürümeye Terk Edildi

Ege Soğutma Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin "Endüstriyel Havalandırma, İklimlendirme ve Soğutma Amaçlı Akredite Test ve Analiz Laboratuvarı" projesine ise 1 milyon 191 bin TL aktarıldı. Yerinde yapılan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

denetimlerde, proje sürecinin içinde inşaat alanının orman arazisi olduğu anlaşıldı. Kamu kaynağı yarım kalarak adeta çürümeye terk edildi.

Rize’de sahil dolgu alanına yapılacak ‘Çay Çarşısı Güzümlü Projesine’ ait arazinin hukuki dayanağı bulunmadan tahsis edildiği görüldü. 14 milyon TL destek aktarılan projenin dolgu alanında öngörülen yapıların da Kıyı Kanunu hükümlerine aykırılık teşkil ettiği tespit edildi.

İç Denetçi Yok

Bu ajansın da etkin bir iç kontrol sisteminin bulunmadığı bildirildi.

MUHTEŞEM 5’LİYE VERGİ KIYAĞI

Cengiz, Limak, Kalyon, Kolin ve Makyol firmalarına 128 kez vergi ve harç indirimi yapıldı

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Cengiz, Limak, Kalyon, Kolin ve Makyol firmalarına sağlanan Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgelerine (VRHİB) kaç kez indirim yapıldığı ile ilgili Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan’ın yanıtlaması istemi ile 12 Ekim’de bir soru önergesi vermişti. Soru önergesine gelen cevaba göre; son 10 yılda Cengiz İnşaat için 30, Kolin İnşaat için 36, Makyol İnşaat için 24, Kalyon İnşaat için 19 ve Limak İnşaat için de 19 kez VRHİB tanzim edildiği açıklandı.

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Cengiz, Limak, Kalyon, Kolin ve Makyol firmalarına sağlanan Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgelerine (VRHİB) kaç kez indirim yapıldığı ile ilgili Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan’ın yanıtlaması istemi ile 12 Ekim’de bir soru önergesi vermişti. Soru önergesine gelen cevaba göre; son 10 yılda Cengiz İnşaat için 30, Kolin İnşaat için 36, Makyol İnşaat için 24, Kalyon İnşaat için 19 ve Limak İnşaat için de 19 kez VRHİB tanzim edildiği açıklandı.

Bakan Pekcan’ın cevapladığı önergede 128 ihalenin kaçına fiilen yabancı bir firmanın katıldığı bilgisi ise yer almadı. Konuyla ilgili açıklama yapan Başarır, "Ticaret Bakanlığı’nın düzenlediği VRHİB’den yararlanmak için ihaleye muhakkak bir yabancı firmanın teklif vermesi zorunluluğu vardır. Toplam bu 128 İhaleye hangi yabancı firmaların katıldığı tarafımda takip edilerek kamuoyuyla paylaşılacaktır" dedi.

Verilen bazı ihalelerin 21/b maddesi ile düzenlendiğini belirten Başarır, "Emeklimizin, memurumuzun, çiftçimizin, işçimizin geçimini sağlamakta zorluk çektiği ve ülkemizin tam bir işsiz ordusuna dönüştüğü AKP İktidarı döneminde yandaş şirketlere tanınan her türlü imtiyazlar kamu vicdanını yaralamaktadır" sözleri ile açıklamasını bitirdi.

KAMU İHALELERİYLE ZENGİN OLANLAR

7 milyon asgari ücretliye 223 bin 571 lira düşecekti

Dünyada kamudan en çok ihale alan ilk 10 şirket arasında 5 Türk firması da girdi. Bir şirketin dünya ihale şampiyonu olduğu listede, 5 şirkete 18 yılda verilen 203.7 milyar dolarla (yaklaşık 1.6 trilyon lira) 7 milyon asgari ücretliye 223 bin 571 lira düşecekti.

Dünya Bankası, 2002 ila 2020 yılları arasındaki 18 yıllık dönemde kamudan en çok ihale alan şirketlerin listesini açıkladı. Türkiye’de neredeyse tüm otoyol, köprü, tünel, havaalanı ve hastane gibi büyük ihalelerin verildiği 5 müteahhitlik şirketi dünya sıralamasında ilk 10 arasında girdi.

İlk sırada yine bir Türk şirketinin yer aldığı listede, Türkiye 5 şirketle birinci oldu. Kamunun yaptığı büyük ihalelerin tamamına yakını alarak dikkatleri üzerine çeken şirketlere devlet tarafından bir dizi ayrıcalık tanınıyor. Bu şirketlerin yurtdışından sağladıkları dövizli kredilerine Hazine tarafından devlet kefil edilirken, alacaklarına da dövizle garanti verilip yükü halka ödettiliyor. Bu şirketlerin çoğunun vergi borçları uzlaşma ya da af gibi yöntemlerle silindiği gibi, iktidara yakın olmaları sayesinde “silah gibi kullanılan” vergi denetimi baskısına da uğramıyorlar.

7 Milyon Asgari Ücretlinin 8 Yıllık Maaşına Karşılık Geliyor

Kamu ihaleleriyle zengin olan 5 şirketin 18 yılda devletten aldığı ihalelerin toplam büyüklüğü 203.7 milyar doları buluyor. Bugünkü kurla yaklaşık 1 trilyon 556 milyar TL gibi olağanüstü büyüklüğü ifade eden bu devasa para, Türkiye’de ciddi geçim zorluğu yaşayan 7 milyon asgari ücretlinin 8 yıllık maaşına karşılık geliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu büyüklükteki para asgari ücretlilere dağıtılmış olsaydı, 7 milyon asgari ücretlinin her birine 223 bin 571'er lira para düşecekti. Bu parayla her bir asgari ücretli İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirler de dahil olmak üzere birer ev alabilecek, dolayısıyla Türkiye'de evi olmayan asgari ücretli kalmayacaktı.

7 Milyon Asgari Ücretliye 8 Yıl Boyunca Çifte Maaş

Kamu kaynaklarıyla 5 inşaat şirketine verilen yaklaşık 1.6 trilyon liralık ihale bedeli asgari ücretlilerin maaşına eklenmesi halinde ise 7 milyon asgari ücretliye 96 ay yani 8 yıl boyunca çifte maaş ödenebiliyor. Halen 2 bin 324 lirayla ciddi geçim sıkıntısı yaşayan asgari ücretlilerin evine böyle bir durumda 8 yıl boyunca 2 bin 324 lira daha girecek ve dar geliri bu kesim 4 bin 648 lira maaşla daha iyi bir geçim imkanına kavuşabilecekti.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) resmi verilerine göre Türkiye'de halen 4 milyon 16 bin işsiz bulunuyor. İşsizlik Sigortası Fonu şartlarının ağır, aylık ödeme sürelerinin de kısa olması nedeniyle milyonlarca işsiz zor yaşamaya çalışıyor.

5 müteahhide aktarılan bu paralar işsizlere verilmiş olsaydı, her birinin payına düşecek 389 bin 691'er TL ile işsizlerin tümü birer iş bile kurabilirdi ya da her bir işsize bu paralar maaş olarak ödenmiş olsaydı 4 milyon 16 bin işsize 14 yıl boyunca 2 bin 324'er liralık asgari ücret verilebilecekti.

Aldıkları İhalelerle Binlerce Şirketi Geride Bıraktılar

Kamu İhale Kurumu'nun resmi verilerine göre, 2019 yılında kamu kurumlarından toplam 50 milyar 263 milyon liralık yapım işi ihale edildi. Kamunun yılda ortalama 50 milyar TL civarında inşaat ihalesi düzenlediği varsayıldığında, 18 yıllık toplam ihale bedeli bile 905 milyar liraya ancak ulaşıyor. Bu da 5 firmanın aldığı 1 trilyon 565 milyar liralık işin Türkiye genelindeki binlerce firmanın 18 yılda alabildiği toplam ihale tutarından bile 660 milyar lira daha fazla olduğunu gösteriyor.

TÜGVA VE TÜRGEV'E YİNE KIYAK

Öğrenci yurdu olarak kiralanan 2 bina TÜGVA ve TÜRGEV'e devredildi, kiralalarını AKP'li belediye ödedi

Atakum'da öğrenci yurdu olarak kiralanan 2 binanın daha sonra TÜGVA ve TÜRGEV'e devredildiği ve kira bedellerinin ise AKP'li Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin ödediği Sayıştay raporunda tespit edildi.

Sayıştay'ın AKP'li Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne ilişkin denetim raporunda, belediye tarafından Atakum'da öğrenci yurdu olarak kiralanan 2 binanın daha sonra TÜGVA ve TÜRGEV'e devredildiği ve kira bedellerinin ise belediye tarafından ödendiği tespitine yer verildi.

Belediyenin 2 bina için 2019 yılında 903 bin 310 lira ödediği belirtildi.

Belediyelerin, asli görevlerinin yanında, okul öncesi eğitim kurumları açabileceğini, devlete ait okul binaları ve yükseköğrenim öğrenci yurtları yapabilecek veya bunların bakım ve onarımları ile her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyacını karşılayabileceğini belirten Sayıştay, "Ancak vakıf veya dernekler adına faaliyetlerini ve işlemlerini yürüten bir yükseköğrenim öğrenci yurduna, idarenin kiracı olduğu bir taşınmazın kullanımının bırakılması bu madde kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir" ifadelerini kullandı.

Raporda ayrıca, gecekonduların ıslahı için açılan fon hesabında biriken yaklaşık 872 bin lira paranın amacı dışında kullanıldığı, belediyenin kiraya verilen işyerlerinden 1028'inin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı tespitlerine de yer verildi.

KREDİLER MİLYONERLERİN KASASINDA TOPLANDI

Mart ile ekim arasında piyasaya 765 milyar lira kredi pompalandı. Artan krediler piyasada döndü, dolaştı ve günün sonunda yine banka hesaplarına yatırıldı. Böylece aynı dönemde mevduatlar 753 milyar lira arttı. Ancak artan mevduatların yüzde 64'ü milyonerlerin hesaplarında birikti.

Yaklaşık 2,5 yıldır ekonomik bunalımın derinleştiği ülke 2020 yılını pandemi kriziyle birlikte sırtlamaya çalışıyor. Ülkeyi yöneten hükümetin pandemide takip ettiği temel strateji ise piyasaya mümkün olan en yüksek hızda kredi pompalamak oldu. Bu kapsamda hem tüketici kredileri hem de ticari kredilerde faizler düşürüldü, borç talepleri geri çevrilmedi. Piyasaya pompalanan paralar günün sonunda el değiştirerek bankalara yatırıldı. Sonuçta geniş halk kesimleri borçlandırılırken, para tavanda toplandı. BDDK verilerinin perde arkası da bu gerçeği açığa çıkarıyor.

765 Milyar Lira Borç Dağıtıldı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pandeminin servet dağılımında ne tür bir bozulmayı ortaya çıkardığını anlamak adına önce bankacılık sistemi aracılığıyla piyasaya ne kadar kredi pompalandığına bakmak gerekir. BDDK verilerine göre mart ayında 2,89 trilyon liralık kredi hacmi bulunurken, bu tutar ekim ayında 3,66 trilyon liraya yükseldi. Yani piyasaya 7 ayda bankacılık sistemi aracılığıyla net 765 milyar lira borç dağıtılmış. Bu borcun yüzde 21'ine karşılık gelen 159 milyar lirası tüketici kredileri (konut, taşıt, ihtiyaç) olarak kullanılmış.

753 Milyar Lira Mevduat Toplandı

Ancak krediyi kullananlar bu parayla mal ve hizmet satın almış ve böylece bankacılık sisteminden çıkan para önce geniş halk kesimlerine oradan da bir kısım şirket sahibinin eline geçmiş. Bu kişiler de ellerine geçen parayı yine dönüp bankalara yatırmışlar. Bu gelişme de BDDK verilerinde mevduatlarda yaşanan gelişmeler takip ederek gözlemleniyor. Mart ayında yurtiçinde yerleşik kişilerin bankacılık sisteminde 2,60 trilyon lira mevduatı varken, ekim ayında bu tutar 3,36 trilyon liraya yükselmiş. Yani aradan geçen 7 ayda mevduatlarda 753 milyar liralık artış yaşanmış. Başka bir ifadeyle pandemi döneminde halkın sırtına yüklenen borçlar dönüp dolaşıp yine bankacılık sistemine girmiş. Peki bu yalnızca bir el değiştirmeden mi ibaret olmuş, bu politikadan kimler faydalanmış?

Artan Mevduatın Yüzde 64'ü Milyonerlerin Oldu

Bunun için de yine BDDK verilerinde türlerine göre mevduatlara mercek tutmak gerekiyor. Verilere göre içinde 1 milyon TL'den daha fazla para bulunan hesapların büyüklüğü mart ayında 1,44 trilyon TL'yken, ekim ayında 1,92 trilyon TL'ye yükselmiş. Yani milyoner hesaplar 442 milyar TL artmış. Başka bir hesapla toplam mevduatlardaki 753 milyar liralık artışın yüzde 64'ü milyoner hesaplar tarafında ele geçirilmiş durumda. Çünkü konut kredisi, taşıt veya ihtiyaç kredisi dağıtılan geniş halk kesimleri, günün sonunda satın aldıkları mal ve hizmetler aracılığıyla paraları görece daha varlıklı kesimlere transfer edilmiş oldu.

Hesap sayıları	MART	EKİM	ARTIŞ
0-50 bin TL arası	111,4 milyon adet	121,1 milyon adet	9,7 milyon adet
50 bin-250 bin TL arası:	4 milyon adet	4,8 milyon adet	763 bin adet
250 bin-1 milyon TL arası:	925 bin adet	1,2 milyon adet	225 bin adet
1 milyon TL üzeri:	220 bin adet	288 bin adet	68 bin adet

Hesapların büyüklüğü	MART	EKİM	ARTIŞ
0-50 bin TL arası	256,7 milyar TL	288 milyar TL	31,3 milyar TL
50 bin-250 bin TL arası:	460,4 milyar TL	562,1 milyar TL	101,7 milyar TL
250 bin-1 milyon TL arası:	445,7 milyar TL	583,9 milyar TL	138,2 milyar TL
1 milyon TL üzeri:	1,44 trilyon TL	1,92 trilyon TL	482 milyar TL

Yalnızca yurtiçinde yerleşiklerin hesaplarından derlenmiştir.

Sayıları Binde 3 Etmiyor Ama...

BDDK verilerine göre yurtiçinde yerleşik kişilerin banka hesaplarının yalnızca binde 3'ünün içinde 1 milyon TL'den daha fazla var. Bu hesapların sayısı marttan ekime kadar 68 bin adet arttı. Buna karşılık toplam mevduatlardaki 753 milyar liralık artışın 482 milyar lirası bu hesaplarda yaşandı. Ayrıntılı veriler tablodaki gibi.

SOSYAL YARDIM İÇİN YOKSULLUK YETERLİ DEĞİL!

TBMM Çocuk Hakları Komisyonu'nda 'yoksulluğun' sosyal yardımlardan faydalanmak için yeterli olmadığını söyleyen Sosyal Yardımlar Genel Müdürü Tekbıykoğlu, "Özellikle düzenli yardımlarda bazı şartlar da aranıyor. Yoksul olacak ama engelli, kronik hasta, öksüz olacak" dedi.

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan Çocuk Hakları Alt Komisyonu'nda yoksulluk ve çocuk işçiliği konusunda sunumlar gerçekleştirildi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Yardımlar Genel Müdürü Bülent Tekbıykoğlu ile Prof. Dr. Murat Gülcan, yoksulluk konusuna devletin bakışını anlattı.

Devletin geliri olmayan yurttaşlara yaptığı yardımları anlatan Sosyal Yardımlar Genel Müdürü Tekbıykoğlu, yardım için yoksulluğun tek başına yeterli olmadığını kaydetti. Tekbıykoğlu, "Bizde yoksul oldu diye insanlar kesinkes hak sahibi olamıyorlar. Yoksulluğun yanında bazı şartlar da aranıyor, özellikle düzenli yardımlarda. Yoksul olacak ama yoksulluğun yanında engelli, kronik hasta, yanında okula giden bir çocuk, yaşlı, öksüz, muhtaç asker ailesi olacak şeklinde, bizim kurgumuz o şekilde. Yani vatandaşlık geliri diye bir şey şu an bizim kurgumuzda bulunmuyor" dedi.

Tehlike Altındayız

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murat Gülcan ise yoksul çocukların durumuna değindi. Bu çocukların uyuturucuya alışma tehlikesi bulunduğunu söyleyen Prof. Dr. Gülcan, "Bazı bölgelerde çocukların uyuturucuya alıştırılmasıyla başlayan problemlerle karşı karşıyayız. Okullar ve özellikle İçişleri Bakanlığı bu konuda iş birliği yapıyorlar ve bunun güçlendirilmesi gerektiğini hatırlatmak isterim. Bu konuda biraz tehlike altındayız" dedi.

Tarımda İstisna Var

Çocukların mevsimlik tarım işçiliği riski ile de karşı karşıya olduğunu anlatan Gülcan, siyasi partilere çağrıda bulundu. Tarımda çeşitli istisnaların olduğunu söyleyen Prof. Dr. Gülcan, "Tarımdaki istisnaların kanunlardan çıkarılması gerekir. 50 kişinin altında işçiyi tarlasında çalıştıran adam, hiçbir denetime tabi değil. Bu istisnaların kaldırılması gerekir. Bu biraz da Çalışma Bakanlığı'nın konusu. Mevzuatta bazı problemler var. Bunun giderilmesi lazım" diye konuştu.

'KAFANA GÖRE ALIM USULÜ'

Kamu idarelerinin ihale mevzuatına aykırı alımları alışıldık işlemler haline gelirken Bursa Belediyeler Birliği, görülmemiş bir yöntemle başvurdu. Birlik, hiçbir tedarik usulünü kullanmadan eğitim ve seminerler için hizmet alımı yaptı.

AKP iktidarı döneminde Kamu İhale Kanunu'nun 200'ün üzerinde değiştirilmesi, kamu kurumlarının ihale mevzuatındaki düzenlemeleri ayaklar altına alarak alım yapmaları, olağan uygulamalara dönüştü. Ancak Bursa Belediyeler Birliği tüm bunların da dışına çıkarak "herhangi bir tedarik usulü kullanmaya" gerek duymadan hizmet alımı yaptı.

Sayıştay'ın, Bursa Belediyeler Birliği'ne ilişkin 2019 yılı denetim raporunda "Bu kadar da olmaz" dedirtecek bir tespiti yer verildi. Kamu kurumlarının, alfabenin tüm rakamlarını tüketecek kadar uzayan istisnalardan yararlanması, afet, salgın hastalık ya da savaş durumlarında kullanılacak usulleri kullanması, ihale yapmadan doğrudan temin yoluna gitmesi gibi rant ve israf eleştirilerine neden olan alım alışkanlıklarını da aşan bir alım yöntemi, Bursa Belediyeler Birliği'ne yapılan denetimde ortaya çıktı.

Fiyat Araştırması Yok Yok

"Herhangi Bir Tedarik Usulü Kullanılmadan Hizmet Alımı Yapılması" olarak rapora yansıyan denetim bulgusuna göre, birlik eğitim ve seminer veren kişilerden hizmet alımı yaptı. Raporda, kurumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmasına rağmen, kanunda belirtilen tedarik usullerinin hiçbiri kullanılmadan ve piyasa fiyat araştırması olmadan alım yaptığı bildirildi.

Kamu İhale Kanunu'nun "Uygulanacak ihale usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde ihale ile yapılacak tedariklerde kullanılması gereken ihale usullerinin belirtildiği, "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddede ise ihale dışındaki tedarik usulü olan doğrudan teminin kapsamının açıklandığı ifade edildi.

Başka Bir Alım Şekli Yok

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kanunda ihale usulleri ve doğrudan teminden başka herhangi bir alım şeklinin bulunmadığı, gerçekleştirilecek alımların bu usullere göre yapılmasının istendiği belirtilerek, şöyle denildi:

“İdare yapacağı tedarik ne olursa olsun ilgili Kanun’da belirtilen usullere göre alım yapmakla mükellef olup tedarik usulü kullanmadan alım gerçekleştirmemelidir. Bu kapsamda, idare tarafından yapılacak olan alımların durumlarına göre 4734 sayılı Kanun’da belirtilen tedarik usullerine göre yapılmasının mevzuata uygunluk ve rekabeti sağlama açısından zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.”

BAŞKANLIK DENGİ BIRAKMADI

Denge ve Denetleme Ağı’nın Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne ilişkin raporunda yürütmenin yasama üzerinde giderek artan etkisine vurgu yapıldı. Rapora göre Meclis işlevsizleşirken vaat edilenlerin aksine bir ‘hiper-başkanlık’ sistemi ortaya çıktı.

294 demokratik kitle örgütünün oluşturduğu Denge ve Denetleme Ağı’nın Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne ilişkin hazırladığı raporda yürütmenin yasama üzerindeki etkisine dikkat çekildi. Rapora göre Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, yasamayı kanun yapma ve denetim yönünden işlevsizleştirirken, yürütmeyi ise aşırı güçlü kıldı.

Raporda, Siyasi Partiler Kanunu’nda parti içi demokrasiyi güçlendirici reformlar yapılmadıkça, Partili Cumhurbaşkanlığı’nın yürütmenin yasama üzerindeki etkisini derinleştireceği ifade edildi. Raporda, yasama ve yürütme arasında demokratik denge ve denetleme ilişkisinin kurulamadığı, yeni sistemin giderek bir hiper-başkanlık sistemine dönüştüğü tespiti de yapıldı.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi bozuldu

Dünyadaki demokratik başkanlık sistemleri ile Türkiye’deki sistem arasındaki farklara dikkat çekilen raporda, “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, yürütmenin yetki alanınının yasama alanını da kontrol edecek şekilde aşırı ölçüde genişlediği ve sert kuvvetler ayrılığı prensibinin yürütme lehine bozulduğu bir sistem olarak işlemektedir” ifadeleri yer aldı.

Öte yandan yürütme aşırı güçlenirken, TBMM’nin hem yasa yapma hem de denetim yönünden işlevsizleşmesinin sistem tartışmalarını beraberinde getirdiği belirtilen rapora göre, muhalefetin “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” önerilerinin uzun bir süre daha gündemdeki yerini koruyacağı ifade ediliyor.

Raporda yer alan bazı tespitler şöyle:

- ▶ TBMM’nin elindeki denetleme araçları incelendiğinde, yasama erkinin yürütmeyi etkin denetimi oldukça zorlaştırılmıştır.
- ▶ Milletvekillerine verilmiş olan cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlara yazılı soru mekanizması sağlıklı işlememiştir. Bunda temel etken, soruların cevaplanmaması durumunda ilgili bakan ya da yardımcılara herhangi bir yaptırım tanımlanmamış olmasıdır.
- ▶ Meclis soruşturması gibi mekanizmalar, yüksek nitelikli çoğunluk kararına bağlanması nedeniyle işlevsiz kalmıştır.

“BİRİLERİ ZENGİN Mİ EDİLİYOR?”

Sağlık Bakanlığı, Çin’den getirilecek 50 milyon aşının elleçlenmesi (yükleme- taşıma-boşaltma), paket değişikliği ve kare kodlaması için doğrudan temin yoluyla ihale yaptı. CHP Ankara Milletvekili Dr. Murat Emir ihaleyi kimin aldığı açıklanmasını isteyerek, “Birileri zengin mi ediliyor?” diye sorarken, CHP Ordu Milletvekili Dr. Mustafa Adıgüzel “Türkiye’de 50 milyon doz aşırı paketleyecek donanım ve kapasitede bir firma yok” diye konuştu.

Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün (HSGM), Çin’den getirilecek 50 milyon aşı için doğrudan temin yoluyla 'Aşı Elleçleme, Paket Değişikliği ve Kare kodlama Hizmet Alımı' ihalesine çıktı.

İhaleye teklif vermek için son tarih 18 Aralık’tı. İhaleyi kimin aldığı bilinmiyor. İhale şartnamesinde “HSGM’nin pandemi nedeniyle ortaya çıkabilecek durum nedeniyle gerekli görülmesi durumunda yüzde 80’e kadar iş eksiltmesi ve yüzde 20 iş artışı yapılabilecektir” denildi.

Günlük 500 Bin Doz

İhale şartnamesine göre ihaleyi alan firma 50 milyon flakonu (cam tüp) için elleçleme, paket değişikliği ve kare kodlama yapacak. Flakonlar 2 cc’lik olacak, flakonların ilk tesliminden sonra her gün en az 500 bin adet flakon

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

teslim edilmesi gerekecek. Paketlerin üzerinde saklama ısısı bulunacak, "Sağlık Bakanlığı'nın malıdır, Satılamaz" ibaresi yazılacak. Paketlemenin temini yükleniciye ait olacak.

Ürün paketinin her birine mevzuata uygun olarak Kısa Ürün Bilgisi, Hasta Kullanım Talimatı yazılacak. Şu bilgi paketlerde olacak:

"Aşı ve Serim uygulamalarında, Genişletilmiş Bağışıklama Programı Genelgesi dikkate alınmalıdır. Bu konuda karşılaşılabilecek her türlü soru ve problemlerle ilgili olarak, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Aşı ile Önlenebilir Hastalıklar Daire Başkanlığı veya il sağlık müdürlükleri ile temasa geçilmelidir."

Şartnameye göre her 5 adet paket kutulara konulacak, 'shrink' ile bağlanacak. Bu kutuların, "shrink"lerin üzerine, ürünün üretici ve mümessil firma adları ve adresleri, ürünün adı, lot numarası, saklama derecesi, son kullanma tarihi, kutu içerisindeki doz miktarı yazılacak. Paketlerin, kutuların, kolilerin ve paletlerin üzerinde 2D karekod bulunacak.

Her Koliye Donma Göstergesi Konulacak

Her bir koli içerisinde donma göstergesi konulacak. 1000 adet donma göstergesi HSGM tarafından elleçleme öncesi verilecek. Depo veya ekipmanlara verilebilecek her türlü zarar ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndan doğan tüm sorumluluk yükleniciye ait olacak.

Firma Geç Teslim Ederse Ceza Alacak

İhaleyi alan firmaya kesilecek cezalar ise şöyle sıralandı:

"Flakonların yüklenici veya temsilcisine teslim edilmesinden sonra her gün en az 500 bin adet flakon yukarıdaki şartlara uygun halde teslim edilecektir. Gecikilen her gün için hizmet alımının yüzde 1 kadar ceza kesilecektir. Gecikilen her flakon başına hizmet alımının yüzde 0,1 oranında ceza kesilecektir. İstenen ambalajların kontrolü sonrası eksiklik tespit edilmesi durumunda ek tebligata gerek duyulmadan yüklenici temsilcisinin imzaladığı tutanak tarihi dikkate alınarak 2 (iki) günden az 10 (on) günden fazla olmamak üzere ek süre verilebilecektir."

'İhaleyi Kim Aldı?'

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, ihaleyi kimin aldığını açıklanması çağrısında bulunarak, "Bunun neden doğrudan alım ihalesiyle yapıldığını, niye açık ihale yapılmadığını soruyoruz. Çünkü özellikle her birim aşı için ödenecek para son derece önemli. Doğrudan alım yoluyla yapıldığında da birilerinin zengin mi edildiği sorusu gündeme geliyor" dedi.

'İş Eksiltmesi Neden Konuldu?'

CHP'li Emir, yaptığı değerlendirmede, Sağlık Bakanlığı'na şu soruları yöneltti:

"Yine bu ihale beyanına baktığımızda ilginç bir maddeyle karşılaşıyoruz. Buraya yüzde 80 iş eksiltme maddesi konulmuş. Bu ihtiyaç nereden kaynaklanmış? Gerçekten eğer 50 milyon doz aşı gelecekte bu iş eksiltme maddesi neden konulmuş? Yoksa Sağlık Bakanlığı, 50 milyon doz aşının gelmeyebileceğini mi düşünüyor veya kendisi de 50 milyon doz aşının gelebileceğine inanmıyor ki böylesine bir iş eksiltme maddesi de koyulmuş."

Aynı şekilde buradaki birim fiyatın nasıl oluştuğu, kaç TL'den olacağı son derece önemli. Neden doğrudan alım ihalesi yapıldığı önemli? Aynı şekilde Sağlık Bakanı, günde 2 milyon doz aşı uygulanabileceğini söyledi ama bu ihaleye baktığımızda günde 500 bin dozluk bir anlaşma yapıldığını anlıyoruz. Bu da aslında Sağlık Bakanlığının gösterdiği hedefin altında bir rakam. Sağlık Bakanlığında beklediğimiz süreci açık ve şeffaf yürütmesi ve tarihleri somut bir şekilde gösterdiği bir takvimi açıklaması ve ne kadar para ödenecekse kamuoyu ile bunu mutlaka paylaşmasıdır."

'Buz Kaplarına Konulacağı Anlaşıyor'

CHP Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel de yaptığı değerlendirmede, aşının Çin'den blok halinde geleceğini ve paketlemesinin Türkiye'de yapılacağına anlaşıldığını aktararak, şu değerlendirmede bulundu:

"Bunu nasıl paketleneyeceği ihale şartnamesinde var. Nakil ve depolama alanlarından iklimlendirme, yani taşıyıcı vasıtaların kendiliğinden soğutma sistemlerinin olması gibi şart konulmamış. Bu anlamda koli içinde buz kaplarına konulacağı anlaşılıyor. Bunun ne kadar sağlıklı olacağı şüpheli. Bu aşılama işinin bugünlerde olacağı belli. Bugüne kadar halledilmiş olması lazımdı. Türkiye'de 50 milyon doz aşırı paketleyecek donanım ve kapasitede bir firma yok."

HER ŞEYİN ÜSTÜ KAPALI

Gençlik ve Spor Bakanlığı sınavı tartışma yarattı, personel itiraza hazırlanıyor

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın görevde yükselme ve unvan değişikliği yazılı ve sözlü sınavlarını kazanan kişilere ait tüm listeyi ayrıntılı olarak yayımlamaması tartışma yarattı.

Yazılıda yüksek puan aldığı halde mülakatta elenen personel itiraza hazırlanıyor. Bakanlığın 25 Temmuz'da yaptığı görevde yükselme ve unvan değişikliği yazılı sınavında başarılı olanlar için sözlü sınav yapıldı.

Sınav sonuçları 21 Aralık'ta açıklandı. Türkiye KamuSen'e bağlı Türk Büro-Sen, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na gönderdiği yazıda, sınav sonuçları açıklanmış olsa da mülakat sonucuna göre kazananların listesinin yayımlanmadığına dikkat çekti.

Sendika, "Mülakat puanlarının hakkaniyete aykırı olarak verildiği yönünde kanaat oluşturmuştur" dedi. Sendika, sınavın objektifliği konusunda personelin şüpheye düşmemesi için yazılı ve sözlü sınav sonuçlarının ayrıntılı yer aldığı listenin yayımlanmasının şeffaflık açısından büyük önem taşıdığını vurguladı.

Türk Büro-Sen'den alınan bilgiye göre mülakata toplam 1341 kişi girdi. Sınavın ardından sendikaya üyelerinden çok sayıda başvuru geldi.

Örneğin yazılıda 90-95 alan bazı personele, sözlüde 60 verildiği, yazılıda 60 alan bazı personelin de sözlüde 95 aldığı iddiaları dile getirildi. Bu nedenle de yazılıda yüksek puan aldığı halde sözlüde daha düşük alan bazı personelin elendiği iddialar arasında yer aldı.

İKİ HESAP ARASINDA 369 BİN TL FARK

Geçtiğimiz yıl belediyenin borcu nedeniyle başkanın makam aracına gelen hacizle gündem olan Uşak Belediyesi'ndeki usulsüzlükler Sayıştay'ın raporuyla ortaya çıktı.

Sayıştay'ın 2019 Yılı Denetim Raporu'na göre, AKP'li Uşak Belediyesi'ne ait arazi ve arsaların, yeraltı ve yerüstü düzenlerinin, binalar ve sermaye hesaplarının gerçek değerleri ile mali tablo ve raporlarda yer almadığı görüldü.

Yapılan incelemeler sonucunda giderler hesabıyla, bütçe giderlerinin birbirine eşit olmadığı anlaşıldı. Uşak Belediyesi'ne ait 2019 geçici mizanların incelenmesi sonucunda yukarıda sayılan hesaplar arasında yer alan ve birbirine eşit olması gerekirken, giderler hesabında 45 milyon 622 bin TL, bütçe giderleri hesabında 45 milyon 992 bin TL olduğu ve bu iki hesap arasında 369 bin 540 TL'lik fark oluşması dikkat çekti.

Belediyeye ait olan ve kiraya verilen taşınmazların kurumun mali tablolarında yer almadığı da öğrenildi. Belediye tarafından 2019 yılında kiraya verilen ve kira süresi devam eden gayrimenkulleri olmasına rağmen bunların toplam kayıtlı değeri üzerinden hesaplarda muhasebeleştirilmediği kaydedildi.

KAPA AÇ KAPA AÇ KAPA AÇ KAPA AÇ ...

Kapattıkları hastaneyi 737 bin TL'ye tekrar açacaklar

Ankara İl Sağlık Müdürlüğü, Bilkent Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla kapatılan 139 yıllık Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin C blokunu, Covid-19 salgını nedeniyle tekrar açmak için 737 bin TL harcadı.

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla tüm tepkilere rağmen apar topar kapatılan, malzemeleri de kiloyla satılan 139 yıllık Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Covid-19 salgını nedeniyle binlerce lira harcanarak yeniden açılacak.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Ankara İl Sağlık Müdürlüğü, "Numune C Bloğun Hastane Yataklı Servislerine Dönüştürülmesine Yönelik Tadilat ve Onarım İşi" adı altında 16 Eylül tarihinde bir ihale düzenledi. Kamu İhale Kanunu'nun tartışmalı 21\B maddesi kapsamında pazarlık usulüyle düzenlenen ihale, tam "737 bin TL'ye" Ekip Teknik İnşaat Anonim Şirketi'ne verildi.

Hastanelerdeki Malzemeler Yağmalandı

Hastanemi Açın Platformu'ndan (HAP) Bayazıt İlhan, yaptığı değerlendirmede, kapatılan hastanelerin yeniden açılması için uzun süredir mücadele ettiklerini söyleyerek şunları anlattı: "Sadece Numune Hastanesi değil, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi için çok sayıda hastane kapatıldı. Biz bu hastanelerin kapatılmaması için de mücadele ettik. Ne yazık ki Ankaralıların sesini dinlemediler ve bu hastaneleri kapattılar. Bu hastaneler üst düzey sağlık hizmeti veren ve yurttaşların kolay ulaşabildiği hastanelerdi. Buradaki malzemeler adeta yağmalandı. Halkın paraları gerçekten doğru bir biçimde kullanılmıyor. Şimdi de sadece Numune Eğitim ve

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Araştırma Hastanesi'nin sadece bir blokunu tekrar açmak için binlerce lira harcıyorlar. Burada Covid-19 hastalarının tedavi edilmesi planlanıyor. Biz bu hastanelerin eski kimlikleriyle ve tam olarak açılmasını istiyoruz. Numune Hastanesi'nin ve diğer hastanelerin tüm bloklarıyla tam olarak açılmasını istiyoruz.”

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporuna da kapatılan hastanelerdeki cihaz ve demirbaşların hurdaya ayrıldığı belirtilmişti. Üretim yılı 2016 ve 2017 olan bilgisayar ve televizyon gibi elektronik malzemelerin kiloyla satıldığı da ifade edilen denetim raporunda, “Bilkent Şehir Hastanesi'nin açılması nedeniyle kapatılan hastanelerde, ekonomik ömrünü tamamlamamış iki-üç yıllık dayanıklı taşınabilir malzemelerin ‘Kullanım sonucu yıpranmış ve hurdalaşmış olduğu’ gerekçesiyle hurdaya ayrıldığı görülmüştür” dendi.

Hastalar Apar Topar Taşınmıştı

2019 yılının Mayıs ayında, Ankara'nın kent merkezinde yer alan ve ulaşım kolaylığı nedeniyle sıkça tercih edilen Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bilkent Şehir Hastanesi'ne taşınma sürecinin tamamlanmasının ardından, Sıhhiye'de bulunan tarihi binasındaki hizmetine son verdi. 1881 yılında Gureba Hastanesi ismiyle hizmete başlayan Numune Hastanesi'nin hastaları, kilometrelerce uzaktaki Bilkent Şehir Hastanesi'ne taşındı. CHP Ankara Milletvekili Murat Emir ise konuyu Meclis gündemine taşıyarak, tedavi gören hastalara “Kendi isteğimle hastaneden ayrılıyorum” yazılı kâğıtlar imzalatılarak apar topar hastaneden çıkarıldığı iddia etmişti.

TALANDA SIRA KIYILARA GELDİ!

Çanakkale-Balıkesir'de ormanları talan eden şirketlerin liman ihtiyacı için kıyıları da tahrip etmesinin önünü açan Bütünleşik Kıyı Alanları Planı Meclis gündemine taşındı. CHP'li Ceylan, “Yeni bir rant kuşağı oluşturuldu” dedi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanlar Planı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle 18 Eylül'de onaylandı. Planda, mega yat limanlarından, dış ticarete yönelik RO-RO taşımacılığına, yolcu iskeleleri, tersaneler ve çekek yerlerinden, endüstriyel yük limanlarına, turizm tesislerinden, yat limanları ile balıkçı barınaklarına kadar birçok yatırım öngörülüyor.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un yanıtlaması istemiyle soru önergesi veren CHP Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, merkezi idarenin plan onaylarındaki istisna yetkisinin genel yetkiye dönüştüğüne dikkat çekti.

“Ülkemizin son 18 yılına hâkim olan yönetim perspektifi, ülkenin yaşadığı ekonomik krizleri, kent topraklarını ve doğal kaynakları pazarlayarak aşmaya çalışan bir model ortaya koymaktadır” diyen CHP'li Ceylan, yerel idarelerin güçlendirilmesine yerine hiçbir koşul ve kısıt olmaksızın istisna yetkiler ile planların merkezileştiğini belirtti.

Güney Marmara olarak adlandırılan, Balıkesir-Çanakkale kıyı şeridi, Gelibolu Tarihi Yarımadası ve Bozcaada ile Gökçeada'yı içine alan bölgede yeni bir rant kuşağı oluşturulduğuna dikkat çeken CHP'li Ceylan, “Balıkesir-Çanakkale Kıyı Planlama Bölgesi doğal ve kültürel çevre olarak iyi korunan bölgelerden biri olma özelliğindedir. Kıyı Planlama Bölgesi Kazdağları Milli Parkı, Ayvalık Adaları Tabiat Parkı, Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, Troya Tarihi Milli Parkı, gibi değerlere ve zengin biyoçeşitlilik özelliklerine sahip özel alanlara ev sahipliği yapmaktadır” dedi.

CHP'li Ceylan, Bakan Kurum'un yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesinde şu ifadeler yer aldı:

◆ Bu plan hazırlanırken karar alma süreci nasıl gerçekleştirilmiştir? İlgili belediyelerin, meslek örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmış mıdır? Plan hazırlama süreci katılımcı ve şeffaf bir şekilde yürütülmüş müdür?

◆ İki ilin kıyılarının toplam uzunluğu bin 356 kilometredir. Güney Marmara'nın tamamını etkileyecek söz konusu bütünleşik kıyı alanı planı ve ön görülen yatırımlar için bir çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) yapılmış mıdır?

◆ Söz konusu plan kapsamında kıyı yapılarının yapılması olası alanlarda sulak alanlar, doğal sit alanları, Milli Parklar, Öze1 Çevre Koruma Alanları bulunmaktadır. Balıkesir- Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı hazırlanırken doğal koruma alanlarına ilişkin kriterler ve doğa koruma kurulu kararları göz önüne alınmış mıdır?

◆ Bölgede yapılabilecek her türlü kıyı yapısından denizel ve karasal canlıların etkileneceği açık. Söz konusu plan uygulamalarının biyoçeşitliliğe etkisi nedir ve plan dolayısıyla kaç canlı türü bundan olumsuz etkilenecektir?

SIR FONU

Sorulara Fon Perde...

Şeffaf olmayan Varlık Fonu'ndaki şirketlere yönelik sorular yantısız

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kamu bankaları, BOTAŞ, THY gibi devasa kuruluşları bünyesinde bulunduran Türkiye Varlık Fonu'nun denetlenemediği eleştirilerini yönelten muhalefetin, şirketlere ilişkin sorularına da yanıt verilmiyor. Son olarak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, THY sorularını "Görev ve yetki alanımda değil" diyerek yanıtızsız bıraktı.

Milletvekillerinin TBMM'ye verdiği soru önergelerinden Türk Hava Yolları (THY) ile ilgili olanlara Türkiye Varlık Fonu zırhı uygulanmaya başlandı.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, THY konusunda yöneltilen sorularda görev ve yetkinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nda olduğunu belirtmesine karşın bakanlık sadece THY uçaklarında dağıtılan gazeteler, THY'nin Ankara - İzmir seferinin ne zaman başlayacağı ve THY'nin kabin memuru olarak kaç yabancı uyruklu kişiyi çalıştırdığı konularındaki soru önergelerini yanıtladı.

Bakanlık, THY'de çalışanların durumları, THY'nin yaptığı akaryakıt anlaşması, THY yönetiminde yer alan kişilerle ilgili iddialar, THY'nin sefer iptalleri gibi konularda verilen önergeleri ise kurumun Türkiye Varlık Fonu'na devredildiği gerekçesiyle yanıtızsız bırakmaya başladı.

Yasaya göre Türkiye Varlık Fonu'nun denetim raporlarının belli zaman aralığında TBMM'ye sunulması gerekiyor. Ancak fonun 2018 yılı denetim raporları yasal süresinin üzerinden 9 ay geçtikten sonra sunulurken, ekim ayında sunulması gereken 2019 yılı denetim raporu ise hâlâ Meclis'e gelmedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, Türkiye Varlık Fonu'nun denetiminin sağlıklı bir şekilde yapılmadığına işaret ederek "Fonun kendi denetimi şüpheliyken, şimdi de bünyesindeki kurumlarla ilgili sorular yanıtızsız kalmaya başladı" dedi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın THY'yle ilgili bazı soru önergelerine yanıt verirken, bazı önergelere yanıt vermediğine dikkat çeken Akın, "Bakanlık işine gelen sorulara yanıt veriyor. Ciddi iddialarla ilgili sorular ise yanıtızsız kalıyor. Bu durum parlamentonun denetim görevini engellemekten başka bir şey değildir" değerlendirmesinde bulundu.

SINAVSIZ MEMUR YAPMIŞLAR

MHP'li Aliğa Belediyesi'nde Özel Kalem Müdürlüğüne yapılan atamalarının incelenmesi sonucunda, son 5 yılda 4 özel kalem müdürünün sınav yapılmadan memur kadrosuna alındığı ortaya çıktı. Atanan kişilerden biri 8 gün, diğeri ise bir süre sonra memur olarak başka bir kadroya geçirildi.

Sayıştay'ın raporunda belediyenin atamalarla ilgili olarak savunmasında meclisin çoğunluğunu oluşturan muhalefet partileri tarafından reddedilmesi ve bu nedenle acil ihtiyaç duyulan atamaların Özel Kalem Müdürlüğü vasıtasıyla yapıldığı belirtildi.

Sayıştay'dan gelen yanıtta, "Sonuç itibarıyla, Özel Kalem Müdürlüğü'ne yapılan atamalarda; öncelikle belediyede çalışan memurlardan ya da diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlardan olması gerekliliğine uyulmadığı, bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması esasına riayet edilmeyerek bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılabilir hale geldiği, bu suretle kanun önünde eşitlik, kamu görevine girmede eşitlik ve liyakat ilkesine aykırı bir durumun oluşturulduğu tespit edilmiştir" denildi. Raporda, Aliğa Belediyesi ile bir firma arasında cam ambalaj atıklarının toplanması için 10 Mart 2019 tarihinde 5 yıllık, kâğıt, plastik ve metal atıkların toplanması için de başka bir firma ile 12 Ocak 2017 tarihinde 3 yıllık sözleşme imzalandığı, ancak bu sözleşmelerde belediyeye gelir sağlayacak bir hüküm yer almadığı da tespit edildi.

'KİŞİYE ÖZEL İLAN'

Sağlık Bilimleri'nde 407 'kişiyeye özel ilan'

'Kişiyeye özel kadro' tartışmaları ile gündeme gelen Sağlık Bilimleri Üniversitesi, benzer bir ilan daha verdi. Üniversitenin, çoğunluğu profesör olmak üzere 407 öğretim üyesi alımı için açtığı kadro ilanına 'bir kişiyeye işaret ettiği' iddia edilen özel başvuru şartları kondu.

Her geçen yıl nitelikleriyle daha da tartışılabilir hale gelen üniversitelerde, 'bir kişiyeye işaret ettiği' iddia edilen akademik kadro ilanlarına yenisi eklendi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, sekiz ay önce yayımladığı 240 kişilik 'adrese teslim' kadro ilanının ardından aynı uygulamanın bir benzerine daha imza attı. Öğretim Elemanı Alım İlanı açan üniversite, çoğunluğu profesör olmak üzere 407 öğretim üyesine kadro verileceğini duyurdu. 15

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Aralık'ta yayımlanan ilana başvuru için sıralanan genel şartların yanına ayrıca her bir kadro için özel şartlar da sıralandı.

CHP Milletvekili Murat Emir, 407 öğretim elemanı alımı için yayımlanan ilanın birçoğunun adrese teslim olduğunu iddia etti. İlane başvuru için "Farklı anatomik bölgelerden ateş ölçüm teknikleri konusunda çalışmaları olmak" gibi birçok özel kriter olduğunu belirten CHP Milletvekili Murat Emir, "Sağlık Bakanlığı, liyakatsiz uygulamalarına devam ediyor" dedi.

Keyfiyet Ön Planda

İlanın özel şartlarına bakıldığında, 'kişiye özel tariflerin yapıldığı' savunan Emir, konuyu TBMM'ye taşıdı. Benzer uygulamanın sekiz ay önce de yapıldığını anımsatan Emir, "Kadro atamalarında keyfiyet, eş-dost ve ahbap ilişkisi ön plana çıkıyor" ifadesini kullandı.

Arkasından Dolandılar

Akademik kadroların belirlenmesinde liyakata bakılmadığını ve basit bir araştırma ile bile tarif edilen özelliklere göre kimlerin atanacağını anlaşılabileceğine dikkat çeken Emir, şöyle konuştu:

"İlanda çok net bir şekilde unvan verilecek kişilerin özellikleri tarif ediliyor. Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile işbirliği yapan devlet hastanelerinde bu şekilde seçilmiş kişilere profesörlük unvanı verilmeye devam ediyor. Sağlık Bakanlığı, liyakatı hiçe sayarak yüzlerce kişiye profesörlük veriyor ve bu kişiler çoğunlukla da yandaşlardan, biat edenlerden seçiliyor. Yönetmeliğin arkasından dolanarak hazırlanan bu ilandan vazgeçilerek liyakata dayalı bir atama anlayışının hâkim olmasını bekliyoruz."

'BAKANLIK SEKRETERYALARI' DA DÖKÜLÜYOR: 100 METRELİK İŞ 6 KM OLDU

Muhalefet belediyeleri üzerinde vesayet organı gibi çalışacak şekilde örgütlenen yatırım başkanlıklarındaki işler de merkezle aynı. Yerelde 'Bakanlık sekreteryası' olarak çalışacağı ifade edilen başkanlıkların ihaleleri, müteahhitlere çekilen kıyaklar ve kayıtdışında kalan milyarlarca liralık kamu kaynağı Sayıştay'ın denetim raporlarına yansdı.

Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım tarafından "Belediyelerde ya iş bilmezlikten ya da ideolojik sebeplerden dolayı hizmetler istendiği gibi yapılmadı" sözleriyle kuruluş amaçları açıklanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında (YİKOB) işler merkezi yönetimle aynı anlayışla yürüyor.

Geçtiğimiz aylarda rüşvet operasyonu ile gündeme gelen Ankara Valiliği, YİKOB'un da aralarında bulunduğu kurumlarda suiistimal, yolsuzluk, başıbozukluk tespitleri Sayıştay'ın denetim raporlarına yansdı. Belediyelerin hem yetkileri hem de kaynakları üzerinde vesayet organı olacak şekilde oluşturulan başkanlıklarda yapılan denetimlerin sonuçları özetle şöyle:

Ankara

► "Makam Oluru"yla Milyonluk İhaleler: Vali Yardımcısı Turan Yılmaz'ın başkanlık ettiği kuruluştaki açık ihale usulü ile gerçekleştirilmesi gereken 12 ihale, "Makam Oluru" ile "istisna" yöntemleri arasındaki pazarlık usulüyle gerçekleştirildi. Sayıştay, alınacak malların ve hizmetin çok önceden bilinmesine rağmen açık ihale yapılmadığını bildirdi.

Antalya

► 2.5 Milyon TL'lik Doğrudan Alım: Mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için bütçeyle ayrılan ödeneğin yüzde 10'unun çok üzerinde bir oranda doğrudan temin kapsamında alım yapıldı, Kamu İhale Kurumundan izin de alınmadı

► Elektrik Şirketlerine Kıyak: Dağıtım şirketince yapılması gereken trafolar ve diğer ilk yatırım giderleri Başkanlık bütçesinden ödendi ve dağıtım firmasından talep edilmedi.

► Boş Yevmiye Numaraları: Yevmiye defterinde 55 kayıt boş bırakıldı. Bu, geriye dönük olarak işlem yapılabileceğini ifade ediyor.

► Pazarlıkla Konak: Biri Elmalı Hasan Sıtkı Bey Konağı olmak üzere iki konak kapalı teklif usulü kullanılması gerekirken pazarlıkla kiraya verildi.

Balikesir

► Yasaklı Denetimi Olmadan Alım: Doğrudan temin yoluyla alım yapılan kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı kontrolünün yapıldığına dair bilgi bulunmamaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

► **Projesiz İhale:** Proje hazırlanmadan birim fiyat teklif usulü ile ihale edilen bazı bakım ve onarım işleri bulunmaktadır. İhtiyaçların ihale öncesinde araştırılarak gerçekçi bir ihtiyaç listesinin hazırlanmadığı ve bu durumdan kaynaklı olarak ihalede belirlenen miktarlar ile yapılan işler listesinde yer alan fiili uygulama rakamları arasında belirgin sapmalarla karşılaşıldığı görülmüştür. Örneğin Gönen ve İvrindi İlçeleri Muhtelif Mahallerine Parke Taşı Yapım İşleri için çıkılan ihalede 100 metre olarak belirlenen bordür taşı döşenmesi iş kaleminin iş bitiminde 6062 metre yapıldığı tespit edilmiştir.

► **Ruhsatsız Kreş Ve Yurtlar:** Geçici kabulü yapıldığı halde yapı ruhsatı bulunmayan anaokulu, ilkokul, lise, yurt binası, spor salonu gibi kamuya ait 16 binanın yapı ruhsatı bulunmamaktadır.

Bursa

► **Savaş Usulüyle İhale:** 1 milyon 370 bin liralık bakım ve onarım ihalesi "savunma ve güvenlikle ilgili acil durumlar" için tanınan istisnadan yararlanılarak pazarlıkla verildi.

► **Hesapsız Kamera İhalesi:** Kent Güvenlik Yönetim Sistemi projesi Cihaz Tamir, Bakım ve Onarım Hizmet Alımı yaklaşık maliyet hesap esaslarına uyulmadan tek kümülatif bir toplam üzerinden ihaleye çıkıldı ve bir şirkete verildi.

► **Yetersiz Gerekçeli İş Artışı:** Karacabey Sağlıklı Yaşam Merkezi Yapım İşleri ile Nilüfer Fethiye Sağlıklı Yaşam Merkezi İşleri'ne ait iş artış gerekçeleri incelendiğinde işlerin çoğunun öngörülemez durumlar olmadığı ve artış gerekçelerinin yüzeysel olduğu tespit edildi.

Denizli

► **Müteahhite Fahiş Kâr:** Kilit parke taşı alımı ihalelerinde, yaklaşık maliyetin yönetmeliğe uygun hesaplanmadığı, fiyat araştırması yapılmadığı ve maliyetin yüzde 25 müteahhit karlı fiyatlarla hesaplandığı tespit edildi.

► **Düşük Teklif İhale Dışı:** Beş noktaya plaka takip sistemi kurulması ihalesinde, yaklaşık maliyetin piyasa rayiçlerine uygun olarak hesaplanmaması sonucunda ihalede ekonomik olan teklif değerlendirme dışı bırakıldı.

HATAY:

► **829 Milyon TL Vadesiz Hesapta:** 829 milyon 572 bin TL vadesiz hesaplarda tutulduğundan faiz elde edilmedi.

► **11 Yıldır Ödeme Yapmadı:** İldeki jeotermal kaynakları ve doğal mineralli suları kullanan işletmeler idare payını ödemedi. 2008 yılında açılan bir otel, işletmenin bir bölümünü kiraya verdi. Kiracı idare payını ödemesine karşın işletme hiç ödeme yapmadı. Buna karşın teminat tutarına el konulmadı, faaliyetleri durdurulmadı ve alacak davası da açılmadı.

İstanbul

► **Aşırı Artan İşler:** Restorasyon işlerinde dengesiz teklifler nedeniyle "kamu aleyhine uygulamalar" ortaya çıktı. Metrajı düşük imalat kalemlerine çok yüksek teklifler verildiği, işin bitiminde yüksek fiyat verilen imalat kalemlerinin başlangıç metrajlarına göre aşırı artış gösterdiği görüldü.

İzmir

► **154 Milyonluk Hata:** YİKOB'a tahsis yapılan taşınmazlar kayıt altına alınmadı. Bu nedenle mali tablolarda, 39 milyon 582 bin TL eksik yer aldı. YİKOB'un kamu kurumlarının kullanımına tahsis ettiği taşınmazlar da kaydedilmedi. Bu nedenle bilançoda 115 milyon TL'li hatalı kayıt yer aldı.

Konya

► **Valilik Harcıyor, Sorumluluk YİKOB'da:** Kurumun Konya Valiliği adına yaptığı 318 adet, 2 milyon TL'lik temsil ve ağırlama, tören, protokol giderlerine ilişkin kabul işlemlerinin tamamını Konya Valiliği personeli gerçekleştirdi. Konya YİKOB ise ödeme evrakının hazırlanması işlemlerini yürüttü. YİKOB, mal ve hizmeti satın alma sürecinde yer almadı ancak işin mali sorumluluğunu üstlendi.

Kocaeli

► **Kusurlu İşleri Kabul:** Eksik ve kusurlu imalatların bulunduğu işlerde mevzuata aykırı olarak kabul komisyonu oluşturuldu. Eksikliklerin tamamlanması için yükleniciye süre verildi. Bir otele kiraya verilen jeotermal kaynak suyunun kullanım bedeli ve idare payı zamanında ödenmemesine rağmen gecikme faizi alınmadı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mersin

► **Araştırmadan Alım Yaptılar:** Doğrudan temin usulüyle mal ve hizmet alımı yapılan kişilerle ilgili olarak yasaklı olup olmadığına ilişkin kontrol yapılmadı. Anahtar teslim bazı yapım işlerinin sözleşmelerinin uygulanması aşamasında, projelerin kendi arasında veya projeler ile mahal listeleri arasında çelişkiler olduğu görüldü. Ayrıca anahtar teslim yapım işi ihalelerinde, 'istisnai nitelikte olması gereken' iş artışları ve buna bağlı olarak gerçekleştirilen süre uzatımları 'olağan hale' geldi.

Manisa

► **Görevini Yapmıyor:** Yapılan denetimlerde, bazı yapım işlerinde hatalı ya da kusurlu işçilikler ile projesinde belirtilenden farklı malzemelerin kullanılmış olduğu görüldü.

Muğla

► **Kusurlu İhaleler:** Parasal sınırlara tabi mal ve hizmet alımlarıyla yapım işlerinde, Kamu İhale Kurulu'nun görüşü alınmadan üst sınır aşıldı. Bazı yapım işi ihalelerinde ihale komisyon kararlarının zarf açma ve belge kontrol tutanaklarıyla uyumlu olmadığı tespit edildi.

Ordu

► **Araç Müteahhitten:** Yapım ihalelerinin bir kısmında kontrollük hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla ihale dokümanlarında 'binek araç' temin edileceği yönünde düzenlemeler yapıldı.

Urfa:

► **Yarım Milyarlık Hata:** Döviz hesabının kullanılmaması ve kambiyo işlemlerinin yapılmaması tablolarında 5 milyon 283 bin TL'lik hataya yol açtı. Muhasebe kayıtlarında geçmişe yönelik işlemlerin yer almadığı da tespit edildi. İşlemlerin yönetmelik hükümlerine uygun yapılmaması sonucu mali tablolarında 424 milyon TL'lik hata ortaya çıktı.

Trabzon

► **Yüz Milyonlarca TL'lik Kayıtsız Kaynak:** 26 bin TL lojman kira gelirleri, 20 milyon TL hazine yardımı, 17 milyon TL muhtar ödenekleri için genel bütçeden alınan bağış ve yardımlar, 174 bin TL madenlerden devlet hakkı, 357 bin TL para cezaları ve 151 milyon TL YİKOB'lar tarafından yürütülecek hizmetler karşılığı elde edilen gelirlerin tahakkuk kaydı yapılmadı.

SARAY, FİLMİ GERİ SARDI

Yıl sonunda faizler zirvede, 2019'a benzer bir yıl kapıda

Saray'ın para politikası 180 derece döndü. Virajı alamayan iktidar medyasındaki ekonomistler suskun. Geniş kesimlerin sorunlarını piyasa ekonomisinin kurallarına uymakta arayan isimler ise mutlu. Ancak yüksek faiz ortamında önümüzdeki günler ekonomik büyümenin durması, işsizliğin artarken ücretlerin düşmesi, borçların döndürülememesine gebe.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) politika faizi olan 1 hafta vadeli repo faizini yüzde 15'ten 200 baz puanlık artışla yüzde 17'ye yükseltti. Eski başkan Murat Uysal'ın görevden alınması ve yerine Naci Ağbal'ın atanmasının ardından yapılan 2 Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında toplam 675 baz puanlık faiz artırımına gitti. Karar sermayedarların para piyasasındaki yatırım kararlarının Türk Lirası'ndan yana kullanmasına neden olduğu için döviz kurları düştü. Kararın ardından dolar kuru, 7,60 TL seviyesinin altına geriledi.

Piyasa ekonomisi kurallarını savunan liberal iktisatçılar daha önce TCMB'yi eleştirirken dün faiz artırımını kararını olumlu karşılayan yorumlar yaptılar. Bu açıdan herhangi bir çelişki onlar için oluşmuyor ancak iktidar basınında ekonomi yazıları yazan isimler son 2 toplantıdan beri ne diyeceğini şaşırılmış durumda. Uzun süredir Saray'ın faiz kararlarını kabul eden bu ekonomistler Saray'ın tavrının değişmesi üzerine ne diyeceğini şaşırılmış halde.

Bir yanda geniş kesimlerin sorunlarının çözümünü piyasa kurallarına uyulmasında arayanlar varken, diğer yanda piyasa kurallarını kısa vadeli politik hedefler için hiçe sayanlar duruyor. Saray'ın 180 derece değişen faiz kararlarının sonuçları ise geniş kesimlere anlatılmıyor. Halbuki benzeri 2018 yılı sonunda yapılan faiz artışı sonrası 2019'da yaşanmıştı. Bu çerçeveden önümüzdeki günlerde yaşanacak olanlara mercek tuttuk.

Sonuçları Ne Olacak?

1- Ekonomik büyüme yavaşlayacak

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Düşük faiz ortamında ekonomik aktörlerin kredi talebi artıyor, böylece bankacılık kesiminin piyasaya pompaladığı parayla tüketim canlı tutulabiliyordu. Bu haliyle geçen yaz konut ve taşıt satışlarında rekor kırılmasının nedeni faizlerin son derece düşük olmasıydı. 3'üncü çeyrekteki yıllık yüzde 6,5'lik büyümenin altında yatan da buydu. Ancak faizlerin artması büyüme oranını yavaşlatacak. Tıpkı 2018'in sonunda yaşanan kur şokunun ardından sert faiz artışında olduğu gibi ekonomi küçülmeye başlayacak.

2- İşsizlikte yeni rekorlar kırılacak

Pandemi nedeniyle işsizlik zaten ülkenin en büyük sorunu. Faizlerin artmasıyla birlikte tüketime dayalı ekonomi yavaşlayacak. Özellikle konut sektöründe sert küçülmeler görülecek. Söz konusu küçülme ise geniş kesimlere işsizlik olarak geri dönecek. 2019'da politika faizinin yüzde 24 olduğu Şubat ayında TÜİK'in dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 15,1'e yükselerek rekor kırmıştı. Pandemi koşulları yüzünden TÜİK'in dar tanımlı işsizliği gerçeği gölgelese de önümüzdeki günlerde işsizlikte yeniden rekor kırılacak.

3- Borcun döndürülmesi daha da zor olacak

İlk dalgayı borç paketiyle atlatmak isteyen hükümet, ekonomik aktörlerin tümünü boğazına kadar borçlandırdı. Ancak bankalarda yeni kredi açacak kaynak kalmadı. Yeniden kredi genişlemesi durumunda banka bilançoları bozulabilir. Bu nedenle bu dönem yeni kredilerin verileceği değil, eski kredilerin tahsilatının yapılacağı dönem olacak. Bu zor koşullar altında eskiden düşük faizle aldığı krediyi ödeyemeyenler yüksek faizle yeni kredi çekmek zorundalar. Bu kredinin de banka tarafından onaylanmaması durumunda kişinin takibe düşmesi devamında iflas etmesi veya icralık olması mümkün. Bu nedenle önümüzdeki günlerin bir diğer ağır bilançosu borç krizi olacak.

4- Enflasyonun artış hızı duracak

TÜİK'e göre kasım ayı yıllık enflasyonu yüzde 14. Bu artış büyük ölçüde eylül ve ekim aylarında dolar kurunda yaşanan yukarı yönlü hareketten kaynaklandı. Ancak faizlerin artması hem piyasadaki para miktarını hem de dolar kurunu baskılayacağı için fiyatlardaki artış hızı bir nebze duracak.

5- Rezervler artırılmaya çalışılacak

Faizlerin artmasıyla küresel piyasalardan Türkiye'ye sıcak para getirilmesi amaçlanacak. Cazip faiz olanaklarına sahip olan Türkiye'ye dışarıdan sıcak para girdikçe, TCMB piyasadan satın aldığı dövizlerle rezervlerini kuvvetlendirmeye çalışacak. Bilindiği üzere Merkez'in rezervlerinden 128 milyar dolar düşük faiz döneminde dolar kurunu baskılamak amacıyla piyasaya satılmıştı. Şimdi Merkez için dışarıdan para gelirse piyasadan para toplama zamanı. Bu da döviz kurundaki aşağı yönlü hareketi yavaşlatacak.

Haiti'yle beraber 8'inci ülke Türkiye

Tüm dünya pandemi nedeniyle faiz indiriyor ve para geçen yıllara göre hiç olmadığı kadar bol. Fakat Saray bu para bolluğundan ancak faiz artırarak istifade edebiliyor. Dünyada en çok politika faizi veren ülkeler aşağıdaki listede. Türkiye, Kongo ve İran'ın ardından 8'inciliği Haiti ile beraber paylaşıyor.

EN YÜKSEK POLİTİKA FAİZİNE SAHİP ÜLKELER	
Arjantin	%36
Zimbabve	%35
Yemen	%27
Surinam	%25
Liberya	%25
Kongo	%18,5
İran	%18
TÜRKİYE	%17
Haiti	%17
Sudan	%16,5
Angola	%15,5
Afganistan	%15
Sierra Leone	%15
GSudan	%15
Gana	%14,5
Özbekistan	%14
Uruguay	%13,5
Malavi	%12

TARIM, HAYVANCILIK VE HIZLI TRENDE YARATACAĞI RİSKLER MADENE ENGEL DEĞİL

Yozgat'ta hızlı tren güzergâhı üzerinde faaliyet yürüten maden ocağının kapasitesi yaklaşık 25 kat artırıldı. 830 adet futbol sahası büyüklüğündeki bölgede faaliyet yürütecek ocağın tamamı tarım ve mera alanı.

Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesi, Karadikmen köyünde, Ankara-Sivas Hızlı Tren güzergahı üzerinde faaliyette olan maden ocağı için kapasite artırımına gidildi. Patlatma yöntemiyle işletilen ocağın kapasite artırımıyla birlikte 830 adet futbol sahası genişliğindeki alanda faaliyet gösterilecek.

2008 yılında aldığı çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararıyla kurşun, bakır, çinko, gümüş, altın madenciliği faaliyetine başlayan Gazioğlu Alüminyum Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2012 yılında maden ocağını Soner Temel Mühendislik İnşaat Ticaret ve Anonim şirketine devretti.

Alan 4 Kat Büyüdü

Devir işlemiyle birlikte madencilik faaliyetinde kapasite artırmak isteyen Soner Temel Mühendislik İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi için ÇED olumlu kararı verildi. Mevcut, 1998.48 hektar işletme ruhsatı, 24.94 hektar ÇED alanı olan maden ocağında kapasite artırımıyla faaliyet alanı birlikte 592,76 hektara çıkarılacak. Yaklaşık 25 kat artan kapasitenin yanı sıra alana zenginleştirme tesisi ve 2 adet atık depolama sahası açılacak.

62 milyon TL proje bedeli olan ve 11 yıl işletilmesi planlanan maden ocağından yılda 1 milyon 800 bin ton cevher üretilecek.

Tren Güzergâhı Üzerinde

Ruhsat sahasının içerisinde geçen TCDD Genel Müdürlüğü tarafından inşaatı devam eden Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattı, ÇED alanına ise sadece 280 metre uzaklıkta yer alıyor. ÇED dosyasında yer alan bilgilere göre 'patlatma' yapılacak bölgede tren inşaatına ve sonrasında doğabilecek zararları tespit için pilot patlatmalar yapılacak. Bu patlatmalar Hacettepe Üniversitesi'nin yetkilileri eşliğinde yapılacak.

Tarım Ve Hayvancılık

İşletme ruhsatı ve ÇED alanının tamamı mera ve tarım alanı içerisinde yer alıyor. Geçimini tarım ve hayvancılık ile sağlayan kentte faal nüfusun yüzde 80'i tarım sektöründe çalışıyor. Ülkenin 5 tahıl ambarından biri olan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yozgat'ın başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, çavdar, fasulye, mercimek, şekerpancarı, patates, soğan ve ayçiçeği.

Kentin bir diğer geçim kaynağı ise hayvancılık. Geniş meralara sahip ilde Yozgat'ta en çok koyun, sığır, kıl keçisi ve tiftik keçisi besleniyor. Bunları yanı sıra tavukçuluk ve arıcılık da yapılıyor.

Bitmeyen Hızlı Tren Projesi

12 yıldır bitmeyen Ankara-Sivas Hızlı Tren projesi yılan hikayesine döndü. Geçen ay açıklama yapan CHP Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, "Cumhuriyetin ilk demir yolu projesi olan Ankara -Sivas Demir Yolu Projesi o dönemin teknolojiyle beş yılda bitirilmişti. YHT'nin 12. yılının sonundayız, hâlâ hizmete açabilmiş değiliz" dedi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Sivas mitinginde verdiği sözü hatırlatan Karasu, "Erdoğan 31 Mart Yerel seçimlerinden önce geldiği Sivas'ta hızlı tren hattının 2019 Ramazan Bayramı'nda açılacağını ifade etti. Şimdi 2020 bitmek üzere ve bir buçuk aylık bir süre kaldı. Bu yıl da açılmayak gibi" dedi.

Hattın maliyetinin de belirsizliğini koruduğunu söyleyen Karasu, proje için 3 farklı maliyet konuşulduğunu fakat hangisinin gerçek olduğunu bilmediklerini belirtti.

AR DAMARLARI OLSA ÇATLAR!

İktidar belediyelerinin usulsüzlükleri Sayıştay Raporları'nda

Ballı ihaleler, kadrolaşma, rant aktarımı, kanunları dikkate almadan doğrudan belirlenen isimlerden mal ve hizmet alımı, belediyeler üzerinden memur devşirme ne ararsanız var... Bir günde memur yapılanlardan kadrolara sınavsız atamalara, bol keseden harcıyarak kamuyu zarara uğratmaya ve 'kiralık araç' oyununa kadar her türlü hile ile usulsüzlük genel uygulama olmuş.

1- ORDU- RİZE

AKP'liye 1 günde memur kadrosu

AKP'li belediyelerde özel kalem müdürlüğüne yapılan atamalar memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi haline getirildi. Ordu Büyükşehir Belediyesi'nde bir kişi, bir gün özel kalem müdürlüğü yaptıktan sonra sınavsız olarak memur kadrosuyla başka bir kamu kurumuna atandı. 2014'ten bu yana özel kalem müdürlüğü kadrosuna 9 farklı kişi 13 defa atandı, bu atamalardan yalnızca 6'sı devlet memurları arasından yapılırken diğer atamalarda açıktan atama tercih edildi. 8 kişi açıktan atanarak memur kadrolarına geçirilirken bazıları ise naklen başka kamu kurumlarına tayin oldu.

Bu atananlardan sadece biri göreve devam ediyor. Diğer kurumlara atananlardan arasında özel kalem müdürü olarak 1-4 gün çalışanlar da bulunuyor. "2019 yılı mevsimlik çiçek, ağaç ve çalı grubu alım işi" kapsamında 619 bin 264 TL ve "2019 yılı yazlık çiçek alım işi" kapsamında 492 bin TL olmak üzere toplam 1 milyon 112 bin TL'lik mal alımı ihalesiz yapıldı. Rize Belediyesi'nde de istediklerine iş imkânları yaratmak için değişiklik yöntemler uygulandı. Altı şube müdürü önce belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirildi, daha sonra da bu kadrodan doğrudan şube müdürlüğü kadrosuna atandılar.

2- SAMSUN

Bin 28 işyeri ruhsatsız

AKP'li Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin kiraya verdiği bin 203 işyerinden bin 28'inin çalışma ruhsatı olmadan faaliyet yürüttüğü öğrenildi. Ayrıca belediye işçilerinin hak edilmiş izinlerinin yüzde 45,6'sının kullanılmadığı tespit edildi. Sayıştay, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı olmadan işletilmeye devam edilen işyerleriyle ilgili gerekli tedbirlerin bir an önce alınması konusunda belediyeyi uyardı. Tespitler bununla da sınırlı kalmadı. Belediyede görev yapan kadrolu işçilerin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullanılmadığı öğrenildi. Belediyenin son 10 yıllık verilerinde yapılan incelemede, kurum bünyesinde çalışan 174 işçinin kişi başı ortalama 141 gün kullanılmamış izninin bulunduğu, hak edilen izinlerin yüzde 45,6'sının kullanılmadığı görüldü. Ayrıca 15 işçinin de 10 yıl boyunca hiç izin kullanmadığı kayıtlara geçirildi.

3- DENİZLİ

Oyunculuk ve modellik hizmeti

Sayıştay raporları Denizli Büyükşehir Belediyesi'nde de birçok usulsüzlüğü ortaya çıkardı. Temsil ve Ağırhama Bütçesi'nden 185 bin TL'ye modellik ve oyunculuk hizmeti aldı. Belediye bütçesindedenden ayrıca, 1 milyon TL'lik iftar ve lokma şerbet ile 2,7 milyon TL'lik pide ve ayran dağıtımını gerçekleştirdi. 150 bin TL'ye ise Kongre Kültür

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Merkezi Açılışı için sanatçı kiralama hizmeti alımı yapıldı. Bunların yanı sıra 2 milyon 868 bin 750 TL'ye taziyeye çadırı kurulumu ve ikramı da Temsil Ağırılama Bütçesi'nden karşılandı.

4- KAYSERİ

Sınavsız atamalar milyonluk usulsüzlükler

Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin kadrolara sınavsız atama yaptığı ve kamu kurumlarına meclis kararı olmaksızın araç tahsis ettiği belirlendi. Belediye, asfalt kaplama işi için anlaştığı bir firmaya, 9,1 milyon TL fiyat farkı ödedi. Belediyenin, sözleşmeli bedeli 35 milyon 733 bin TL olan, "Kayserinin Muhtelif Yerlerinde Sıcak Asfalt Kaplama Yapılması İş'i" kapsamında yüklenicinin idareye verdiği iş programında aylık imalat ve iş miktarları, yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımının açık ve net olarak gösterilmediği görüldü. Yüklenici ile idarenin yaptığı sözleşmede fiyat farkı verilmesi öngörülerek yükleniciye 9,1 milyon TL'lik fiyat farkı ödemesi yapıldı. Belediyenin, kadrolara yaptığı sınavsız atamalar da denetime takıldı. Buna göre, zabita memuru olarak çalışan kişi zabita komiserliğine ve itfaiye eri olarak çalışan bazı kişiler itfaiye onbaşılığına atandı.

5- DÜZCE

Kiralık araç oyunu

AKP'li Düzce Belediyesi'ndeki araç kiralama oyunu açığa çıktı. Belediye'nin 9 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2019 tarihleri arasında kullanmak üzere 1,5 milyon TL'ye kiraladığı 83 aracın bir bölümünün, ihalenin ardından farklı araçlarla değiştirildiği tespit edildi. Kira sözleşmesinde, araçların yabancı menşeli ve 1600 CC silindir hacmini geçmeyeceği belirtilse de ihalenin ardından araçlar, başka araçlarla değiştirildi. İncelemelere göre Düzce Belediyesi, ihaleyle kiraladığı araçları geri göndererek bir adet Wolswagen Passat, dört adet Skoda Super B kiralarken Fiat Egea olan araçları da Fiat Linea ile takas etti. İhale teslim tutanağıyla alınan 17 adet Toyota Corolla marka araçtan hiçbirinin fiili olarak kullanılmadığı, yerlerine ise 12 adet Renault Megane marka aracın konulduğu belirlendi.

6- MARAŞ

Hedeflenen borç tutmadı

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin bir yıllık faaliyetlerini inceleyen Sayıştay, belediyenin 2019 başında 141 milyon TL olarak "hedeflediği" borcun 171 milyon TL'ye ulaştığını belirtti. 2018'de 5 milyon TL 'bağış' alan belediye, yerel seçimlerin yapıldığı 2019'da ise tam 21 milyon TL bağış ve özel gelire sahip oldu. Öne çıkan tespitler şöyle: "Taşınmazlara ilişkin yapılan incelemelerde envanter kayıtları ile muhasebe kayıtlarının birbirinden farklı olduğu görüldü. İcmal kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında 658 milyon TL'lik bir fark ortaya çıktı. Yevmiye defterinde, yevmiye tarihi ve numaralarının birlikte teselsül etmediği ve bazı yevmiye kayıtlarının silindiği veya atıldığı görüldü. Çevre temizlik vergisi paylarının tahsilatı izlenmiyor. Otopark Yönetmeliği hükümlerine göre ilçe belediyelerince gönderilmesi gereken paylar gönderilmiyor. Belediye şirketine fatura karşılığı yapılan hakediş ödemelerinde sigorta prim borcu tutarları kesilmeden ödeme yapılıyor."

7- ERZURUM

Kiralamada hülle yapılmış

Fuar alanı yeşil alan olmasına karşın sosyal tesis sayılarak ihaleye çıkılmadan Erzurum Büyükşehir Belediyesi iştiraki Kültür A.Ş.'ye kiraya verildi. Şirket de fuar merkezini ihaleye çıkmadan özel şirket olan TUYAP A.Ş.'ye kiraladı. İşçi ve sözleşmeli olarak istihdam edilen personel, müdür kadrolarında vekâleten görevlendirildi.

8- İSTANBUL

Engelli alanına kafe, kayıtsız araçlar, usulsüz devirler

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) 2019 Sayıştay Denetim Raporu, AKP döneminde belediyede yaşanan hukuksuz uygulamaları ortaya koydu. Sayıştay'ın onlarca usulsüzlük tespitinin tamamına yakını AKP dönemine ait. Tespitler arasında engelliler için tahsis edilen yere kafe yapılması, Başakşehir Stadı'ndaki 'adrese teslim ihale' ve belediyenin taşınmazlarının ücretsiz kullandırılması gibi usulsüz uygulamalar yer aldı.

Bazı kişi ve şirketler, 2019 yılına kadar belediyeye ait olan ve aralarında terk edilmiş rezidanslar, otoparklar, büfeler, kafe ve restoranların da yer aldığı taşınmazları herhangi bir ücret ödemediği kullandı. 2009 ve 2015 yılları arasında AKP'li belediye yönetiminin özel şirketlere devrettiği yerler amacı dışında kullanıldı. İBB'ye ait bir diğer dikkat çekici tespit ise 2016 yılına ait. Sayıştay, İBB'nin kendi mülkiyetinde bulunmamasına rağmen bu tarihte bazı iskeleleri Şehir Hatları A.Ş.'ye devrettiğini kaydetti. Belediye yönetimi, 2012 ve 2015 yılları arasında ise ihale yapmadan şirketlere devredilmesi mümkün olmayan taşınmazların devrini gerçekleştirdi. Büyükşehir

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı servislere belediye yönetimi tarafından süresiz plaka verildi. Yolcu taşımacılığı yapan bazı kişiler de ruhsat almadan hizmet verdi. Bir kamu bankasından 2011 ve 2012 yıllarında yapılan iki ayrı protokolle Mercedes ve Audi marka araçlar alındı. Bir özel şirketten de “kontrollük” işleri için araç tahsisi yoluna gidildi. Şirketten alınan araçların kaydı tutulmadığı için özel işlerde kullanılıp kullanılmadığı tespit edilemedi.

9- BALIKESİR

Dernek ve vakıflara baştan vize

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi’nde dernek ve vakıflarla içeriği, niteliği, maliyeti, süresi bilinmeyen ortak projeler yürütebilmek için önden karar alındı. Tespite göre, Büyükşehir Belediyesi tarafından dernek ve vakıflarla birlikte yürütülecek tüm ortak hizmet projeleri için meclisten karar çıkartıldı. 95 adet taşınmaz (dükkan, kafeterya, büfe vs.) ihale yapılmaksızın mevzuatta herhangi bir karşılığı olmayan işgaliye sözleşmesi ile kullanıldı. Belediye, zorunluluktan kaynaklanan nedenlerle ihale yoluyla kiralamanın sağlanamadığını, bu alanların bir kısmının üst yapılarının işgalcilerce yapıldığını, bir kısmının ise ATM cihazı kurulan yerler, taksi durakları, ekmek satış büfeleri, bilet satış büfeleri, demonte yapılar gibi ihaleye konu edilemeyecek yerlerden olduğunu bildirdi. Bazı mal ve malzeme alımları, 90 bin 358 TL’lik parasal limitin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek, açık ihale usulü yerine doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildi. Temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılan mal alımlarında 4 milyon 795 bin TL, hizmet alımlarında ise 3 milyon 420 bin TL’lik tutar Kamu İhale Kurulu’nun uygun görüşü alınmadan aşıldı.

10- ANTEP

İhalelerde usulsüz işlemler

Eski Bakan Fatma Şahin’in başkanlığını yaptığı Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’ndeki çok sayıda işlemde usulsüzlük tespit edildi. İşletme hakkı devredilen taşınmaz mallar, şirketler tarafından üçüncü kişilere ihale bile yapılmadan yeniden devredildi. Birçok taşınmaz da mevzuata aykırı olmasına rağmen yine ihale yapılmadan belediye şirketlerine verildi. Belediyeye ait taşınmaz kira bedellerinin günün emsal ve rayiç bedellerini yansıtmadığı ve düşük kaldığı tespiti yapıldı. Tapuda kayıtlı taşınmazlarından yaklaşık 200 adedinin, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı. Tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespiti yapılmadı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmedi.

11- KONYA

Sertifikasız ve lisanssız antrenörler

Konya Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı spor okullarında futbol, basketbol, güreş, masa tenisi, hentbol, bocce, judo, karate gibi spor dallarında lisansı ve sertifikası olmayan kişilerin antrenör olarak çalıştırıldığı tespit edildi. Personelin belirtilen kriterleri taşımaması yönünde usulsüzlükleri tespit eden denetçiler, “Futbol, basketbol, güreş, masa tenisi, hentbol, bocce, judo, karate gibi spor dallarında uzman personel çalıştırılmadığını” belirledi. Selçuklu ilçesinde bir caminin altında bulunan sekiz adet yapının “dini, eğitim, öğretim ve sosyal amaç gözetilerek” Selçuklu İlçe Müftülüğü’ne tahsis edildiği ancak bu yapılardan yedisinin cami derneği tarafından üçüncü kişilere kiraya verildiği de saptandı.

12- KOCAELİ

En borçlu belediye borç vermiş

Sayıştay, Türkiye’nin en borçlu belediyesi olan AKP’li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’nin yine AKP’li Gebze ve Başiskele ilçe belediyelerine mevzuata aykırı bir şekilde borç verdiğini belirledi. Belediyenin 41 personelini de mevzuata aykırı olarak Almanya gezisine gönderdiği tespit edildi. Gezi ile ilgili her türlü gider yüklenici tarafından karşılanmış. Kanuna aykırı bir şekilde 25 yılı aşan sürelerle taşınmaz tahsisleri yapıldı.

13- BURSA

AKP’li belediye ‘işgalcilere’ göz yummuş

AKP’li Bursa Büyükşehir Belediyesi’nin, belediye taşınmazlarını ihalesiz şekilde kullandığı belirlendi. Belediyenin, yalnızca Başkanlık makamına ait olması gereken temsil ağırlama bütçesini daire başkanlıkları ve şube müdürlerinin de kullandığı açığa çıkarıldı. Sadece başkanlık makamına ait olması gereken temsil ağırlama bütçesinin, 31 daire başkanlığı ve şube müdürlüğü bütçesinde tertip açmak amacıyla kullanıldığı belirlendi. Belediye Başkanı’nın kullanımına sunulan temsil ağırlama bütçesi diğer harcama birimlerince kullanıldı. Belediyeye ait mülk ve işletmelerin bir kısmının ihalesiz şekilde işgal edilmesi de denetime takıldı. İşgalcilerin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

mülklerden çıkarılmadığı, bunun yerine işgal edildiği tespit edilen yerlerin kiracı varmış gibi kullanıldığı bildirildi.

AKP'Lİ BELEDİYEDEN 'İHALESİZ' KİRALAMA

Sayıştay, Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu'nun birçok toplantı düzenlediği "RB Ramazan Bingöl Et Lokantası"nın, Belediye Başkanlık onayı ile iki kez süre uzatımı yapıldığı tespitinde bulundu. Raporda ayrıca, işlemlerin incelenmesi sonucunda 5 adet taşınmazın, kira süresinin bitmesine rağmen ecrimisil alınarak kullanıldığı ve bu şekilde kira süresinin uzatıldığı tespiti yapıldı.

Esenler Belediyesi'ne ait binayı ecrimisil karşılığı kullanan ve Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu'nun birçok toplantı düzenlediği ünlü lokanta Sayıştay denetimine takıldı.

İhale ile kiralanması gereken binanın, ecrimisil (işgaliye) alınarak kullanıldığını raporlayan Sayıştay, Belediye Başkanlık onayı ile iki kez süre uzatımı yapıldığı tespitinde bulundu.

Tekstilkent'te İstanbul Çevre Yolu kenarında bulunan "RB Ramazan Bingöl Et Lokantası", Esenler Belediyesi ile ilgili Sayıştay raporuna yansdı. Esenler Belediyesi'nin mülkiyetindeki müstakil 3 katlı binayı kullanan RB Restoran'ın, aylık 28 bin 105 TL kira ödediği bilgisine de yer verilen Sayıştay raporunda özetle şöyle denildi:

"İdarenin bazı taşınmazları, kiralama ihalesi yapılmadan ecrimisil alınarak kullanılmaktadır. Yasal düzenlemeye göre, İdare taşınmazları ihale suretiyle kiraya vermelidir. İdare taşınmazının işgali devam ederse, işgal süresi için bir tazminat olarak ecrimisil alınmalı; işgalin devam etmesi durumunda taşınmazın tahliyesi için ilgili mülki amire talepte bulunulmalıdır. Bu durumda ecrimisilin bir kiralama yöntemine ve olağan bir taşınmaz yönetim şekline dönüştürülmesinin mevzuata aykırı olduğu açıktır."

Başkanlık Onayı İle Süre Uzatımı

Raporda ayrıca, işlemlerin incelenmesi sonucunda 5 adet taşınmazın, kira süresinin bitmesine rağmen ecrimisil alınarak kullanıldığı ve bu şekilde kira süresinin uzatıldığı tespiti yapıldı.

Söz konusu 5 adet taşınmaz şunlar: RB Restoran, Esenler Kültür Merkezi, Hacı Ahmet Gürses Kreş Anaokulu, Kadir Topbaş Kültür Merkezi, Göktürk Tabiat Parkı.

Raporda yer alan bilgiye göre, RB Restoranı'na, Başkanlık onayı ile 2 defa süre uzatımı verilmiş olması dikkati çekti. Diğer taşınmazlar için böyle bir ifade söz konusu değil.

Tevfik Göksu'nun Düzenlediği Etkinlikler

Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu'nun RB Ramazan Bingöl Et Lokantası'nda düzenlediği etkinliklerin bazıları şöyle:

İstanbul Emniyet Müdür Yardımcılığına atanan Esenler eski İlçe Emniyet Müdürü Celal Sel onuruna verilen veda yemeği, dönemin İstanbul Valisi Vasip Şahin'in de katıldığı sıra geceleri. "Şehir Yazarları ve Akademisyenler Esenler'de buluştu" adlı yemekli toplantı. Köşe yazarları ile iki farklı buluşma yemeği. "Dostlar divanı" toplantısı, İsmail Ağa Cemaati'nin dernek ve kuruluşlarının mensuplarıyla yenilen yemek, kentsel dönüşümle ilgili basın toplantısı, Moğalistan'dan gelen misafirler onuruna verilen yemek.

ANKARA'DA RANT ZİNCİRİ

Keçiören Belediyesi, Orman İşletmesi'nden yıllık 31 bin TL'ye kiraladığı 6,28 hektarlık mesire alanını, bir şirkete 34 bin liraya kiraladı. Şirket, belediyeden aldığı alanı başka bir şirkete, o da bir başka şirkete kiraladı. Son kiralama sözleşmesinde yıllık kira bedeli 480 bin TL'ye çıktı.

Uzun yıllardır AKP'li başkanlar tarafından yönetilen Ankara'nın Keçiören Belediyesi'nin 2019 Sayıştay Denetim Raporu'nda kamu mallarının elden ele geçerek rant aracına dönüştüğüne ilişkin şaşırtıcı tespitler yer aldı. Orman İşletmesi'nden belediyenin 31 bin TL'ye kiraladığı alan, elden ele geçerek son sözleşmede bir şirketten diğer şirkete 480 bin TL ve cironun yüzde 10'u karşılığı kiralandı.

Sayıştay'ın denetim raporunda yer alan bulguya göre, Ankara Orman İşletme Müdürlüğü ile Keçiören Belediyesi arasında yapılan 20 Kasım 2015 tarihli sözleşme ile Çankaya İlçesi Yıldız Mevkii Birlik Mahallesinde bulunan "Ankara Orman İşletme Şefliği Hasbahçe 1 B Tipi 6,28 Hektar Mesire Yeri" 29 yıllığına kiralandı. Kiralamanın bedeli yıllık 31 bin 916 TL olarak belirlendi ve takip eden yıllar kiranın Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı belirtildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Belediye Aldı, Kiraya Verdi

Belediye, Ankara Orman İşletme Müdürlüğü ile sözleşme imzalararken kiralanan alanın tekrar kiraya verilmesi konusunda izin istedi. Ankara Orman İşletme Müdürlüğü, belediye ile üçüncü kişi arasında düzenlenen kira sözleşmesinden elde edilen gelirin, cari yıl kira bedelinden fazla olan kısmının yüzde ellisinin kendilerine ödenmesi ve her türlü sorumluluğun belediyede olması şartıyla üçüncü kişiye kiralmasını uygun gördü. Bunun üzerine belediye, yıllık 33 bin TL bedel üzerinden ihaleye çıktı. İhaleye tek bir şirket 34 bin teklif verdi ve ihaleyi kazandı. Şirket ile belediye arasında 7 Ocak 2016 tarihinde imzalanan sözleşme ile mesire yeri 29 yıllığına bu şirkete kiralandı. Belediye ile kiracı arasında imzalanan sözleşmede, şirketin kiraladığı mesire yeri ve tesisleri belediyeden izin almadan devretmesi ya da kiralamasının yasak olduğu da yazıldı.

Kiralayan Başkasına Kiraladı

Daha sonra alanda yapılan incelemede, mesire yerinde ilk kiracının başka bir şirkete onun da üçüncü bir şirkete kiralama yaptığı tespit edildi. İkinci ve üçüncü şirket arasında 11 Şubat 2017’de alanın bir bölümüne Aquapark yapılması için 15 yıllık “İmalat Karşılığı İşletme Sözleşmesi” imzalandığı ve alanda Aquapark’ın yanısıra kafe, mangal evi, idari bina, soyunma odaları bulunduğu belirlendi.

İkinci şirket ile üçüncü şirket arasında kira bedeli olarak ise aylık 40 bin, yıllık 480 bin TL ve aylık cironun yüzde 10’u üzerinden anlaşıldığı da denetim raporunda yer aldı.

Kötüye Kullanma

Sayıştay denetçileri, isimleri açıklanmayan ve raporda “A,B,C” olarak gösterilen şirketler ile belediye arasındaki kiralama olayı için şu tespitte bulundu: “Bu şekilde Belediyenin bilgisi, izni ve onayı olmadan yapılan kiralama işlemleri, yasal mevzuatta belirtilen, Belediyenin mahalli müşterek nitelikte olmak kaydıyla işlemler yapacağı ve sorumlulukları altındaki kamu malları ve kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımının sağlanacağı, kayıp ve kötüye kullanımının önleneyeceği hükümlerine ve belediye ile... isimli A şirketi arasında yapılan kira sözleşmesi hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.”

AKP’Lİ BELEDİYE, LÜKS OTOMOBİLİ 'ZORLU COĞRAFİ KOŞULLAR' NEDENİYLE ALMIŞ

Ankara Keçiören Belediyesi, lüks araç alınmasının gerekçesini “İlçedeki zorlu coğrafi koşullar nedeniyle bu aracın arazi şartlarında da kullanılabilecek olmasına” bağladı.

Ankara'nın AKP'li Keçiören Belediyesi, bütçeden alınamayacak nitelikteki milyonluk lüks makam aracını, belediye şirketi Gıda Tüketim Malları Üretim Pazarlama Şirketi üzerinden aldı.

Alımın gerekçesi ise, ‘ilçedeki zorlu coğrafi koşullar’ olarak açıklandı.

Sayıştay Mevzuata Aykırı Buldu

Şirket 2019 model Audi A-6 aracını belediyeye hibe etti. Sayıştay şirket aracılığıyla yapılan lüks araç alımını mevzuata aykırı buldu.

Keçiören Belediyesi ise lüks araç alınmasının gerekçesini “İlçedeki zorlu coğrafi koşullar nedeniyle bu aracın arazi şartlarında da kullanılabilecek olmasına” bağladı.

İlçe Ankara'nın Göbeğinde

Merkez ilçe Keçiören, Ankara'nın göbeğinde bulunuyor.

Sayıştay denetçileri raporlarında, “Alınan aracın motor hacminin 1968 cc olduğu ve yüzde 100 yabancı menşeli olduğu dikkate alındığında; Belediyelerin hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği hükmüne aykırıdır” dedi.

TEMSİL VE AĞIRLAMA İÇİN 21 MİLYON 844 BİN TL HARCAMIŞLAR

CHP'li Ensar Aytekin, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'ne ilişkin Sayıştay Raporları'nı paylaştı. Aytekin, temsil ve ağırlama giderleri için 21 milyon 844 bin 745 lira harcadığını açıkladı.

CHP Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin Sayıştay Raporları'nda yer alan bilgilerini kamuoyuyla paylaştı. Belediyenin sunduğu mali tablolarda temsil ve ağırlama giderleri için 21 milyon 844 bin 745 lira harcadığının yer aldığını ifade eden Aytekin “Bu rakamla Balıkesir, Türkiye’de Bursa’dan sonra

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2.sırada geliyor. İstanbul'un 7 katı, Ankara'nın 11 katı daha fazla harcama yapmışlar. Bu para Balıkesirlinin parasıdır. Eski parayla 21 trilyona kimi ağırladınız?" diye sordu.

Aytekin'in açıklamasında şu ifadeler yer aldı:

"AKP genel bütçede vatandaş kuru ekmeğe muhtaç ederken, belediyeler aracılığıyla da israfa devam ediyor. Sayıştay'ın belediyelere ilişkin denetim raporları yayımlandı. Balıkesir Büyükşehir Belediyesinde geçmiş yıllarda yapılan tespitlerin çoğunun giderilmediği tekrar bulgu konusu yapılmış. Ancak bir konu var ki özellikle üzerinde durulması gerekiyor. Belediyenin Sayıştay'a sunduğu mali tablolar Balıkesir'de vatandaşın parasının nasıl hiç edildiğini gösteriyor.

Belediyenin tablolarına göre temsil ve tanıtım giderleri için tam 21 milyon 844 bin 745 lira, yani eski parayla 21 Trilyon 844 milyar lira harcadığı görülüyor. Bu rakamlarla temsil için en çok para harcayan belediyeler içerisinde Bursa'dan sonra ikinci sırada yer alıyor. 2018'de mal ve hizmet giderleri içerisinde yedirilen 30 milyon TL'lik temsil ve ağırlama giderleri vardı. 2019'da ise 21 Milyon 844 bin. İki yılda AKP'li Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir halkının 51 milyon TL'sini temsil ve ağırlama için kullanmış. Bu israf değil de nedir? Bu para Balıkesirlinin parası. Balıkesir hizmet beklerken, iki yılda anlaşılan o ki kendileri yemiş içmişler. Karşılığında da iki yılda 51 milyon TL harcama yapmışlar. Bunun izahatını yapmak zorundalar.

İstanbul'un 7 Katı, Ankara'nın 11 Katı Harcama!

Aynı şekilde Ankara'nın raporlarına bakıyoruz. Ankara nüfus olarak Balıkesir'in 5 katı. Ama Balıkesir'in temsil ve ağırlama gideri Ankara'nın tam 11 katı. Ankara'da 1 milyon 843 bin TL temsile ayrılırken, Balıkesir'de neredeyse 22 milyon harcanmış.

Dünyanın sayılı metropollerinden olan İstanbul'da ise 2 milyon 835 bin TL tanıtım, temsil için ayrılmışken, Balıkesir'de tam 5 kat daha fazla harcama yapılmış.

AKP'nin halka kuru ekmeği reva gördüğü yerde, sarayda şatafatlı sofralarda yemekler yiyip çalgılı eğlenceler düzenlenirken, belediyeleri de paraları har vurup harman savuruyor. Bu israf düzenini herkes görecektir, millet diye diye gelenlerin milleti nasıl sömürdüğünü görüyoruz. AKP giderayak, ne kadar kaynak varsa kendilerine ayırıyor. Nasılsa halk bir daha bizi seçmeyecek bari ceplerimizi dolduralım düşüncesiyle hareket edenler el attıkları paranın halkın parası olduğunu unutmayacak."

AKP'Lİ BELEDİYE "İŞGALCİLERE" GÖZ YUMMUŞ

AKP'li Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin, belediye taşınmazlarını ihalesiz şekilde kullandığı belirlendi. Belediyenin, yalnızca Başkanlık makamına ait olması gereken temsil ağırlama bütçesini daire başkanlıkları ve şube müdürlerinin de kullandığı açığa çıkarıldı.

AKP'li Bursa Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan Sayıştay denetimleri, kamu kaynakları ile yapılan harcamalardaki fütursuzluğu ve kanuna aykırılığı açığa çıkardı. Belediyede sadece başkanlık makamına ait olması gereken temsil ağırlama bütçesinin, 31 daire başkanlığı ve şube müdürlüğü bütçesinde tertip açmak amacıyla kullanıldığı belirlendi.

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin mali hesaplarını inceleyen Sayıştay denetçileri, Belediye Başkanı'nın kullanımına sunulan temsil ağırlama bütçesinin diğer harcama birimlerince kullanıldığını belirledi. Uygulamanın mevzuata aykırı olduğunun altını çizen denetçiler, belediyeyi uyardı.

Belediyeye ait mülk ve işletmelerin bir kısmının ihalesiz şekilde işgal edilmesi de denetime takıldı. İşgalcilerin mülklerden çıkarılmadığı, bunun yerine işgal edildiği tespit edilen yerlerin kiracı varmış gibi kullandırıldığı bildirildi.

Kamu Zarara Uğratıldı

Bursa Büyükşehir Belediyesi denetimlerinde açığa çıkarılan usulsüzlüklerden bazıları şunlar oldu:

► Aralarında Bursa Büyükşehir Belediyesi Stadyumu'nun, "Timsah kafası tamamlama" işinin de olduğu bazı işler için hazırlanan, "Geçici Hakediş Raporları" imalatı reel olarak yansıtacak şekilde hazırlanmadı. Yüklenicinin haksız kazanç sağlamasına yol açan uygulamanın, "Kamu kaynağının etkin ve verimli kullanılmasına engel olduğu" kaydedildi.

► Birim fiyat yapım işi ihalelerinde yaklaşık maliyet gerçekçi tespit edilmedi.

► İhale süreci tamamlanmadan aynı iş için Pazarlık yöntemi ile ihaleye çıkılarak yükleniciye sözleşme süresinden daha uzun süre uzatımı verildi. Denetçiler, "İhale edilen işlerin yaklaşık maliyetleri, yapılacak işlerin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kapsamı ve uygulama süreleri dikkate alındığında, Pazarlık yönteminin tercih edilmesinin idareye ve hizmetten yararlananlara gerekli ve acil faydayı sağlamadığı ve kabul edilebilir bir mantığı bulunmadığı görülmektedir” değerlendirmesinde bulundu.

‘MEDYA FENOMENLERİNE’ KASADAN 700 BİN TL ÖDEME

İBB iştiraki Kültür A.Ş.’nin, ‘1 Hadis 1 Film’ isimli dizi için AKP döneminde bir firma ile reklam anlaşması imzaladığı, dizi hiç gösterime girmediği halde 295 bin TL ödeme yaptığı ortaya çıktı. Şirketin yönetim kurulu ve üyelerinin ailelerine yaptırılan özel sigortanın poliçe bedelinin şirket kasasından karşılandığı, 15 sosyal medya fenomeni ile işbirliği için 700 bin TL’ye imza atıldığı öğrenildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) iştiraki Kültür A.Ş.’nin, almadığı reklam tanıtım hizmeti için ödeme yaptığı açığa çıktı. Bir firma ile Temmuz 2018’de, “1 Hadis 1 Film” isimli dizi filmin jeneriğinde, “Kültür A.Ş.’ye teşekkürler” yazılmasına ilişkin anlaşma imzalayan idarenin, gösterime girmeyen film için 295 bin TL ödeme yaptığı belirlendi.

Sayıştay’ın 2019 yılı denetimleri, İBB bünyesinde kültür, sanat ve turizm hizmetleri sunmak amacıyla kurulan Kültür A.Ş.’deki usulsüzlükleri gözler önüne serdi. Şirketin, hiç almadığı hizmet için bir firmaya ödeme yaptığı öğrenildi.

KDV Dahil 295 Bin TL

Kültür A.Ş. ile yüklenici firma arasında 16 Temmuz 2018’de, “Reklam Tanıtım Hizmeti Alım İşi” sözleşmesi imzalandı. Yüklenici firma, prodüksiyonunu yaptığı, “1 Hadis 1 Film” isimli dizi filmin her bölümünün jeneriğinde, “Kültür A.Ş.’ye teşekkür metni” yayınlanacağını taahhüt etti. Şirket ve yüklenici firma arasında imzalanan sözleşme kapsamında dizi film ile ilgili hazırlanacak her türlü tanıtım malzemesinde Kültür A.Ş.’nin isim ve logosuna yer verileceği bildirildi. Taraflar, sekiz bölüm için toplamda 250 bin TL ücret üzerinde anlaştı. Kültür A.Ş. firmaya KDV dahil 295 bin TL ödeme yaptı.

Yeni Yönetim Dava Açtı

Firmanın hesap ve işlemlerini inceleyen Sayıştay denetçileri, bahsi geçen filmin hiç gösterime girmediğini tespit etti. Yüklenicinin Kültür A.Ş.’nin reklam ve tanıtımına yönelik üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmediği, buna karşın Kültür AŞ’nin yükleniciye 3 Ağustos 2018’de 295 bin TL’lik fatura kestiği ortaya çıktı. İBB yönetiminin 2020 yılında yükleniciye yapılan ödemenin faizi ile geri alınması amacıyla hukuki işlem başlattığı belirtildi.

AKP’Lİ BELEDİYEDEN ‘MODELLİK’ HİZMETİ ALIMI

AKP’li belediye ‘temsil bütçesi’ni yanlış anladı: ‘Modellik’ hizmeti satın alınmış!

AKP’li Denizli Büyükşehir Belediyesi, Temsil ve Ağırlama Bütçesi’nden modellik ve oyunculuk hizmeti aldı. Bütçeden ayrıca, 1 milyon TL’lik iftar ve lokma şerbet ile 2,7 milyon TL’lik pide ve ayran dağıtımı gerçekleşti

Denizli Büyükşehir Belediyesi, “Cumhurbaşkanı ve hükümet temsilcileri ile yabancı konukları karşılama bütçesi” olarak bilinen Temsil ve Ağırlama Bütçesi’nden 185 bin TL’yi, modellik ve oyunculuk hizmeti almak için kullandı...

Sayıştay’ın Denizli Büyükşehir Belediyesi’ne ilişkin denetim raporuna göre, Temsil Ağırlama Bütçesi’nden 185 bin TL’ye, 'Modellik ve Oyunculuk Hizmeti' alımı, 150 bin TL’ye ise Kongre Kültür Merkezi Açılışı için sanatçı kiralama hizmeti alımı yapıldı. Ayrıca 1 milyon TL’ye İftar yemeği hizmeti ve lokma şerbet dağıtımı, 2 milyon 742 bin TL’ye pide ve ayran, 199 bin TL’ye ikram organizasyonu, 2 milyon 868 bin 750 TL’ye taziye çadırı kurulumu ve ikramı da Temsil Ağırlama Bütçesi’nden karşılandı.

Mevzuata Aykırı

Sayıştay, "Modellik ve Oyunculuk Hizmeti" alımının profesyonel bir proje çerçevesinde gerçekleştirilmesi nedeniyle temsil ağırlama niteliğinde olmadığını diğer iftar, lokma, pide, ayran gibi harcamaların da mahalle sakinlerine yönelik olduğundan, “Temsil ağırlama” bütçesinden yapılmasının mevzuata aykırı olduğunun altını çizdi.

EL KONULAN BELEDİYELERDE MİLYONLUK KAYIT HATALARI

Sayıştay, HDP'deyken kayyum atanarak el konulan belediyelerdeki usulsüz işlemleri tespit etti. Raporlarda Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir belediyelerindeki ihalesiz işlemler, milyonlarca TL'lik kayıt hataları ve belediyelerin eski personelinin üzerine kayıtlı yüzlerce taşınır ve taşınmaz mallar yer aldı

Kamunun en önemli denetim kurumları arasında yer alan Sayıştay, kayyum belediyelerine ilişkin denetim raporunu hazırladı. Son dört yıldır iki kez kayyum atanan Van, Mardin ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyeleri'nde tespit edilen usulsüz işlemler arasında milyonluk hesap hataları, ihalesiz işlemler ve eski personellere 'güzellikler' yer aldı.

Sayıştay'ın Mardin, Diyarbakır ve Van Büyükşehir Belediyeleri hakkındaki tespitleri şöyle:

Mardin Büyükşehir Belediyesi:

- ▶ Belediyenin iki ayrı kayıt sistemindeki 'gelecek yıla devreden kiralar' kaleminde 3 milyon TL'ye yakın bir fark tespit edildi.
- ▶ Mardin Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde ilk işyeri açma ve çalışma ruhsatının verildiği 1991 yılından itibaren faaliyette bulunan işyerlerinden 544 adet işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı tespit edildi.
- ▶ Belediyenin ruhsat kayıt işlemlerinin güncel verilere dayanmadan listelendiği görüldü.
- ▶ Çalışanların yıllık izin hakları kullanılmadı. Raporda, "Dinlenme bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. Bir yıl boyunca fiziken çalışarak yorulan bir işçinin dinlenmesi, hem kendi sağlığı, hem de iş güvenliği açısından gereklidir" denildi.

Kayyumun Haberi Yok

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi:

- ▶ Belediye tarafından il sınırları içerisinde kaç tane hidroelektrik kaynaklı elektrik üretim tesisin bulunduğu tespit edilmediği, bu santrallerden hangilerinin özelleştirme bedeli, lisans ihale bedeli ve su kullanım bedeli ödendiği hangilerinin ödemediğinin bilinmediği görüldü.
- ▶ Kanunda belirtilen sebeplerin oluşmasına karşın pazarlık usulü yaygın bir şekilde kullanıldı. 14 milyon 843 bin TL'lik vektör kontrolü için cihaz kiralama ve biosidal ilaç alımı işi, 332 bin TL'lik 21 kalem mobilya malzemesi ve diğer malzeme alımı işi, 1 milyon 430 bin TL'lik iftar ve sahur yemeği verilmesi, Aktif Yaşam Merkezinde kullanılmak üzere 1 milyon 250 bin TL'lik malzeme alımı işi pazarlıkla yapıldı.
- ▶ 10 milyon 220 bin TL'lik Gıda Yardımı Kolisi Alım İşi, 592 bin TL'lik 14 kalem çalı ve mevsimlik çiçek alım işi ve 592 bin 700TL'lik hercai menekşe alım işi pazarlıksız olarak gerçekleştirildi.
- ▶ Büyükşehir belediyesi sınırları içinde ortak altyapı hizmetleri kapsamında yapılan kazılar nedeniyle elde edilen gelirlerden ilçe belediyelerine aktarılması gereken tutarlar aktarılmadı.
- ▶ Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan incelemeler sonucunda toptancı halinde faaliyet gösteren işletmelerden alınması gereken teminatların belediye meclisi tarafından belirlenmediği ve alınmadığı görülmüştür.

Van Büyükşehir Belediyesi:

- ▶ Belediye taşınmaz dosyaları üzerinde yapılan denetimde, idareye tahsisli taşınmazlar ile idarenin tahsis ettiği taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edildi. Taşınmazlar hesabının 13 milyon TL eksik görünmesine neden oldu.
- ▶ Otopark inşa ettirilmesi için toplanan gelirler, amacı dışında kullanıldı.
- ▶ 539 bin 812 TL bedelle yapılan mal alım işinde, satın alınan mallar muayene komisyonu tarafından malların eksiksiz teslim alındığını belirten tutanak düzenlendikten sonra bir başka işletmenin deposuna konularak orada bekletildi. Malların depolandığı işletme ile belediyenin arasında herhangi bir sözleşme ya da protokol bulunmamasına rağmen söz konusu depo belediyenin deposu gibi kullanıldı.
- ▶ Belediyeye ait 388 adet taşıt aracının zimmetlerinin belediye ile ilişkisi kesilmiş olan altı eski belediye personeli üzerinde devam ettiği belirtildi.

AKP'Lİ BELEDİYE YANDAŞ VAKIFLARA ÇALIŞMIŞ: 6 MİLYON TL'LİK YURT, 21 BİN TL'LİK KAHVALTI VE YEMEK

AKP'li Osmangazi Belediyesi'nin, AKP'lilerin kurucusu ve yöneticisi olduğu İlim Yayma Vakfı'na yaklaşık 6 milyon TL'lik öğrenci yurdu inşa ettiği ortaya çıktı. AKP'li belediye, bir derneğe ait öğrenci yurdunun 15 günlük kahvaltı ve öğle yemeği için de yaklaşık 22 bin TL harcadı.

Bursa'nın AKP'li Osmangazi Belediyesi'nin 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda çarpıcı tespitler yer aldı. AKP'li Osmangazi Belediyesi'nin bazı dernek ve vakıflar için milyonlarca liralık harcama yaptığı saptandı.

Sayıştay'ın denetimde raporunda, "Dernek ve Vakıfların Yapım ve Hizmet Alımı İşleri Bedellerinin Belediye Bütçesinden Karşılanması" başlığıyla yer alan bulguda, "Özel bir derneğe ait yurt inşaatı giderleri ile özel bir vakfa ait yurdun yemek giderlerinin belediye bütçesinden ödendiği tespit edilmiştir" denildi.

Yandaş Vakfa 6 Milyon TL'lik Yurt

Sayıştay denetçileri, 03 Ekim 2018 tarihli Belediye Meclisi Kararı ile Osmangazi Belediyesi'nin AKP'lilerin kurucusu ve yöneticisi olduğu İlim Yayma Vakfı'nın kendi arsası üzerine yurt inşaatı yapıldığını belirledi. AKP'li belediyenin ise Belediye ile İlim Yayma Vakfı ile işbirliği protokolü imzaladığı ve yurt inşaatı yapımını 5 milyon 982 bin TL+KDV bedelle üstlendiği belirtildi.

Bilal Erdoğan Da Kurucusu

İlim Yayma Vakfı kurucuları arasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Bilal Erdoğan, AKP Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş, AKP'ye yakınlığıyla bilinen iş insanı Latif Topbaş ve İstanbul Valisi Ali Yerlikaya gibi çok sayıda isim yer alıyor.

21 Bin TL'lik Kahvaltı

"Özel bir vakfa ait yurdun, yemek giderlerinin belediye bütçesinden ödendiği görülmüştür" denilen Sayıştay raporunda, "Yapılan incelemelerde; özel bir vakfın talebi üzerine 15 gün boyunca günlük 300 kişilik kahvaltı ve öğle yemeği bedeli olan 21 bin 870 TL'nin Belediye bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir. Özel bir vakfa ait yurttaki kahvaltı ve öğle yemeği bedelinin Belediye bütçesinden karşılanmaması gerekmektedir" ifadeleri de yer aldı.

EN BORÇLU BELEDİYE, AKP'Lİ BELEDİYELERE BORÇ VERMİŞ!

Sayıştay, Türkiye'nin en borçlu belediyesi olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin, AKP'li ilçe belediyelerine kanun hükümlerine aykırı olarak borç verdiğini tespit etti. AKP'li büyükşehir belediyesinin 41 personelini de mevzuata aykırı olarak Almanya gezisine gönderdiği belirlendi.

Sayıştay'ın Türkiye'nin en borçlu belediyesi olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 Yılı Denetim Raporu'nda çarpıcı tespitler yer aldı. Milyarlarca lira borcu olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin AKP'li Gebze ve Başiskele ilçe belediyelerine mevzuata aykırı bir şekilde borç verdiğini belirlendi.

Sayıştay'ın denetim raporunda, AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin ilçe belediyelerine verdiği borcun kanuna uygun olduğunu iddia etse de raporda "Belediyelerin ilçe belediyelerine borç vermesine izin veren herhangi bir hüküm bulunmamaktadır" denildi.

41 Kişiyi Almanya Gezisi

AKP'li belediyenin, "Yapım işi kapsamında belediye personelinin yurt dışına gönderdiğini" de belirleyen Sayıştay denetçileri, "Belediyenin, 'Gebze Darıca Metrosu İnşaat ve Elektromekanik Sistemler Temini Montaj ve İşletmeye Alma' ihalesi kapsamında 41 belediye personelini 2019 yılında 'Inno-Trans Uluslararası Taşımacılık Teknoloji Fuarı'na katılmak üzere beş gün süreyle Berlin/Almanya'ya gönderdiğini" de ortaya çıkardı. Sayıştay raporunda ise bunun mevzuata aykırı olduğu ifade edilerek, "Söz konusu iş kapsamında gezi ile ilgili (harcırah hariç) işe, ibate, ulaşım vb her türlü gider yüklenici tarafından karşılanmıştır" denildi.

25 Yılı Aşan Tahsisler Yapıldı

AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 Yılı Denetim Raporu'nda yer alan bazı çarpıcı tespitler ise şu şekilde:

-İhale kapsamında çalıştırılan işçilerin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullanılmadığı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-Taşınmaz tahsis işlemlerinde mevzuat hükümlerine uyulmadı. Kocaeli Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazların kamu kurum ve kuruluşlarına tahsisleri sırasında protokol yapılmadığı belirlendi. Kanuna aykırı bir şekilde 25 yılı aşan sürelerle taşınmaz tahsisleri yapıldı.

AKP DÖNEMİNDE ÖDENMEYEN 269 MİLYON LİRALIK BORÇ İMAMOĞLU YÖNETİMİNE KALDI

Sayıştay'ın İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) 2019 Yılı Denetim Raporu'na göre İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'ndan önceki AKP yönetimi Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'na aktarması gereken 269 milyon lirayı ödemedi. AKP yönetiminin 2016-2019 arasında ödemediği borç İmamoğlu yönetimine kaldı.

Sayıştay'ın İBB 2019 Yılı Denetim Raporu'nda İstanbul Olimpiyatları'yla ilgili tespitler de yer aldı. Anka'nın incelemesine göre İBB'nin aktarması gereken yüzde 0,5'lik bütçe payının 2016 yılından itibaren verilmediğini belirleyen Sayıştay denetçileri, 4 yılda biriken 269 milyon liralık borcun yatırılması gerektiğini bildirdi.

İmamoğlu yönetimindeki İBB bu tespite karşı "Borcun mahsuplaşması çerçevesinde ve İBB bünyesindeki projeler kapsamında ödenmesi için İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından yeni bir protokol çalışmalarına başlandı" görüşünü açıkladı.

1 MİLYON TL HARCAYIP DERNEĞE TESLİM ETMİŞLER

AKP'li Malatya Büyükşehir Belediyesi, hazinenin "Kültür merkezi olarak kullanılması" şartıyla tahsis ettiği bir binayı beş yıllığına bir derneğin kullanımına bıraktığı ortaya çıktı. Üstelik belediye, binanın restorasyonu için de 1 milyon TL harcamış.

AKP'li Malatya Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda dikkati çeken tespitler yer aldı. Hazine tarafından AKP'li Malatya Büyükşehir Belediyesi'ne tahsis edilen bir taşınmazın önce binlerce liraya restore edildiği ardından da bir derneğe kullandırıldığı ortaya çıktı.

Sayıştay denetçilerinin yaptığı incelemede, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından; mülkiyeti Hazineye ait olan, 646 metrekare yüzölçümlü taşınmaz kültür merkezi olarak kullanılmak üzere 25 Şubat 2016 tarihinde Malatya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na süresiz olarak tahsis edildiği; Belediyenin ise önce taşınmazı 971 bin TL'ye restore ettiği ve 12 Şubat 2018 tarihinde de beş yıllığına bir derneğin kullanımına bıraktığı tespit edildi.

Spor Kulübünden Kira Almamışlar

Denetim raporunda, AKP'li Malatya Büyükşehir Belediyesi ile Yeni Malatyaspor Kulübü arasında Yeni Malatya Stadyumu'nun kullanımına ilişkin 633 bin 756 TL tutarındaki kira alacağının da tahsil edilmediği belirtildi. Raporda, "Belediyenin; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden 344 bin 50 TL'ye kiraladığı olduğu Yeni Malatya Stadyumu, 2017 yılında Yeni Malatyaspor Kulübü'ne bir yıllığına kiralandığı" da açıklandı.

İhale Yapılmadan Devredilmiş

Sayıştay denetçileri, "Belediyeye ait taşınmazların işletme haklarının ihale yapılmadan belediye şirketlerine devredildiğini" de tespit etti. Raporda şu ifadelere yer verildi:

"Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi kapsamında olmayan düğün salonu, hidroelektrik santrali, güneş enerjisi santrali, umumi tuvalet, soğuk hava deposu, kuaför, kuyumcu, fotoğrafçı, çiçekçi gibi taşınmazların işletme haklarının ihale yapılmadan Belediyenin şirketlerine devredildiği görülmüştür. 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında olmayan söz konusu taşınmazların işletme haklarının Belediyenin sermayesinin yüzde 50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerine devredilmesinin mevzuata uyarlı olmadığı değerlendirilmektedir."

Memuriyete Sınavsız Geçiş

Ayrıca, Sayıştay raporunda şu tespitler de yer aldı:

- ◆ Malatya Büyükşehir Belediyesi'ne ait reklam alanları ihalesiz bir şekilde kullandırıldı.
- ◆ Belediye tarafından özel kalem müdürlüğü kadrosuna gerçekleştirilen atamanın, memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi olarak kullanıldığı tespit edildi.

USULSÜZLÜĞE 'BİLDİK' SAVUNMA

Muhalefetin, “Sorumluların yargılanmasını önlemeye yönelik çaba” olarak değerlendirdiği Sayıştay’ın, “Denetim görüşünü etkilemeyen tespitleri”, bir kamu kurumundaki usulsüzlüğe daha kılıf oldu. Dışişleri Bakanlığı, Sayıştay denetimlerine takılan, “İhalesiz uçak bileti alımının” denetim görüşünü etkilemeyen tespitler arasında yer aldığını belirterek, konuyla ilgili herhangi bir yaptırım uygulanmayacağını açıkladı.

AB Başkanlığı’nın 2019 yılı mali hesaplarını inceleyen Sayıştay denetçileri, kurumun yurtiçi ve yurtdışı geçici görev yolluğu kapsamında yolluk ödeneğinden ödenen uçak biletlerini, ihalesiz şekilde doğrudan bir firmadan alındığını belirledi. Denetçiler, uçak bileti ödemesinin doğrudan seçilmiş tek bir seyahat firmasına kurum adına kesilen firma faturaları üzerinden yapıldığını belirtti.

Denetçiler, denetim raporunda, “Denetim görüşünü etkilemeyen” bölümüne kaydettiği usulsüzlüğe ilişkin “İhale olmadan tek bir firmadan uçak bileti alınarak doğrudan ödeme yapılması uygulamasının hem mevzuata uygun olmadığı hem de alımlarda eşitlik ve rekabet sağlanmaması riskini taşıdığı düşünülmektedir” değerlendirmesinde bulundu.

Sayıştay’ın AB Başkanlığı’na ilişkin tespiti, TBMM gündemine taşındı. HDP Milletvekili Feleknas Uca, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun yanıtlaması istemiyle soru önergesi verdi.

'Bulgu Tespit Edilmedi'

Bakan Çavuşoğlu önergeye verdiği yanıtta Sayıştay’ın Dışişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına yönelik tespitleri ile ilgili gerekli adımların ivedilikle atıldığını savunurken, ihalesiz uçak biletlerine ilişkin ise “Sayıştay’ın, ‘Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler’ bölümünde yer alan ve esasında herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmeyen husus hakkında Sayıştay’a yanıt iletilmiştir” ifadelerini kullandı.

'MEB ASGARİ ÜCRETİN ALTINDA ÖĞRETMEN ÇALIŞTIRIYOR'

Anadolu Eğitim Sendikası Genel Başkanı Mehmet Alper Öğretici, ücretli öğretmenlerin asgari ücretin altında çalıştırıldığını ifade etti ve verilen “iyileştirme” sözünün tutulmasını istedi.

Anadolu Eğitim Sendikası Genel Başkanı Mehmet Öğretici, yaptığı yazılı açıklamada asgari ücret pazarlıklarının sürdüğü günlerde MEB’in kendisinin asgari ücretin altında ücretli öğretmen çalıştırdığına dikkat çekerek “Yasalarımıza göre asgari ücretin altında bir kişiyi çalıştırmak yasak iken ücretli öğretmenler neden ve nasıl asgari ücretin altında çalıştırılmaktadır?” diye sordu.

Açlık Sınırı En Az 2500 TL

Öğretici, ücretli öğretmenlerin karşı karşıya olduğu ekonomik tabloyu şöyle anlattı:

“80 bin ücretli öğretmenin görev yaptığı günümüzde bu öğretmenlere bir ders saati için 18.22 TL ödeme yapılmaktadır. Haftalık 30 saatten ayda toplamda 120 saat derse girebilen bir ücretli öğretmenin eline aylık yaklaşık 2200 TL geçmektedir. Kaldı ki ücretli öğretmenlerin büyük bir kısmı da haftalık ders saatini dolduramamakta ve bu ücretin dahi altında bir ücretle çalışmaktadır. Bu durumda açlık sınırının en az 2500 TL olduğu, asgari ücretin 2324 TL olduğu bir dönemde MEB eliyle asgari ücretin altında on binlerce ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır.”

2018’de açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu’nda 2019’dan itibaren ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesinin öngörüldüğünü, ancak bir iyileştirme yapılmadığını hatırlatan Öğretici, “MEB ücretli öğretmenliği kalıcı bir istihdam modeli olarak görmemeli, öğretmen açığının olduğu her yere kadrolu öğretmen atamalıdır. Bu süre zarfında görev yapan ücretli öğretmenlere ise sözü verilen gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır” dedi.

PLANSIZ PROGRAM

Ülkemiz genç nüfusu (15-24) 2019 yılı rakamlarına göre toplam nüfusun yüzde 15,6’sını oluşturmaktadır. Genç nüfus ortalamaları yüzde 10,7 olan AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında Türkiye, genç nüfus oranının en yüksek olduğu ülkedir.

2019 OECD verilerine göre, ülkemizde 15-29 yaş grubu nüfusun yüzde 40,5’i eğitimde, yüzde 30,7’si istihdamdadır. Söz konusu yaş grubunda eğitimde ve istihdamda olmayanların oranı ise ülkemizde yüzde 28,8 olup yüzde 12,8 olan OECD ortalamasının çok üzerindedir. OECD ortalaması erkeklerde yüzde 10,7, kadınlarda yüzde 15,3 olan bu oran ülkemizde erkeklerde yüzde 17,9, kadınlarda ise yüzde 40’tır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gençlerde genel işsizlik ve tarım dışı işsizlik oranları, yetişkinlerdeki işsizlik oranlarının yaklaşık iki katıdır. 15-24 yaş arası işsizlik oranları 2019 yılında erkeklerde 22,5, kadınlarda yüzde 30,6 olup tarım dışı işsizlik oranları ise sırayla 25,2 ile 35,7'dir. 15-24 yaş arası yaklaşık 760 bin genç geçici koruma altındadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 27 Ekim'de Resmi Gazete'de yayımlanan, 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında, eğitim alanına ilişkin aşağıdaki maddeler yer alıyor:

- ✓ Mesleki eğitim, işgücünün niteliğini yükseltmeye yönelik geliştirilecektir.
- ✓ Eğitim-istihdam üretim ilişkisini güçlendirmek amacıyla eğitim-sektör işbirliği protokolleri yapılacaktır.

Protokoller kapsamında 25 bin atölye ve laboratuvar dersi öğretmenine uzaktan ve yüz yüze eğitim düzenlenecektir.

- ✓ OSB'lerde sektörün ihtiyacı olan işgücü yetiştirmek amacıyla sektör destekli mesleki ve teknik eğitim kurumları açılacaktır.
- ✓ Eğitim dışı kalan çocukların mesleki eğitim merkezlerine kayıtları yapılacaktır.
- ✓ 50 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, konaklama tesisleri ile eşleştirilecek, öğrencilere işletmelerin burs vermesi sağlanacaktır.
- ✓ Araştırma üniversitelerinde doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamı artırılabilecektir.
- ✓ 21 Eylül-16 Ekim tarihleri arasında 10.703.812 öğrenci, 842.438 öğretmen EBA'yı, 454.342 öğrenci, 80.972 öğretmen de EBA Akademik Destek'i aktif kullanmıştır. Bu verilere göre, resmi okullardaki 4.486.066 öğrenci EBA'yı kullanmamıştır.
- ✓ 2019-2020 eğitim-öğretim dönemi itibarı ile ikili eğitimde okuyan ilkökul öğrencilerinin oranı yüzde 36,6, ortaokul öğrencilerinin oranı yüzde 28'3 ve ortaöğretim öğrencilerinin oranı ise yüzde 2,8'dir. Bu verilere göre, ilkökul düzeyinde 1.832.168, ortaokul düzeyinde 1.452.194, lise düzeyinde ise 103.936, toplamda ise 3.388.298 öğrencinin ikili eğitim kapsamında olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile zorunlu eğitim kapsamındaki öğrencilerin yüzde 22,3'ü ikili eğitim kapsamındaki okullarda eğitim görmektedir.
- ✓ Yükseköğretim düzeyinde 2019 yurt yatak kapasitesi 679.758'e yükselmiştir.
- ✓ Fırsat eşitliği temelinde, tüm kademelerde eğitime erişim sağlanacaktır.
- ✓ 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacaktır.
- ✓ Okullaşma oranları artırılabilecektir.
- ✓ **Afet riski taşıyan 1500 eğitim binasının güçlendirilmesi sağlanacaktır.**
- ✓ Eğitimde kalite güvence sistemi oluşturulacaktır.
- ✓ Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır.
- ✓ Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılabilecektir.
- ✓ Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılacaktır.
- ✓ Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta kurulacaktır.

Bu kapsamda; 7.400 okulun ağ altyapısı işletme ve bakım-onarım işlemlerinin tamamlanması sağlanacak. 3.500 okulun ağ altyapısı kurulumu tamamlanacaktır.

- ✓ 2.500 okula GSM üzerinden, 700 okula ise uyduyla internet erişimi sağlanacaktır. 23 bin etkileşimli tahta alımı ihalesi yapılacaktır.
- ✓ Özel eğitime gereksinim duyan bireylerin eğitim hizmetlerinden istifade edebilmeleri için beşeri ve fiziki imkanlar güçlendirilecektir.
- ✓ 100 öğretmen konutu yapılacaktır.
- ✓ Öğretmen ve okul yöneticilerinin bireysel ve mesleki gelişimleri uzaktan eğitim faaliyetleriyle desteklenecektir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ✓ Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) araştırması kapsamına 8 inci sınıfların yanı sıra 4 ve 12 nci sınıflarda dahil edilecektir.
- ✓ Mesleki ve Teknik Eğitimde üretime yönelik yapısal dönüşüm ve istihdam seferberliğine başlanacaktır. Bu kapsamda Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarının donatım ihtiyaçları karşılanacaktır.
- ✓ Japonya örneği incelenerek sadece kadın öğrencilerin kabul edileceği kadın üniversiteleri kurulacaktır.
- ✓ Dünya akademik başarı sıralamasında 2023 yılı itibarıyla en az 2 üniversitemizin ilk 100'e ve en az 5 üniversitemizin ilk 500'e girmesi sağlanacaktır.
- ✓ Hukuk, sağlık ve mühendislik alanlarının asgari başarı puan şartı artırılabilecektir.
- ✓ Yabancı uyruklu nitelikli öğretim elemanı sayısının artırılması amacıyla yükseköğretim kurumlarının çekim merkezi haline getirilmesi sağlanacak, araştırma alt yapıları güçlendirilecektir.

EĞİTİM HARCAMALARI

TÜİK'in 9 Aralık 2020'de yayımladığı 2019 yılına ait Eğitim Harcamaları İstatistiklerine göre:

- Türkiye'de eğitim harcamaları **2018 yılına göre yüzde 18,2 artarak, 2019 yılında 259 milyar 220 milyon TL oldu.**
- 2019 yılında bir önceki yıla göre eğitim harcamalarının en çok yükseldiği eğitim kademeleri ise, **yüzde 31,9 ile ilkökul ve yüzde 26,4 ile ortaokul.**

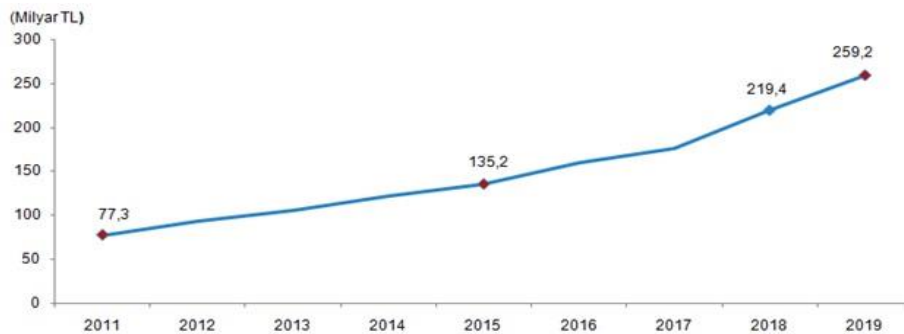
Tablo:1 Eğitim harcamaları temel göstergeleri, 2011-2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ^(r)	2019
Toplam eğitim harcaması (Milyar TL)	77,3	93,0	106,0	122,7	135,2	160,7	176,5	219,4	259,2
Öğrenci başına eğitim harcaması (TL)	4 008	4 729	5 242	5 941	6 426	7 498	8 111	10 005	11 769
Eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı (%)	5,5	5,9	5,8	6,0	5,8	6,1	5,6	5,8	6,0
Devlet eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı (%)	4,2	4,4	4,3	4,4	4,3	4,6	4,2	4,3	4,4
Öğrenci başına eğitim harcaması (\$)	2 389	2 626	2 751	2 710	2 358	2 477	2 220	2 075	2 071
Toplam eğitim harcaması (Milyar \$)	46,0	51,7	55,7	56,0	49,6	53,1	48,2	45,5	45,6

(r) 2018 yılı idari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir

- ❖ **Toplam eğitim harcaması 2011 yılında 77,3 Milyar TL iken, yüzde 253 artarak 2019 yılında 259,2 Milyar TL oldu.**

Tablo 2: Toplam eğitim harcaması, 2011-2019

- Eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı 2018 yılında yüzde 5,8 iken, 2019 yılında bu oran yüzde 6.
- Devlet eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı ise 2018 yılında yüzde 4,3 iken, 2019 yılında yüzde 4,4 oldu.

Eğitim harcamaları hizmet sunucularına göre değerlendirildiğinde;

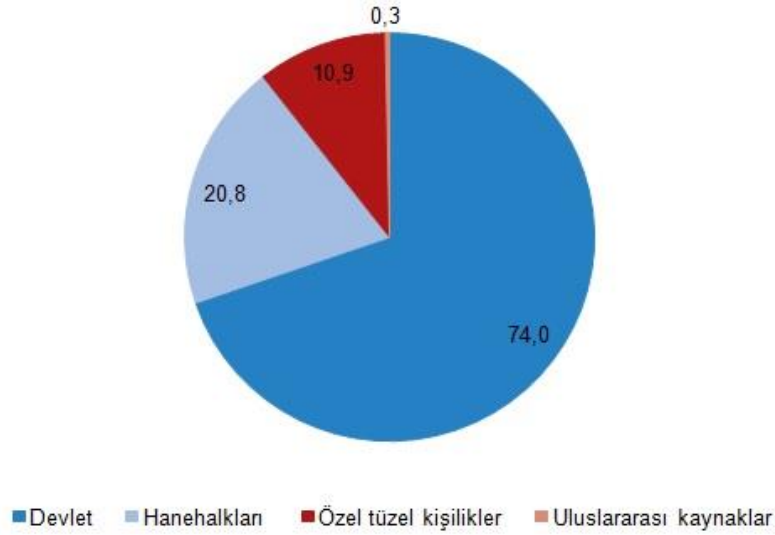
- Devlet kurumları tarafından yapılan harcamaların yüzde 30,3'ü yükseköğretim, yüzde 24,9'u ortaöğretime yapıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Özel kurumları tarafından yapılan harcamaların ise yüzde 38,4'ü ortaöğretime, yüzde 36,8'i yükseköğretime yapıldı.
- ❖ Türkiye'de 2019 yılında yapılan eğitim harcamalarının yüzde 74'ü devlet tarafından finanse edilirken, eğitim harcamaları içerisinde hanehalklarının yaptığı harcamaların payı ise yüzde 20,8 oranında gerçekleşti.

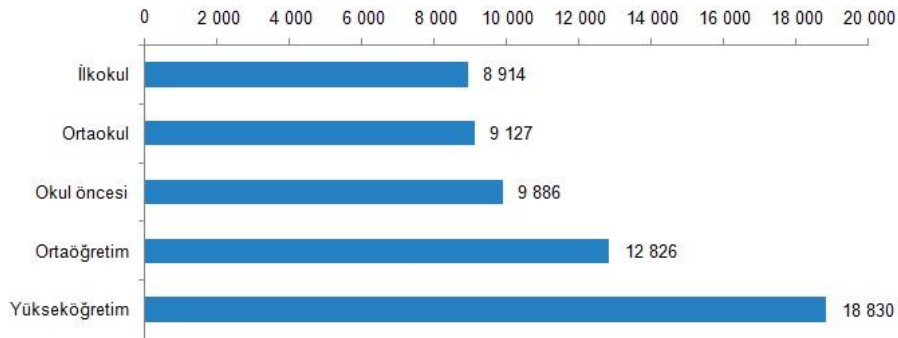
Tablo 3: Finans kaynaklarına göre eğitim harcamalarının dağılımı (yüzde), 2019

Öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 2018 yılında 10 bin 5 TL iken, **2019 yılında yüzde 17,63 oranında artarak 11 bin 769 TL oldu.**

- Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, 2019 yılında öğrenci başına en yüksek harcama, 18 bin 830 TL ile yükseköğretime yapıldı.

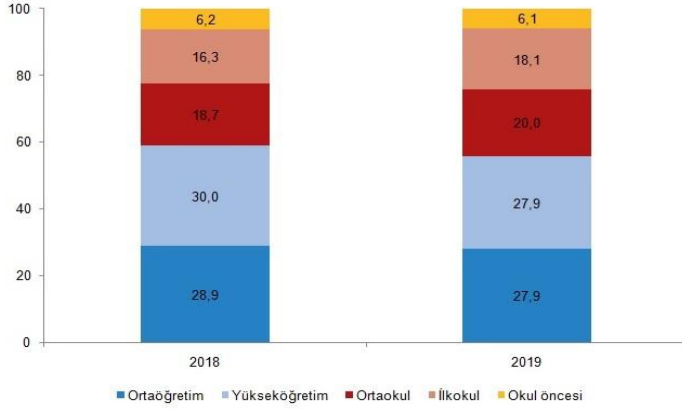
Tablo 4: Eğitim düzeylerine göre öğrenci başına yapılan harcama tutarı (TL), 2019

- Öğrenci başına toplam eğitim harcaması **2018 yılına göre yüzde 17,6 arttı.**
- Eğitim harcamaları, **2018 yılına kıyasla en fazla,** yüzde 30,1 ile ilköğretim düzeyinde artış gösterdi. Bu oran ortaokul düzeyinde ise yüzde 25,1 seviyesinde gerçekleşti.

Tablo 5: Eğitim düzeylerine göre yapılan eğitim harcamalarının toplam harcama içerisindeki oranı (yüzde), 2018,2019

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hanehalkının eğitim harcamaları ise şöyledir:

- 2019 yılında, hane halkının eğitim harcamalarının **yüzde 3,2'si (1 milyar 240 milyon TL) en yoksul yüzde 20'lik kesim** tarafından yapılmıştır.
- En zengin **yüzde 20'lik kesimin eğitim harcamaları içerisindeki payı ise yüzde 64,5'tir (25 milyar 386 milyon TL).**

En yoksul yüzde yirmilik kesimde bulunan aileler eğitime ayda 19,5 TL, en zengin yüzde yirmi ise 397,7 TL bütçe ayırmaktadır. Yani, en zengin ailelerle en yoksul ailelerin eğitim harcamaları arasında 20,5 kat fark oluşmuştur.

2019 SAYIŞTAY RAPORUNDA MEB

➤ 138.393 öğretmene ihtiyaç var...

Mevcut öğretmen kadrolarının dağılımında ülke geneli ve iller açısından birçok dengesizlikler bulunduğu ve bu dengesizliklerin süreklilik kazandığı, planlamadaki zafiyetler nedeniyle bir yandan öğretmen açığı sorunu çözüme kavuşturulamaz iken bir yandan da kısıtlı olan mevcut yetişmiş insan kaynağının ve buna bağlı olarak mali kaynakların verimli kullanılmadığı görülmüştür.

Öğretmen İhtiyacı Açısından Mevcut Durum

Aşağıdaki tabloda ülke geneli ve ihtiyacın en yüksek olduğu on il için kurum bazlı öğretmen ihtiyacına ilişkin mevcut durum gösterilmektedir.

Tablo 1: Öğretmen İhtiyacının En Yüksek Olduğu İller ve Türkiye Geneli İçin Durum

İl Adı	Norm Sayısı	Kadrolu Öğretmen Mevcudu	Sözleşmeli Öğretmen Mevcudu	Net Öğretmen İhtiyacı	Kurum Bazlı Öğretmen İhtiyacı
İSTANBUL	132.072	99.622	4.278	28.172	31.033
ŞANLIURFA	32.071	14.703	12.423	4.945	6.312
BURSA	31.608	26.630	589	4.389	5.609
GAZİANTEP	28.670	19.677	4.840	4.153	4.395
HATAY	23.723	17.775	3.072	2.876	3.016
KOCAELİ	21.671	18.643	362	2.666	3.134
KAHRAMANMARAŞ	16.431	12.876	1.152	2.403	2.665
VAN	18.619	9.503	6.775	2.341	2.745
ANTALYA	26.317	23.949	149	2.219	3.089
DİYARBAKIR	23.380	17.058	4.268	2.054	2.265

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ülke Geneli Toplam	953.206	773.092	86.879	93.235	138.393
Not: Tablodaki veriler Aralık 2019 tarihi itibarıyla mevcut durumu göstermektedir.					

*Kurum bazlı ihtiyaç, okullardaki mevcut ihtiyacı göstermektedir.

*Net öğretmen ihtiyacı ise tüm ülkedeki ders ihtiyaçlarına göre hesaplanan boş norm kadro sayısını göstermektedir.

*Norm sayısı, okullarda ders saati başına ihtiyaç duyulan öğretmen sayısını temsil etmektedir.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı üzere Aralık 2019 tarihi itibarıyla ülke genelinde boş kadro sayısı 93.235, ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı ise 138.393'dir.

Kurum bazlı öğretmen ihtiyacının hem ülke geneli hem de iller özelinde net öğretmen ihtiyacından yüksek olması, eğitim kurumları ve alanlar itibarıyla ihtiyacın doğru belirlenmemiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Örneğin **kurum bazlı ihtiyacın en yüksek olduğu İstanbul'da boş kadro sayısı 28.172 olup bu kadroların tamamına atama yapılsa dahi ihtiyacın karşılanamadığı anlaşılmaktadır.** Diğer taraftan kurum bazlı öğretmen ihtiyacı 31.033 iken 28.172 kadronun atıl vaziyette beklemesi ise bu konuda doğru bir planlamanın yapılmadığı anlamına gelmektedir.

Tablo 2: Kurum Bazlı Öğretmen İhtiyacının En Yüksek Olduğu Alanlar

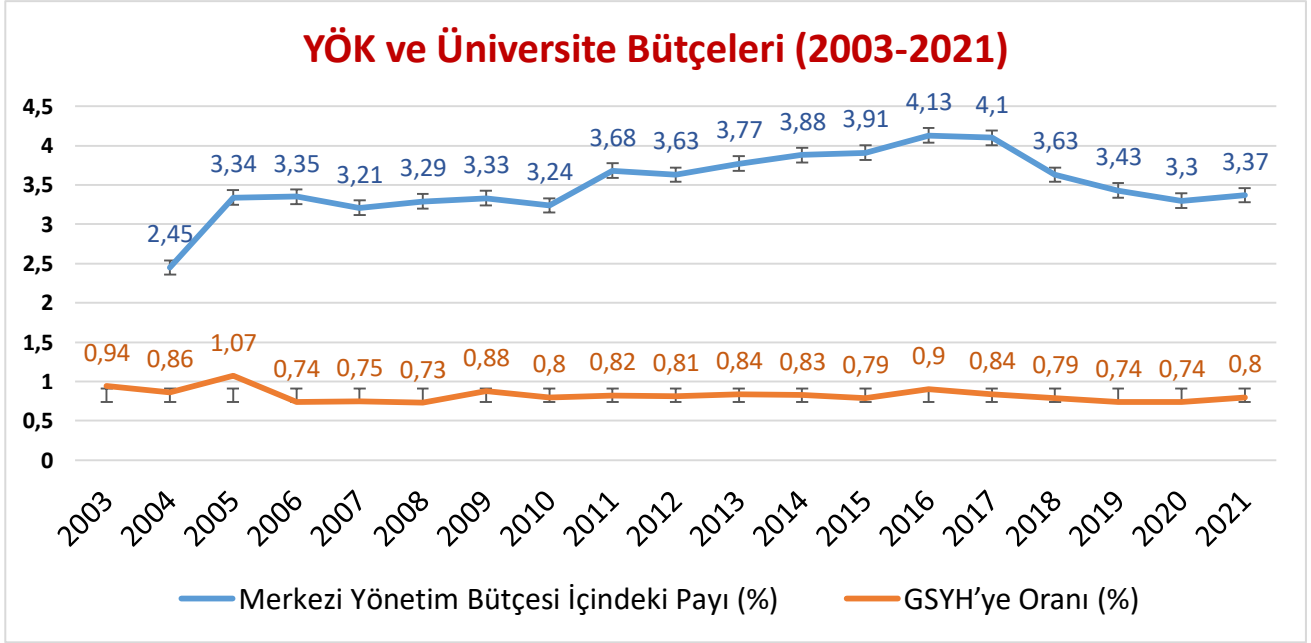
Alan Adı	Norm Sayısı	Öğretmen Mevcudu	Net Öğretmen İhtiyacı	Kurum Bazlı Öğretmen İhtiyacı
Özel Eğitim	40.768	18.063	22.706	22.985
Din Kült. ve Ahl.Bil.	51.743	36.691	15.055	15.965
İngilizce	80.499	73.449	7.051	10.166
Sınıf Öğretmenliği	192.060	190.456	1.605	9.236
İlköğretim Matematik	53.108	45.602	7.506	8.222
Rehberlik	40.589	33.641	6.949	8.111
Türkçe	52.753	47.825	4.928	6.205
Okul Öncesi Öğrt.	59.574	55.730	3.848	5.687
Fen Bilimleri	41.848	37.340	4.509	5.246
Beden Eğitimi	35.861	33.358	2.503	4.161

Not: Tablodaki veriler Aralık 2019 tarihi itibarıyla mevcut durumu göstermektedir.

BOŞ BİR TABELAYA DÖNÜŞTÜRÜLEN YÜKSEKÖĞRETİM (YÖK VE ÜNİVERSİTELER) KURUMLARI BÜTÇESİ

2021 yılı bütçesinde Yükseköğretim Kurumu ve üniversitelerin bütçelerinin toplamının 45.395.788.000 TL olması öngörülmüştür.

Grafik 1. YÖK ve Üniversite Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı (2002-2021)

*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Ülkemizde 129 devlet, 74 vakıf toplamda 203 üniversite, 4 vakıf Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. 2003 yılından bu yana devlet üniversitelerinin sayısı yüzde 143,3 oranında artmıştır. **2016 yılında Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde yüzde 4,13 olan Yükseköğretim bütçesinin payı yüzde 3,37'ye gerilemiştir.**

Tablo 1. Yükseköğretim Yurtları Ve Burs-Kredi Alan Öğrenci Sayıları.

Türü	Yurt Sayısı ve Kapasitesi				
	2006-2007		2019-2020		
	Yurt	Kapasite	Yurt	Kapasite	Barınan Öğrenci Sayısı
Resmi	216	198.945	793	703.175	-----*
Özel	981	63.827	2240	417.939	174.924

*Verilerde resmi yurt kapasitesi var; ancak yurtlarda kalan öğrenci sayısı net olarak paylaşılmamış.

Yükseköğretim düzeyinde resmi yurtların 703 bin özel yurtların ise 417 bin kapasitesi olduğu görülmektedir. **Yükseköğretim düzeyinde 419 bin öğrenci burs, 1 milyon 164 bin öğrenci ise öğrenim kredisi almaktadır.** Burs ve öğrenim kredisi aylık 550 TL olarak ödenmektedir.

Devlet ve vakıf üniversitelerinde 2019 yılında, örgün eğitim kapsamında 3 milyon 777 bin 114 öğrenci eğitim öğretim görmüştür. Bu verilere göre, resmi yurtların kapasitesinin öğrencilerin sadece yüzde 18,6'sına karşılık geldiği görülmektedir. **Başka bir deyiş ile devlete ait yurtlar tam kapasite dolu olsa bile sadece 5 öğrenciden birine barınma imkanı sağlanabilmektedir.**

İÇİ BOŞALTILAN VAKIF YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI

YÖK 02.07.2019 tarihinde Vakıf Yükseköğretim kurumları raporunu yayımladı. Raporda Vakıf Üniversiteleri ile ilgili ilginç veriler yer aldı.

- Ülke genelinde 77 Vakıf Yükseköğretim Kurumu bulunuyor.
- İl bazında bakıldığında 48 üniversite ile İstanbul ilk sırada, 12 üniversite ile Ankara ikinci sırada yer aldı.
- 2002 yılında 22 olan Vakıf Yükseköğretim Kurumu sayısı, 2018'e gelindiğinde 77'yi buldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Öğrenci sayılarına bakıldığında İstanbul Aydın Üniversitesi 35.999 öğrenci ile birinci, Beykent Üniversitesi 30.850 öğrenci ile ikinci, Medipol Üniversitesi 30.616 öğrenci ile üçüncü sırada yer aldı. Lokman Hekim Üniversitesi 381 öğrenci ile son sırada yer alırken Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi 392 öğrenci ile sondan ikinci, Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi 421 öğrenci ile sondan üçüncü oldu.

Başkent Üniversitesi 16.728 öğrenci ile 11 inci sırada yer aldı.

- YKS Başarısına göre Hukuk Fakülteleri sıralamasında İbn Haldun Üniversitesi ilk sırada yer alırken, İhsan Doğramacı Bilkent ikinci, Koç üçüncü, TOBB dördüncü, İstanbul Sabahattin Zaim beşinci Başkent altıncı sırada kendisine yer bulabildi. Son sırada ise İstanbul Okan, sondan ikinci sırada MEF, Sondan üçüncü sırada Beykent yer aldı.
- YKS Başarılarına göre Tıp Fakültesi sıralamasında **Acıbadem birinci, Koç ikinci, Bezm-i Alem üçüncü, Bahçeşehir dördüncü, Başkent beşinci oldu.** Altınbaş Üniversitesi sonuncu olurken Okan Üniversitesi sondan ikinci Haliç Üniversitesi de sondan üçüncü oldu.
- Diş Hekimliğinde **Medipol birinci, Başkent ikinci, Bezm-i Alem üçüncü** oldu. Altınbaş sonuncu, İstanbul Aydın sondan ikinci, Beykent ise sondan üçüncü oldu.
- **Faruk Saraç Tasarım MYO'nun 627 öğrencisi olmasına rağmen kadrolu hiç öğretim üyesi olmadığı görüldü.**
- Öğrenci Başına Düşen Alan Dağılımında **Bilkent 301 metrekare ile ilk sırada yer alırken Başkent 273 metrekare ile ikinci, Sabancı 260 metrekare ile üçüncü sırada yer aldı. Haliç Üniversitesinin ise 4,9 metrekare ile son sırada bulunduğu görülüyor.**
- Toplam açık alan büyüklüğünde **3 milyon 876 metrekare ile Başkent Üniversitesi ilk sırayı alırken Bilkent iki, Sabancı üçüncü** oldu.
- Öğrenci başına kütüphane alanına baktığımızda ise 2,1 metrekare ile Sabancı ilk sırada, 1,5 metrekare ile Sabahattin Zaim ve Koç 2 ve 3 üncü sırada yer aldı. **İstanbul Esenyurt, Avrasya, Yeni Yüzyıl, Haliç, Aydın, Yaşar ve Antalya Bilim Üniversitelerinde ise sadece 10 santimetrekare alan düştüğü** görüldü.
- Öğrenci başına basılı kitap sayısına bakıldığında **İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi 51 kitapla ilk sırada yer aldı.** Onu 42 kitapla Bilkent, 32 kitapla Koç Üniversitesi takip etti. **Yeni Yüzyıl, Akev, Biruni, Medipol, İstanbul Aydın üniversitelerinde ise öğrenci başına 1 kitap düşmesi dikkat çekti.**
- **507 bin kitapla Bilkent Üniversitesi en zengin kütüphaneye sahipken, Bilkent'i 257 bin kitapla Koç, 221 bin kitapla Başkent takip etti.** Antalya Akev'de 500 kitapla son sırada yer aldı. Lokman Hekim 1231 kitapla sondan ikinci, Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi 1907 kitapla sondan üçüncü oldu.

Dünya Sıralamalarında Vakıf Yükseköğretim Kurumları

- QS sıralamasında Koç 448, Bilkent 456, Sabancı 501-510, QS EMERGING EUROPE AND CENTRAL ASIA sıralamasında Bilkent 12, Koç 14, Sabancı 137 nci sırada yer aldı.

ALES 3. Dönem Eşit Ağırlık Başarı Sıralamasına Göre Vakıf Üniversiteleri

- Puanı 70 ve üzerinde olan aday istatistiklerine baktığımızda **Koç üniversitesi %82 ile birinci, Sabancı %71 ile ikinci, TOBB %69 ile üçüncü olduğu** görüldü. **Son üç sırayı %16 ile Beykent, %11 ile Nişantaşı ve Avrasya** aldı.
- Tus 1.Dönem Yerleşme oranlarında %27 ile **Başkent Üniversitesi** ilk sırada yer alırken, **İstanbul Medipol %15 ile 8 inci ve son sırada yer** aldı.

Rapora genel olarak bakıldığında, Vakıf Üniversiteleri arasında nitelik ve nicelik olarak olağanüstü farklar olduğu, bu farklılıkların akademik başarıyı önemli ölçüde etkilediği görüldü. ALES, TUS, YDS gibi sınavlarda geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi köklü 8-10 üniversitenin hep ilk sıralarda yer aldığı, diğerlerinin ise anlamlı bir başarı yakalayamadığı tespit edildi. Kütüphane alanı ve öğrenci başına düşen kitap sayısına bakıldığında bazı üniversitelerde öğrenci başına 1 kitap düştüğü, kütüphane alanının yok denecek kadar az olduğu (10 santimetrekare) diğer tespitler arasında yer aldı. Öğrenci başına düşen alana baktığımızda Bilkent ve Başkent Üniversitelerinin öğrencilerine geniş bir alan sunduğu İstanbul Haliç Üniversitesinin öğrenci başına 4,9 metrekare ile dar bir alana sıkıştığı görüldü.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tıp alanında ve öğretmenlik alanında Acıbadem, Başkent, Koç ve Bezmi Alem Üniversitelerinin anlamlı bir başarısının olduğu, diğer alanlarda Bilkent, Koç, Sabancı gibi Üniversitelerin ön plana çıktığı görülüyor.

Sonuç olarak birçok Vakıf Üniversitesinin sadece tabeladan ibaret olduğu ortaya çıkmış durumda. Bir üniversitenin kadrolu hiç öğretim üyesi olmaması durumun vahametini özetlemiş durumdadır.

OKULLAŞAMAMA!

MEB'in yayımladığı 2018-2019 yılı istatistiklerine göre,

4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlamasından bu yana;

- **İlkokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 93,62'ye,**
- **Ortaokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 95,90'a gerilemiştir.**
- Zorunlu olmasına rağmen ortaöğretim düzeyinde okullaşma oranı yüzde 67,37'den yüzde 85,01'e yükselmiştir

Tablo 1. Okullaşma Oranları

Eğitim Düzeyi	1997-1998	2001-2002	2011/2012	2017/2018	2019-2020
	%	%	%	%	%
Okul Öncesi (5 Yaş)	-----	-----	65,69	66,88	70,39
İlkokul				91,54	93,62
Ortaokul	84,74	92,40	98,67	94,47	95,90
Ortaöğretim	37,87	48,11	67,37	83,58	85,01
Yükseköğretim	-----	-----	35,51	45,65	43,37

Kaynak: MEB, yapılan hesaplamalara Açık öğretim ortaokulu ve Açık liseler dahil edilmiştir.

İlkokul, ortaokul ve liselerin zorunlu eğitim kapsamında olmaları nedeniyle okullaşmanın yüzde yüz olmaması izah edilebilir bir durum değildir.

İlkokul düzeyinde toplam 5.279.945, ortaokul düzeyinde ise toplam 5.701.654 çocuk bulunmaktadır. Net okullaşma oranı üzerinden hesaplandığında ilkokul düzeyinde yaklaşık 324.559, ortaokul düzeyinde ise 243.758 çocuğun yaş gruplarına göre olması gereken eğitim düzeyi içerisinde olmadıkları ya da eğitim öğretimin dışında kaldıkları görülmektedir. **İlköğretim düzeyinde toplamda yaklaşık 568.317 çocuğun okul dışında kalmış olması ya da hangi eğitim düzeyine dahil oldukları ve nedenlerine dair veri bulunmaması/rapor edilmemesi rasyonel bir durum olarak gözükmemektedir. Bu öğrencilerin durumlarını açıklayacak verilerin raporlanması, okula erişimlerinin önündeki engellerin neler olduğunun ivedilikle tespit edilmesi ve bu engellerin kaldırılması için önlem alınması gerekmektedir...**

2019-2020 eğitim öğretim yılında ortaöğretim düzeyinde net okullaşma oranı yüzde 85,01'dir. Ortaöğretim kurumlarında 5.630.652 öğrenci bulunmaktadır. Ortaöğretim net okullaşma oranı üzerinden hesaplandığında tahmini 992.865 çocuğun eğitim öğretim dışında kaldığı görülmektedir. **Bu sayı ilkokul düzeyinde eğitim öğretim dışında kalan çocuk sayısının yaklaşık üç katıdır.**

Eğitimin 12 yıl zorunlu olması dolayısıyla tek bir çocuğun bile okul dışında olmaması beklenirken, ortaöğretim düzeyinde yaklaşık 992 bin çocuğun okul dışında olması, ortaöğretime erişimde ciddi sorunların olduğunu göstermektedir.

DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARININ EĞİTİMDE SEBEP OLDUĞU SORUNLAR

Bakanlığa bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören istekli öğrencilerin ve ortaöğretimden mezun olanların akademik anlamda gelişimlerine katkı sağlamak ve derslerde edindikleri kazanımları pekiştirmek amacıyla açılan destekleme ve yetiştirme kurslarının; mevzuatındaki birtakım eksiklikler nedeniyle temel amacından uzaklaştığı, açılan kurs sayısının ve ders türlerinin fazlalığı nedeniyle bütçe üzerinde ciddi bir yük haline geldiği ve ek ders ücreti ile hizmet puanı açısından öğretmenler arasında adaletsizliğe neden olduğu görülmüştür.

a) Kursların Temel Amacından Uzaklaşması

Dershanelerin kapatılması sürecinde alternatif bir model olarak devreye sokulan ve öğrencilerin yetkinliklerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulan alanlarda takviye eğitim verilmesini hedefleyen Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının zaman içerisinde başlangıçtaki temel ilke, amaç ve değerlerinden uzaklaştığı görülmektedir. Anılan Yönergenin 10'uncu maddesinde kursların ortaokul ve imam hatip ortaokulları ile ortaöğretim kurumlarının tüm sınıf seviyelerindeki derslerden açılacağı belirtilmiş, 6'ncı maddesinde ise kurslara örgün eğitim kurumlarının 5-12'nci sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin katılacağı belirtilmiştir. Ancak uygulamada hemen her okulda ve her ders için bu kursların açılması, kursların asli amacından uzaklaşarak verimsiz ve yüksek maliyetli bir uygulamaya dönüşmesine yol açmıştır.

Aşağıdaki tabloda, destekleme ve yetiştirme kurslarından yararlanan öğrencilerin tercihlerine ilişkin veriler yer almaktadır:

Tablo 1: Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğrenci Tercihleri

En Çok Tercih Edilen		En Az Tercih Edilen		Diğer Dersler	
Ders Adı	Öğrenci Sayısı	Ders Adı	Öğrenci Sayısı	Ders Adı	Öğrenci Sayısı
Matematik	3.398.923	Siyer	355	Beden Eğitimi	1.011.533
Türkçe	2.129.820	Hadis	502	Görsel Sanatlar	175.785
Fen Bilimleri	1.974.998	Yaşayan Diller ve Lehçeler	1.085	Müzik	174.671

2019-2020 eğitim öğretim yılında 836.699 adet kurs açılması kararlaştırılmış olup en çok tercih edilen derslerin önceki yıllarda da olduğu gibi öğrenciler akademik gelişimi açısından en önemli kabul edilebilecek derslerden olması, destekleme ve yetiştirme kurslarının temel amacıyla uyumluluk arz etmektedir. Ancak Beden Eğitimi, Müzik vb. derslerden açılan kurslar ile 7, 8, 11 ve 12'nci harici sınıflar için kurs açılması bu kursların asli amacı ya da var oluş gerekçesi ile örtüşmemektedir.

b) Kurslar İçin Ayrılan Kaynağın Planlamadaki ve Uygulamadaki Hatalar Neticesinde Sürekli Artış Göstermesi

Kurs merkezlerinin ısınma, temizlik, aydınlatma, kırtasiye ve bu kapsamdaki giderleri Yönergenin 20'nci maddesi uyarınca Bakanlık tarafından karşılanmakta olup bu giderlere ilişkin sağlıklı bir veri elde edilemediğinden, sadece bu kurslar için öğretmenlere ödenen ek ders ücreti itibarıyla kursların maliyeti aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde ortaya konulabilmektedir.

Tablo 2: Öğretmenlere Ödenen Ders Ücretleri İtibarıyla Kursların Yıllık Maliyeti

Bütçe Yılı	Kurs Ücreti Ödemesinin Yapıldığı Genel Müdürlük					
	Ortaöğretim	Mes.Tek.Eğitim	Din Öğretimi	Temel Eğitim	Hayat Öğr. Boyu	Toplam
2018	211.078.991,71	120.256.736,22	204.729.708,90	832.729.147,81	11.630.114,40	1.384.528.518,11
2019	260.987.043,00	134.888.187,00	256.648.457,00	966.312.671,00	12.305.808,00	1.635.486.027,00

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Strateji Geliştirme Başkanlığından alınan verilere göre destekleme ve yetiştirme kurslarına katılan öğretmenlere ders ücreti olarak 2018 yılı için 1.384.528.518,11 TL, 2019 yılı için ise 1.635.486.027,00 TL ödenmiştir. Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılan öğretmenlere ödenen ek ders ücreti örgün ve resmi ortaokullar ve ortaöğretim kurumlarındaki öğretmenler için 2019 yılında ödenen toplam ek ders ücretinin %12'sine, sermaye giderlerinin ise %23'üne tekabül etmektedir.

Ancak Kararın 8'inci maddesine aykırı olan İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü'nün 28.10.2015 tarihli ve 28892082-840-E.11033602 sayılı Ek ders ücreti konulu yazısına istinaden okulda haftalık 20 saat fiilen derse giren bir öğretmene haftada toplam 40 saat ders okutmasının mümkün olduğu noktasından hareketle destekleme ve yetiştirme kurslarında 20 saate kadar ders verilmektedir. Destekleme ve yetiştirme kursları için ek ders ücretinin yüzde 100 fazlasıyla ödenmesi ve bu kurslar için belirlenen 10 saatlik sınırlamaya uygulamada riayet edilmemesi, destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında derse girmeyi hafta içi ek derse girmekten daha cazip hale getirmekte, okullarda görevli kadrolu öğretmenler alanlarında ihtiyaç olduğu halde aylık karşılığı dışında hafta içinde derse girmeyip hafta sonunda aynı alanda 19 saate kadar destekleme ve yetiştirme kursuna katılırken, bahse konu ihtiyaç için ders ücreti karşılığında öğretmen görevlendirilmek suretiyle kaynakların etkin ve verimli kullanılmaması sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 3: Öğrenci ve Okul Sayısı İtibarıyla Kurs Açılan Okul ve Kurslara Katılan Öğrenci Sayıları

	Örgün ve Resmi Ortaokullar ve Ortaöğretim Kurumları		2018-2019 2. Dönem DYK		2018-2019 Yaz Dönemi DYK		2019-2020 1. Dönem DYK	
	2018-2019	2019-2020	Sayılar	Oran	Sayılar	Oran	Sayılar	Oran
Okul Sayısı	30.309	31.041	21.780	%72	6.195	%20	21.556	%70
Öğrenci Sayısı	9.568.409	9.595.662	4.370.449	%46	490.822	%5	4.369.921	%45

2019-2020 eğitim öğretim yılında 21.556 okulda kurs merkezi açılmış olup kurs açılan okul sayısı toplam okul sayısının yaklaşık yüzde 70'ine tekabül etmektedir. Uygulamaya bakıldığında öğrenci sayısı az olduğu halde aynı yerleşim biriminde birden fazla kurs merkezi açıldığı, öğrencilerin aynı yerleşim yerinde belirli merkezlerde toplanabilmesi fiilen mümkün iken yasal açıdan bir zorunluluk olmadığı için bu hususa özen gösterilmediği, sonuç olarak açılan her kurs merkezi için ayrı ayrı ısınma, temizlik vb. giderleri ödenmesine neden olduğu görülmüştür. Yönergenin 6'ncı maddesinde yer alan kurs merkezlerine ortaöğretim kayıt alanı, komşu kayıt alanı veya diğer kayıt alanı içerisinde bulunan okullardan da öğrenci kabul edilebileceği hükmünün uygulanarak, her okulda kurs açılmasından ziyade belirli merkezlerde ulaşım imkânları da dikkate alınmak suretiyle toplulaştırmalar yapılması, bahse konu giderlerde ciddi bir tasarruf sağlayacaktır.

Bu noktada destekleme ve yetiştirme kursu içeriklerinin Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) yer alan eğitim içerikleri ile büyük ölçüde örtüşüyor olduğu ve kursların EBA aracılığıyla sürdürülmesinin maliyet açısından daha etkin bir yöntem olacağı hususu değerlendirilmelidir.

ÖZGÜRLÜKTE YİNE SINIFTA KALDIK!

'2020 İnsani Özgürlük Endeksi' raporunda Türkiye 162 ülke arasında 119'uncu sırada yer aldı. Rapora göre ekonomik refah arttıkça özgürlükler de arttı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde yayımladığı mesajda "Ülkemizi hak ve özgürlükler alanında çok daha ileri bir noktaya taşıdık" ifadeleri yer alırken, Türkiye, İnsani Özgürlük Endeksi'nde 162 ülke arasından 119'uncu oldu.

ABD merkezli düşünce kuruluşu CATO Enstitüsü, '2020 İnsani Özgürlük Endeksi' raporunu açıkladı. Raporda, 162 ülke hukukun üstünlüğünden kişisel refah seviyesine kadar birçok alanda değerlendirildi. Türkiye geçen yıl 122'nci sırada yer alırken, bu yıl 119'uncu oldu.

Ülkenin ortalama insani özgürlük puanı 10 üzerinden 6,27 olurken; kişisel özgürlükte 5,92; ekonomik özgürlükte ise 6,62 puan aldı.

Yeni Zelanda Zirvede

Euronews'te yer alan habere göre raporda, insanların ekonomik ve kişisel açıdan en özgür olduğu ülkeler sırasıyla Yeni Zelanda, İsviçre ve Hong Kong olarak belirlendi. Suriye, geçen yıl da olduğu gibi 2020 raporunda da listenin son sırasında yer aldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İnsani özgürlük sıralamasının ilk çeyreğinde yer alan ülkelerde kişi başına düşen gelirin ortalama 50 bin 340 dolar olduğu, son çeyreğinde ise bu rakamın 7 bin 729'ye düştüğü rapor edildi. Rapora göre, ekonomik refah seviyesi arttıkça özgürlükler de arttı.

Listenin Sonlarında

- Türkiye, 128 ülkenin yer aldığı Hukukun Üstünlüğü 2020 raporunda 107'nci sırada yer aldı. 2019 yılı raporunda 101'inci sırada yer alan ülke, 6 sıra birden kaybetti.
- Freedom House (Özgürlük Evi) 'Dünyada Özgürlükler 2020' raporuna göre Türkiye, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da 'Özgür Olmayan Ülkeler' kategorisinde yer aldı. Rapora göre, ülke, son 10 yılda dünya genelinde özgürlüklerin en çok gerilediği ikinci ülke oldu. 10 yılda 31 puan gerileyen Türkiye'nin önündeyse 32 puan kayıpla Orta Afrika ülkesi Burundi yer aldı.

CEZAEVLERİNDE İHLALLER SIRADANLAŞTI!

Geride bıraktığımız 10 yılda İnfaz Hâkimliklerine başvurarak hak talebinde bulunan ya da koşulların kötülüğünden, onur kırıcı muameleden ve fırsat eşitsizliğinden kaynaklı şikâyetlerini dile getiren mahpus sayısı **2 milyona** yaklaştı. Hakkında disiplin cezası verilen mahpus sayısı ise **300 bini** aştı. Buna karşın cezaevlerinde sorun yokmuş gibi davranan siyasi iktidar ise hak ihlalleri iddialarını görmezden gelerek, mahpusları yeniden cezalandırıyor. İhlaller görünmez oldukça sıradanlaşarak, yaygınlaşıyor.

İnfaz Hâkimliklerine Başvurular Patladı: Her Yarım Saatte 10 Başvuru

Yıl	Başvuru
2010	17.280
2011	25.132
2012	80.441
2013	157.051
2014	165.717
2015	154.995
2016	229.121
2017	255.896
2018	285.691
2019	319.807
	1.691.131

Siyasi iktidarın sürdürdüğü baskıcı siyasetin izlerine hapisanelerde de rastlanıyor.

Adalet Bakanlığı tarafından açıklanan İnfaz Hâkimliği İş Durumu verilerine göre, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarında karşılaştıkları işlem ve faaliyetlere ilişkin şikâyetler korkunç boyutlara ulaştı.

2010-2019 yıllarında tam **1 milyon 691 bin 131** mahpus İnfaz Hâkimliklerine başvuru yaptı. Buna göre **her 30 dakikada 10 mahpus**, karşılaştığı kötü muameleyi bildirdi ya da hak talebinde bulundu.

İktidar Sahiplendikçe İhlaller Yüzde 1.751 Arttı

Resmi kayıtlar cezaevlerindeki içler acısı durumu bütün gerçekliğiyle ortaya koyuyor. Devletin kendilerine tanıdığı barınma, ısınma, giyinme, beslenme, temizlik, tedavi, eğitim ve başka kuruma geçme gibi haklardan yararlanamadıklarını belirterek İnfaz Hâkimliğine başvuru yapan mahpus sayısı 2010 yılında **17 bin 280** iken 2019 sonu itibarıyla **yüzde bin 751** artarak **319 bin 807**'ye yükseldi.

Rejim Değişti İhlaller Korkunç Boyuta Ulaştı

Adalet Bakanlığı verileri geride bıraktığımız 10 senede **her hafta** en az **3 bin 252** mahpusun hak ihlali nedeniyle şikâyette bulunduğunu gösterirken en fazla şikâyet 2019'da, en az şikâyet ise 2010 yılında gerçekleşti. Adalet Bakanlığı verileri **1 milyon 691 bin 131** ihlal başvuru/şikâyetten **861 bin 394**'ünün rejim değişikliğine gidilen 2017'den sonra kayıt altına alındığını gösteriyor. Buna göre hak ihlali başvurularının **yüzde 51'i tek adam rejiminde** gerçekleşti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kara Yıl: 2019

2019 yılında **her 10 dakikada 6 tutuklu** ya da **hükümlünün** hak talebinde bulunduğu ya da gördüğü kötü muameleyi bildirdiği ortaya çıktı. Adalet Bakanlığı verilerine göre 2019 yılında İnfaz Hâkimliğine başvuru yapan mahpus sayısı bir önceki yıla göre **yüzde 12 arttı**.

İhlaller Görmüyorlar Ancak Disiplin Cezalarını Artırıyorlar

Yeni Türkiye'nin yeni yönetim biçimi kitlesel cezalandırmadan geçiyor. Cezaevlerinde hak ihlalleriyle birlikte mahpuslara verilen disiplin cezaları da artıyor. 2010-2019 yılları arasında disiplin cezası alan mahkûm sayısı **301 bin 901'e** ulaştı. Ceza içinde ceza sisteminin hüküm sürdüğü cezaevlerinde son 10 senede disiplin cezası alan mahpus sayısı **yüzde 365** arttı.

Yeni Türkiye Demek Ceza Demek

2010 yılında disiplin cezası alan mahpus sayısı **11 bin 848 iken**, 2019 yılında bu sayı **55 bin 60'a** yükseldi. 2019 yılında cezaevleri nüfusunun **291 bin 546** olduğu düşünüldüğünde, **her 100 mahpustan 19'unun** disiplin cezası aldığı ortaya çıktı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinden sonra (2018-2019) disiplin cezası alan mahpus sayısı ise **107 bin 932** olarak kayıtlara geçti. Bu sayı 18 yıllık AKP iktidarının **yüzde 36'sına** denk geliyor. Öte taraftan bu veriler Türkiye'de geçtiğimiz 10 yıl içerisinde her hafta en az **581** mahpusun disiplin cezası aldığını gösteriyor.

Cezaevleri sistematik biçimde hak ihlallerinin yaşandığı total kurumlar olarak öne çıkıyor. Özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte ceza içinde ceza sistemi daha da görünür hale geldi. Kapasitesinin üzerinde tutuklu ve hükümlü barındıran mahpushanelerde hak ihlalleri vakaları inanılmaz boyutlara ulaştı. İnsan onurunu ayaklar altına alan çıplak arama başta olmak üzere beslenme, barınma, sağlık ve eğitim alanlarında mahpuslar çaresiz bırakılıyorlar.

Eğitim Hakkı Da Budanıyor

Adalet Bakanlığı verilerine göre geçtiğimiz 10 sene içerisinde mahpusların en fazla şikâyet ettikleri konuların başında eğitim hakkı geliyor. Cezaevine girdikleri andan itibaren devletin güvencesi ve sorumluluğu altında olan eğitim hakkından yararlanamayan mahpus sayısı her yıl hızla artıyor. 2010-2019 yılları arasında eğitim hakkı ihlal edilen mahpus sayısı **15 bin 46'ya** ulaştı. Bu **günde en az 4, haftada en az 29** mahpusun eğitimden koptuğu anlamına geliyor. Başka bir ifadeyle devletin güvencesi altında olan bu hak sistematik olarak ihlal ediliyor. Cezasını çektikten sonra toplumsal yaşama yeniden katılabilmek için eğitim almak isteyen mahpusların bu hakları ellerinden alınıyor.

Her 10 Başvurunun 7'si Reddediliyor

İnfaz Hâkimliklerine yapılan başvurular ve Hâkimliklerin tutumu da bu görüşü doğruluyor. Zira geçtiğimiz 10 sene içerisinde eğitim hakkı ihlal edildiği gerekçesiyle başvuru yapan mahpus sayısı **yüzde bin 513** artmış. 2010 yılında **288** olan başvuru sayısı 2019'da **4 bin 646'ya** yükselmiş. Buna karşılık mahpusların 10 yıl boyunca yaptığı şikâyetlerin **10 bin 515'i** yani **yüzde 70'i** reddedilmiş. Bu her **10 başvurudan 7'sinin** hâkimliklerce "telafisi mümkün olmayan zarara yol açmadığı" gerekçesiyle reddedildiğini gösteriyor.

Saray Etkisi

Tek adam rejimi mahpusların eğitiminde de olumsuz etkisini hissettiriyor. 2018-2019 yıllarında eğitim hakkına ulaşamadığı gerekçesiyle toplam **8 bin 747** başvuru yapılmış. 2010-2019 yılları arasında yapılan toplam ihlal başvurusu ise 15 bin 46. Başka bir ifadeyle 18 yıllık AKP iktidarında mahpushanelerde karşılaştığımız **her 10 eğitim hakkı ihlalinin yaklaşık 6'sının** Saray Kabinesi döneminde gerçekleşti.

Ceza içinde ceza anlayışı işkence ve kötü muameleyi sıradanlaştırmaktadır. Kötü muamele sadece fiziksel değildir. Aynı zamanda bir kişiyi eğitim, barınma ve sağlık hakkından geri bırakmak da kötü muamelenin en şiddetli yüzlerinden bir kaçıdır. Türkiye'de cezaevlerinde mahpusların eğitim hakları da yıllardan beri süregelen ve siyasal yönetimlerin genellikle sırt çevirdiği bir konudur. Hükümlü ve tutukluların, eğitim ve öğrenim fırsatını kullanabilmeleri "sosyal adalet için fırsat ve kaynak yaratılması" adına toplumsal yarar açısından bir değer oluşturmaktadır.

OHAL KOMİSYONU GECİKMEKSİZİN LAĞVEDİLMELİDİR.

CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca; CHP Genel Merkezinde düzenlediği basın toplantısında şu değerlendirmelerde bulundu:

“Ülkemiz 2020 yılında çoklu hak ihlallerinin ve bu ihlalleri önlemek ya da ihlali ortadan kaldırmak adına Saray iktidarının politika üretmediği, bilakis pandemi nedeniyle daha da artan bu ihlallerin görmezden gelindiği, yok sayma politikalarına sahne oldu.

İnsan hakları ihlallerini izlemek, incelemek, önlemek ve sonuçlarını ortadan kaldırmakla görevli olan kurumlar da Saray iktidarı ile aynı politikaları sürdürmüşlerdir.

15 Temmuz FETÖ terör örgütünün darbe girişimi sonrasında ilan edilen 20 Temmuz Sivil Darbesinin ardından görevlerinden ihraç edilenlerin görevlerine iade edilip edilmeme kararını vermek üzere OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur.

Göreve iade talebi ile komisyona başvuran, yıllardır komisyon kararı bekleyen vatandaşlar uğradıkları hak ihlallerini partimize iletmektedir.

CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak tarafıma iletilen talepleri görüşmek üzere 8 Ekim 2020 OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu Başkanı ile 1 saat süren bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Görüşmenin üzerinden 2,5 ay geçmiş, 2020 yılının son günlerine gelinmiş olmasına rağmen hala ilgili dosyalar hakkında bir karar verilmemiş olması nedeniyle kamuoyu ile görüşmeyi paylaşmak gerekliliği doğmuştur.

Görüşme 3 başvuru durumu üzerinden gerçekleşmiştir.

1. Barış Bildirisine imza atan Barış İçin Akademisyenlerin durumu

2.KESK'e bağlı sendikalara üye olup ihraç edilen, haklarında ihraç edilme gerekçeleriyle ilgili kovuşturma, soruşturma ya da dava açılmayan kamu görevlileri

3. Haklarında beraat ya da takipsizlik kararı verilen kamu görevlileri

Görüşmemizde; Temmuz 2019'da Barış Akademisyenleri hakkında verilen ifade özgürlüğünün ihlaline ilişkin Anayasa Mahkemesi (AYM) kararına rağmen aradan geçen 1.5 yılda neden hala dosyalarının karara bağlanmadığını sorduğumda yanıt olarak;

Barış Akademisyenleri hakkında verilen AYM Kararının, 16 bin başvuru dosyasında öncelik yaratmayacağı, AYM kararının komisyonun karar verme sürecini ve kararlarını etkilemeyeceğini açıkça ifade etmiştir. AYM kararının derhal uygulanması zorunluluğunu yok saymakta oldukları açıktır.

Başkan OHAL İnceleme Komisyonu'nun kuruluş kanunu gereği yargı kararları bizleri bağlamaz, komisyon idari karar verir, mahkemelerden daha geniş kapsamlı soruşturma yapma haklarımız var ve bu hakkı da sonuna kadar kullanacağız!" diyerek verdiği yanıt ne hukukla, ne de yargı bağımsızlığı ile bağdaşması mümkün değildir.

Komisyon Başkanının tüm göreve iade talepleri ile ilgili olarak "Haklarında hiçbir delil bulunmaz ise Kurum görüşü istenilecek ve o görüş esas kabul edilerek iade edilip edilmeme kararı verilecektir" açıklaması ise komisyon kararlarında neyin-kimlerin etkili olduğu, hukuk karşısında haklarının iadesine karar verilen, yargı karşısında aklanmış vatandaşların kurum görüşü ile mahkum edileceklerinin açıkça itirafıdır.

Yani OHAL Komisyonu kararlarında AYM kararı bağlayıcı değil, mahkeme kararı bağlayıcı değil, savcılık kararı bağlayıcı değil. Bağlayıcı olan kurum ya da kurumlardan alınan görüş! Mahkeme değil amir görüşü esas!

Buradan OHAL Komisyon Başkanına kamuoyu önünde vatandaşlarımızın huzurunda soruyorum:

Siz kendinizi Yargıtay'dan, AYM'den daha üstte mi görüyorsunuz? Yargı üstünde, yargıya rağmen karar verecek üst makam mısınız? O nedenle mi AYM tarafından hak ihlali kararı verilmesine rağmen 1,5 yılı aşkın süredir göreve iade etmemekte direniyorsunuz?

Yoksa üst aklın onayı olmadan kıpırdayamıyor, karar veremiyor musunuz?

Komisyonun görev süresi uzamakta, karar bekleyen 16 binden fazla dosyanın sonuçlanma süresinin yıllar alacağına ilişkin kaygılar artmaktadır.

Çalışma hakkı ellerinden alınan, yargı önünde suçsuzlukları kanıtlanan, AYM tarafından hak ihlali kararı verilen, ihraç gerekçelerini dahi bilmeden, ihraç sonrası haklarında hukuki bir süreç başlatılmayan binlerce insan OHAL

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Komisyununun insafına bırakılmış olacaktır. Hukuk devletinde komisyonun kararına göre haklarını dahi yıllarca arayamayacak, hukuk tecelli etmeyecektir.

Görevi keyfiliğe dönüşen ve hukukun tecellisinin önünde bir set gibi duran OHAL komisyonu gecikmeksizin lağvedilmelidir.

Evrensel hukukun, insan hakları ilkelerinin, tarafı olduğumuz sözleşmelerin gereğini yerine getirmeyen bir başka kurum ise Türkiye İnsan Hakları ve Eşit Kurumu TİHEK'tir. Bu kurumun görev tanımlarından biri;

“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletme, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamak, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları incelemek ve değerlendirmek”

Cezaevlerinde hak ihlallerinin pandemide artmasına rağmen, TİHEK uluslararası yükümlülükten doğan görevi gereği cezaevlerinde inceleme yapmış mıdır? Koca bir Hayır!

TİHEK Mart 2020'den bu yana cezaevlerinde hiçbir inceleme yapmamış, gelen başvuruların neredeyse tamamına yerinde incelemeye gerek duymaksızın dayanaktan yoksun kararı vermiştir. Ekim ayında basına yansıyan haberlere göre; Kurul, 15 cezaevi başvurusundan sadece 1'i hakkında ihlal kararı vermiş. Bu ihlal kararında da kurul üyesi bir kişi karşı oyunda "İhlal kararı vermek güzide kurumlarımıza haksızlık olur" ifadeleri yer almış. Oysa TİHEK, res'en inceleme ve yaptırım yetkisi olan bir kurum. 2020 yılında sadece 21 başvuruyu karara bağlayan kuruma bugüne kadar binlerce kişi cezaevlerinde yaşanan kötü muamele ve ayrımcılık nedeniyle başvuruda bulunmasına rağmen neden harekete geçmiyor?

Yasal görevlerini yerine getirmeyen, özgürlükten mahrum bırakılanların hak ihlallerini yerinde incelemeyen, hak ihlali kararı vermeyi güzide kurumlara haksızlık olarak değerlendiren bu anlayışa dur demek iktidarın görevidir.

Tüm bu suskunluk, hareketsizlik, yok sayma devam ederken; Cezaevlerinde sistematik insan hakları ihlalleri katlanarak devam ediyor.

Geçen hafta bir kez daha yüzleştığımız hak ihlali: “çıplak arama”

Açık ve net ifade ediyoruz ki; çıplak arama işkencedir. İnsan hakları ihlalidir.

AKP Grup başkanvekili Özlem Zengin “Ben Türkiye’de çıplak arama olduğuna asla inanmıyorum, yok böyle bir şey.” açıklaması üzerine sosyal medya ağlarında özellikle kadınlar açık kimlikleri ile kamera karşısına geçerek, boğazları düğüm düğüm yutkunarak yaşadıklarını bir kez daha anlatmaya çalıştılar. İkincil travma dediğimiz şey aslında tam olarak bu. Kadının beyanı esas alınmalı dediğimiz tam olarak bu.

Bir iddia varsa araştırılmalı, sorumlular bulunup cezalandırılmalıdır. Suçla, işkence ile mücadele böyle mümkündür. İnanıp inanmama lüksüne göre değil.

Gezi’de sembol isimlerden Mücella Yapıcı 60 yaşında... 60 yaşında bir kadının yaşadıklarını Özlem Zengin’e ispatlama mükellefiyeti mi var, ne münasebet! Değerli gazeteci Müyesser Yıldız yazdı, "bekledim bekledim ve yazdım" diyerek paylaştı. “Çıplak aramanın tanığıyım!” dedi.

2016 yılında, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü TBMM’ de komisyonda “çıplak arama var” diyor, işte tutanaklar burada.

Tüzük ve yönetmelik çıplak aramanın nasıl yapılacağını ayrıntıları ile anlatıyor ve çıkıp AKP Grup Başkan Vekili, parti yetkilileri yok diyebiliyor.

Kadınlara inanmıyorsunuz, yazarlara, anlatanlara, konuşanlara, mektuplara inanmıyorsunuz? Kendi Genel Müdürlüğünüze, kendi Bakanlığınıza da mı inanmıyorsunuz? Peki; haberiniz yok mu yönetmelik ve tüzükten?

İnkarcılıkla, güvenlikçi politikalarla, soruşturmalarla gerçeğin üstünü örtemez, insan hakları ihlali olan çıplak aramanın olmadığına milleti ikna edemezsiniz.

Çıplak arama konusunda TBMM’de Meclis Araştırma Komisyonu kurulması için önerge sundum. Kuralım komisyonu gerçekler ortaya çıksın.

Bu ülkede kutuplaşma son bulsun, ihlallerin yerini evrensel insan hakları ilke ve değerlerin hakim olduğu demokrasi kültürü alsın... Biz, bunun için mücadele etmeye varız, hazırız.

İZLEME, GÖZETLEME, FİŞLEME...

İktidar, '9 RAKAMLI ADRES KODU' adı altında yeni bir izleme-gözetleme düzenlemesini uygulamaya koymaya hazırlanıyor. Bu düzenleme ile tüm adresler 9 rakamlı bir koda indirgenerek Adres Kayıt Sistemi'ne yüklenecek. Böylece o adresle ilgili tüm bilgiler veriler, ziyaretler, gönderiler, kişisel ve özel hayat verileri takibe alınacak. Bu sistemin adı dijital fişlemeli polis devletidir ve seçmen kütüğünün kontrolü olanaksız hale gelecek!

AK Parti iktidara geldikten sonra hızla hayata geçirilen ilk işlemlerden birisinin Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) olduğunu, ardından TC Kimlik Numarası ile ADNKS'nin entegre edildiğini biliyoruz. Ardından Yüksek Seçim Kurulu'nda (YSK) SEÇ-SİS adlı yazılımla seçmen kütüklerinin elektronik ortamda hazırlanması, ADNKS ile SEÇ-SİS'in entegrasyonu adımları atıldı.

Öyle ki, seçim sonuçları bir gecede açıklanır hale geldi. Seçmen kütükleriyle oynandığı defalarca ölümlerin seçmen yazıldığı, o adreste oturmayan onlarca kişinin tek adrese seçmen kaydedildiği defalarca ortaya çıktı. Mezarlıkların adres gösterildiği seçimler yaşadık. Şimdi bu sistem 9 rakamlı bir kodla tanımlanacak. Daha önce bir seçmen apartmanındaki diğer dairelerde kayıtlı kişileri isimlerini görerek, kütüğe itiraz edebilirken 9 kodlu sistem sonrası artık herkes sadece kendi 9 haneli adres kodunu bilebilecek. Sokağındaki, mahallesindeki, apartmanındaki kişilerin rakam kodlarını bilemeyeceği için adresin, apartmanın, seçmen kütüğünün kontrolü olanaksız hale gelecek.

Seçimlerde sahte seçmen, ölü seçmen, adreste yaşamayan seçmen yazımı kolaylaşacak ve kimse denetleyemeyecek. Sadece İçişleri Bakanlığı Adres Daire Başkanlığı bu dijital sistemin kontrolünü elinde tutacak! Bunun da ötesinde iktidar, bu 9 rakamlı adres kodlarını izleyip-gözleyip-gözetleyip her adresteki yurttaşın özel yaşamını, gelen postasını, kargosunu, gönderisini, ziyaretçisini, kredi kartı harcamasını, e-alışverişini izleyebilecek, ikametini takip edebilecek.

Bilişim teknolojisinde son dönemde bu tür programlarla 'profil çıkartma-kişisel veri depolama' takibinin yapıldığı, facebook benzeri sosyal medya platformlarının kullanıcılarına ait bu verileri reklam şirketlerine, ilaç şirketlerine, iletişim şirketlerine büyük bedellerle pazarladıkları ortaya çıktı. İngiltere ve ABD seçimlerinde bu tür veri depolama-profil ve tercih takibi yapıldığı, siyasal tercihlerin, film izlemeden, arkadaş gruplarının kimliğine, yaşam tercihlerine kadar verilerin depolanarak belirlenen hedef kitlelere büyük gözaltı uygulandığı, özel kampanyalarla yaşam-siyasi-alışveriş tercihlerinin etkilenmeye çalışıldığı açığa çıktı.

İktidar; geldikleri günden beri sürekli şekilde yeni dijital sistemleri uygulamaya sokarak vatandaşın izlenmesi yönünde yeni adımlar atıyor. Kısa süre önce tüm kimlikleri dijital çipli kimliklerle değiştirdiler. Ardından ehliyetleri yenileyerek çipli ehliyet ve pasaporta geçtiler. Şimdi İçişleri Bakanı kimlik-ehliyet-banka kartı-kredi kartı-banka hesap bilgileri-TC kimlik nosu-sosyal güvenlik ve sağlık bilgilerinin tek kartta toplanacağı bir dijital çipli kartla diğer tüm kartların değiştirileceğini açıkladı. Ardından da 9 kodlu adres tanımlama sistemine geçileceği artık açık adres kullanılmayacağı duyuruluyor.

Söz konusu sistem, kamuoyuna 'hayatı kolaylaştıracak, artık mahalle, cadde, semt, sokak, kapı numarası vs.' ile uğraşmaksızın zarf üzerine yazılacak 9 rakamlı bir kod ile tüm adreslerin tanımlanacağı '**masum bir dijital program**' olarak sunuluyor.

Vatandaşın hayatını kolaylaştırma kisvesi altında, Meclisin, sivil toplumun, siyasi partilerin ve hepsinden öte vatandaşın kendisinin bilgisi dışında, herhangi bir yasa düzenlemesi yapılmadan, bir daire başkanına 83 milyonun tüm verilerinin emanet edileceği ve kontrole alınacağı bir sistem kuruluyor. Bu en başta irademiz dışında kişisel hayatımızın, özel yaşamımızın, kişisel verilerimizin rızamız alınmaksızın depolanması ve ileride hangi amaçla kullanılacağı meçhul bir şekilde iktidarın-devletin kullanımı altına alınmasıdır. Bu verilerin art niyetli kullanılmayacağını, özel hayatın ihlal edilmeyeceğinin garantisi nedir? Atanmış bir Bakan ve onun atadığı bir Daire Başkanı mı?

Adres Daire Başkanı bu sistemi kurmalarının gerekçesini vatandaşın hayatını kolaylaştırmanın yanı sıra, insanların adres ve TC kimlik numaralarını söylerken tedirginlik duyduklarını, sadece 9 rakam söyleyerek bundan kurtulacaklarını ifade ederek açıklıyor. Yıllardır adresini söylerken tedirgin olmayan, muhtara kaydını yaptıran, ikametgâh belgesi alıp dileyen kuruma veren bir yurttaşın adresini söylemekten tedirgin olduğunu bu iktidar mı anlamış?

Kişilik haklarını ve özel hayatı ilgilendiren böyle bir düzenlemenin yasayla ve milletin vekillerinin önünde, görüşülüp tartışılarak, bu sisteme habersiz şekilde dahil edilecek vatandaşın da bilgisi ve onayı çerçevesinde TBMM'de yapılması gerekir. Bu, yurttaşların '**dijital sistem ortamında fişlendiği**' polis devleti ve George Orwell'in romanındaki 'Büyük Birader'in tüm bireyleri ve hayatları gözetlemesi dışında bir şey değildir! Seçmen

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kütüklerini adres ve isim bilgisiyle kontrol edilemez hale getirerek bugünden kaybedecekleri **malum bir seçim öncesi hile-sahtekârlık hazırlığıdır!**

“AŞIRI YOKSULLUĞU SIFIRLADIK” YAKLAŞIMI SORUNLUDUR!

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un sürekli vurguladığı “mutlak (aşırı) yoksulluk”, Dünya Bankası'nın özellikle geliri çok düşük Afrika ülkeleri için belirlediği, sefaletin de sefaleti en düşük günlük ücreti anlatıyor. Bakan “mutlak (aşırı) yoksulluk” bitti diyerek konuyu saptırıyor. Bununla övünmek bizi düşük milli gelire sahip Orta Afrika ülkeleri ile karşılaştırmaktır. Kişi başı milli gelir: Orta Afrika Cumhuriyeti (730 dolar), Burundi (770 dolar), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (870 dolar), Nijer (990 dolar), Malavi (bin 180 dolar), Mozambik (bin 200 dolar), Sierra Leone (bin 480 dolar), Madagaskar (bin 510 dolar) ve Komorlar (bin 570 dolar). Mutlak sefalet sınırı (absolute poverty line) günlük 1,90 dolar, aylık 57 dolar. Yani kabaca aylık 400 TL. Dünya Bankası, bunun altında kalan gelir, insanı sadece ölmekten ayakta tutabilecek en düşük gelirdir demek istiyor. Üstelik mutlak yoksulluk bitmediği gibi pandemi sürecinde daha da artmıştır. Örnek vermek gerekirse, ülkemizde günde 39 TL işsizlik desteği alan bir kişiyi ele alalım. 4 kişilik bir ailesi varsa günlük gelir fert başına 9,75 TL, yani 1,25 dolar. Dolayısıyla Bakanın dediğinin aksine, mutlak yoksulluk (sefalet) sınırının altında yaşayan milyonlarca kişi var.

Fakat bu kategori Türkiye için yanlış kategoridir. TÜİK de bu kategoriyi kullanmamaktadır. Bugün TÜİK verilerine göre ülkemizde Ciddi Maddi Yoksunluk içerisindeki nüfusun oranı yüzde 26,3, yani 21 milyon 800 bin kişidir. Üstelik, asgari ücret açlık sınırının altına inmiş durumdadır. Daha da kötüsü, asgari ücretle ortalama ücret arasındaki makasın kapanmasıdır. Bunun anlamı, istisna veya “asgari” olması gereken ücretin ortalama haline gelmesidir. Bu orta sınıfın da eridiğinin göstergesidir.

BAKANLIK'TAN İZİN ÇIKTI; BİN 500 AĞACI KESEBİLİRSİNİZ!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2017'de izin vermediği Sakarya'daki kalker ocağı projesi için 3 yıl sonra ÇED olumlu kararı çıktı. Yeni başvurunun farklı bir firma tarafından yapıldığı belirlendi. Proje kapsamında bin 500 ağaç kesilecek.

Sakarya'nın Söğütlü ve Ferizli ilçeleri sınırları içerisinde kalker ocağı ve kırma eleme tesisi açmak isteyen Erhan Bayrak, Sakarya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne proje tanıtım dosyasını sunarak ÇED sürecini başlattı. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, sunulan olumsuz kurum görüşleri nedeniyle proje tanıtım dosyasını iade ederek, süreci sonlandırdı.

Olumsuz görüş alan Erhan Bayrak, maden ruhsatını Hestaş Beton Madencilik Sanayi Tic. A.Ş.'ye devretti. Aldığı maden ruhsatıyla ormanlık alanda maden ocağı için başvuran şirket bu kez ÇED olumlu kararı aldı. Maliyeti 700 bin TL olarak belirlenen proje kapsamında yılda 1 milyon kalker çıkarılacak. Maden sahası Sakarya İl Merkezi' ne ise 24 kilometre, Söğütlü'ye 9 kilometre, Ferizli'ye 7 kilometre, Akçukur ve Karateke mahallelerine 2 kilometre, Mağara Mahallesi' ne ise 2,7 kilometre mesafede yer alıyor.

Çevre düzeni ve nazım imar planlarına göre ormanlık alanda yapılacak proje kapsamında bin 500 ağaç kesilecek.

CHP YAYINLARI ULUSLARARASI ALANDA ERİŞİME AÇILDI

CHP'nin 19 bin 630 materyal ile kullanıcılarına hizmet veren parti kütüphanesinde bulunan çok sayıdaki "CHP yayını", e-kaynak dağıtıcısı "EBSCOhost" platformu üzerinden başta uluslararası üniversiteler olmak üzere dünya genelinde kullanıma açıldı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, yaptığı açıklamada, dünyanın en köklü birkaç partisinden biri olan CHP'nin, bünyesindeki kütüphanesiyle de önemli bir görev üstlendiğini söyledi.

Parti kütüphanesinde çok sayıda siyasi olaya kaynaklık edecek güçlü bir arşiv bulunduğuna dikkati çeken İlgezdi, bildirgeler, raporlar, afiş çalışmaları, tarihe kaynaklık eden eserlerle, birçok yazına sahip kütüphanedeki materyalin daha önce elektronik ortama aktarıldığını hatırlattı.

Kısa bir süre önce kaynaklarını üniversite öğrencileri başta olmak üzere hem ulusal, hem de uluslararası düzeydeki araştırmacılarla paylaşmak için yeni bir çalışma başlattıklarını anlatan İlgezdi, bu kapsamda yıl içinde Türkçe veri tabanı firması ile anlaşma yaptıklarını bildirdi.

Bu anlaşma çerçevesinde CHP yayınlarının uluslararası kütüphaneler ve veri tabanları üzerinden erişime açıldığını ifade eden İlgezdi, şöyle konuştu:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

"CHP yayınları, bu yıl içinde Türkçe veri tabanı firması ile yaptığımız anlaşma çerçevesinde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Yale, Harvard, New York ve Columbia Üniversitesi ile Kanada'daki Mc Gill Üniversitesi başta olmak üzere uluslararası alanda en gelişmiş ve en yetkin e-kaynak dağıtımıcısı EBSCO'nun EBSCOhost platformu üzerinden tüm dünyada kullanıma ve erişime açıldı. Uygulama sayesinde dünyadaki birçok araştırmacı 'e-kitap' olarak CHP'nin hazırladığı kitapları inceleyebilecek, bilimsel yayınlarda kullanabilecek. Aynı anlaşma çerçevesinde ülkemizdeki 110 üniversite kütüphanesinde ve 12 belediye halk kütüphanesinde de yayınlarımız erişime açıldı. Yayınlarımızı böyle geniş kitlelere ulaştırmanın gururunu yaşıyoruz."

"Parti Okulumuzdaki Kütüphanemizi Halka Açacağız"

İlgezdi, CHP Genel Merkezindeki kütüphanenin 19 bin 630 materyal ile kullanıcılarına hizmet vermeye devam ettiğini, Çevre Sokak'ta bulunan Bülent Ecevit Parti Okulu'ndaki kütüphaneyi ise halkın kullanımına açmayı düşündüklerini bildirdi.

Buranın, gençlerin her türlü kitap ihtiyacına karşılık verilebilecek bir kütüphane olduğunu belirten İlgezdi, "Ders çalışmaktan, bilimsel araştırma yapmaya birçok nedenle tüm halkımızın kullanabileceği bir kütüphane hizmeti vereceğiz. Kütüphanemizi pandeminin bitişi ile açmayı planlıyoruz." diye konuştu.

CHP'DEN DÜNYAYA "HALKLARIN AŞISI" ÇAĞRISI

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Dünya Sağlık Örgütü'ne Çağrı Mektubu kaleme aldı; dünyadaki sol-sosyal demokrat partilere dayanışma davetinde bulundu. CHP, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi'nde aşı önergesi verdi

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, COVID-19'a karşı aşılama hizmetinin herkese sağlanabilmesi konusunda yaşanabilecek engellerle ilgili endişeleri hatırlatarak, Dünya Sağlık Örgütü'nü (DSÖ) "aşı ve tedaviye erişimin küresel düzeyde kamu malı olarak kabul edilmesi ve insanlık yararına kullanılması amacıyla kamucu bir yaklaşımı temeline alacak küresel bir anlaşma yapılması için liderlik ve kolaylaştırıcılık yapmaya" çağırıldı.

Öte yandan DSÖ'ye yazdığı Çağrı Mektubunu dünyadaki 96 Sol - Sosyal Demokrat partiye de gönderen CHP lideri Kılıçdaroğlu, bu partilere de dayanışma ve destek çağrısı yaptı. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu mektubunda, "İnsanlık ailesinin tüm fertlerinin COVID-19 aşısına erişimini sağlayacak, aşı ve tedaviye erişimin küresel düzeyde kamu malı olarak kabul edilmesini ve insanlık yararına kullanılmasını güvence altına alacak bir kamucu küresel anlaşmaya liderlik yapması için DSÖ'ne her zamankinden daha çok sorumluluk düşmektedir. Bu kapsamda, sosyal demokrat ve evrensel sol ilkeleri paylaştığımız siz kardeş partimizle DSÖ'ye yaptığım çağrıyı ekte bilginize sunuyorum. Paylaştığımız ilkeler ışığında benzer bir çağrıyı dört bir koldan yaptığımız takdirde dayanışmayla aşının hakça ve eşit dağıtımını sağlayacağımıza ve var olan engelleri aşip değişim yaratacağımıza inancım tamdır." dedi.

Söz konusu çağrılarla aynı anda **Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) üyesi ve Sosyalist Grup Başkanvekili, CHP Genel Sekreteri Selin Sayek Böke** de AKPM'de aynı içerikte bir önergeyi imzaya açtı. Önerge sağlık sektörünün yapısının ve aşı tedarikini şekillendiren uluslararası kural ve düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesini sağlayacak çok taraflı ve bütüncül bir çerçeveye olan ihtiyacı tespit ediyor. Önergede, bu ihtiyaç kapsamında, "Avrupa Konseyi'nin Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve tüm paydaşları bir araya getirecek bu bütüncül, çok taraflı çabaların oluşturulmasına liderlik ederek insan hakları temelli ve kamu yararı güden bir çerçevenin oluşmasına öncülük yapması" çağrısı yapılıyor.

DSÖ Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus'a hitaben yazılan Çağrı Mektubunda CHP lideri Kılıçdaroğlu, COVID-19 ile ilgili bilgi, veri ve teknolojilerin bir havuzda toplanması gerektiğini vurgulayarak, "Bu bilgi ve teknolojilere tüm ülkeler tarafından özgürce erişilebilmesinin sağlanması, aşı ile ilgili tüm araçların fikri mülkiyet haklarından bağımsız hale getirilmesi, yeterli üretimle eşitlikçi dağıtımın ve karşılanabilir fiyatlandırmanın güvence altına alınması için uğraş verilmesi gereklidir" dedi.

Aşılama hizmetinin, küresel olarak risk gruplarından başlayarak herkese sağlanabilmesi konusunda yaşanabilecek engellerden ve günümüz ihtiyaçlarını karşılayamamasından endişe duyduklarını belirten CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Bu endişelerin giderilmesi ile ilgili şu ana kadar gösterilen çabalara ek olarak DSÖ'ye önemli görevler düştüğü açıktır, çağrımız da bu yöndedir" dedi.

Aşılanmanın birinci basamak sağlık hizmetlerinin temel bir bileşeni ve tartışılmaz bir insan hakkı olduğunu hatırlatan CHP lideri Kılıçdaroğlu, **hükümetlerin yurttaşlarının sağlık hakkını güvenceye alabilmek için yeterli miktarda aşı temin etme zorunluluğu olduğunu ve bunun ancak kamusal üretimle karşılanabileceğini vurguladı.** Aşı ve tedaviye erişimin küresel düzeyde kamu malı kabul edilmesi ve insanlık yararına kullanılması

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gerektiğini belirten CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, “Bu konuda DSÖ, bugün yürütülen küresel yanıt programı çerçevesini aşacak, kamucu bir yaklaşımı temelinde alacak küresel bir anlaşma yapılması için liderlik ve kolaylaştırıcılık yapmalıdır” çağrısı yaptı. Özünde eşitlik ve dayanışma olan bir “halkların aşısı” yaklaşımının, tüm insanlık ailesini içinde bulunduğumuz pandemiden kurtarabileceğine ve gelecekte ortaya çıkabilecek salgınlara karşı koruyabileceğine dikkat çeken CHP lideri Kılıçdaroğlu mektubu şöyle bitirdi: “DSÖ, insanlık ailesinin karşı karşıya kaldığı bu büyük sınav karşısında tarihi bir misyon üstlenmelidir. Ayrımsız tüm insanların aşılması hedefine yönelik olarak uluslararası anlaşma ve sözleşmelerin hayata geçmesi ve sağlık alanında kamucu bir anlayışın işlevsellik kazanması tarihe olan borcumuzdur. Dayanışma duygularımızla bu yönde atacağınız her adımı iş birliği içinde olduğumuz her platformda destekleyeceğiz.”